

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAŽIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
440

Subotica, 26. kolovoza 2011. Cijena 50 dinara

TURISTIČKI POTENCIJAL TAVANKUTA

LIKOVNA KOLONIJA
»BUNARIĆ«

TRAŽI SE
RESTITUCIJA U NATURI

NOVI NATJEČAJ
SRBIJA - HRVATSKA

INTERVJU
MIRKO BABIĆ

V. MEĐUNARODNI SAJAM
GOSPODARSTVA U SUBOTICI
SVE VEĆI BROJ
IZLAGAČA

SUBOTICA**GAS**

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:

SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.

POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

Pomozi sam sebi i...

Peti međunarodni sajam gospodarstva svečano je otvoren u Subotici u srijedu i trajat će do subote. Republika Hrvatska iz godine u godinu bilježi sve značajniju prisutnost na subotičkom sajmu te će se tako ove godine predstaviti Osječko-baranjska županija, gradovi Osijek i Križevci te oko četrdesetak tvrtki iz nekoliko županija na ukupno 133 četvorna metra sajamskog prostora.

Prema riječima generalne konzulice RH u Subotici Ljerke Alajbeg, nastup na sajmu prigoda je novog razvoja gospodarske suradnje između dviju država, ali i prigoda za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji da se uključi u gospodarske aktivnosti pomažući na taj način i sebi. Sajmovi su, kako je poznato, mjesta na kojima se stvaraju kontakti i poslovne veze, zato iskoristite ovu prigodu i posjetite sajam još danas i sutra. Posebna je povoljnost da su organizatori ove, pete godine postojanja sajma osigurali besplatan ulaz svim posjetiteljima. Novo je i to da je uz posredovanje Generalnog konzulata, osim susreta s gradonačelnikom, te pokrajinskim ministrom za gospodarstvo organiziran i susret izaslanstva Republike Hrvatske s Odborom za gospodarstvo i čelnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća, kao i s hrvatskim gospodarstvenicima iz Srbije. I na ovaj se način pokušava omogućiti uspostavljanje kontakata i veza koji će možda dovesti do novih poslova, veće gospodarske razmjene i suradnje. Pretpostavke su tu, a hoće li se šansa iskoristiti ovisi i o gospodarstvenicima.

Tu je još jedna šansa za različite subjekte s obiju strana granice, ne samo za poduzeća već i za lokalne samouprave, institucije, udruge – novi natječaj EU za program prekogranične suradnje Srbija-Hrvatska. Ukupno 5,3 milijuna eura na raspolaganju je za tri područja: socijalno-ekonomski razvoj, zaštitu okoliša i program »ljudi ljudima«. Rezultati prvog programa prekogranične suradnje nisu baš bili sjajni. Do novca iz predpristupnih fondova nije lako doći, znamo iz iskustva, nije dovoljno pronaći partnera i imati dobar program, potrebno je znati napisati projekt i proći u selekciji brojnih projekata. U prvom pozivu one institucije i udruge iz hrvatske zajednice koje su aplicirale nisu imale iskustva u pisanju projekata – pa su i rezultati bili takvi. Rok za predaju projektnih prijedloga po novom pozivu je 15. studenoga 2011. godine. Ima dosta vremena ako se krene odmah, jer, pokazalo je iskustvo, za pisanje dobrog projekta potrebno je vrijeme ali i stručna pomoć.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Kampanja »Izjasni se HRabro«
**HRVATI NEDOVOLJNO UKLJUČE-
NI U POPIS.....7**

TEMA

Hrvati u općini Šid uoči predstojećeg popisa stanovništva

**POTVRDIMO SVOJ IDENTITET I
VJERSKU PRIPADNOST.....10-11**

Raspisan novi natječaj EU za program prekogranične suradnje Srbija-Hrvatska

**NOVA ŠANSZA ZA SUBJEKTE S
OBIJU STRANA GRANICE.....16-17**

Udruge za povrat imovine nezadovoljne nacrtom zakona koji bi trebao regulirati to pitanje

**TRAŽI SE RESTITUCIJA U NATU-
RI.....18-19**

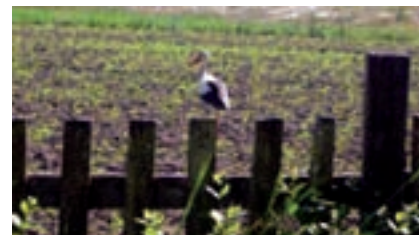
INTERVJU

Mirko Babić, ravnatelj Badela 1862 iz Beograda

**PONOSIMO SE NAŠOM DUGOGO-
DIŠNJOM TRADICIJOM.....12-13**

SUBOTICA

Prizivanje roda u subotičku ravnicu

**ZOVEMO IH DA SVIJU GNIJEZ-
DA.....22-23**

Pomoć starijim osobama slabijeg imovnog stanja

**OLAKŠAN PRIJEVOZ DO LIJEČ-
NIKA.....23**

DOPISNICI

Željko Šeremešić, predsjednik KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

**STALNO NAS ZOVU NA NASTUPE,
ALI NOVCA JE PREMALO.....26**

KULTURA

Završena 15. međunarodna likovna kolonija »Bunarić«

**JEDAN OD NAJUSPJELIJIH SAZI-
VA.....32-33**

SPORT

Dario Nimčević, državni prvak i biciklist Spartaka

**ŽELIO BIH OBRANITI NAS-
LOV.....49**

IZOSTAO INTEGRALAN STAV DR. SC. ZLATKA ŠRAMA U SLOBODNOJ DALMACIJI

Rečenice izvučene iz konteksta

Najgori neredi u Velikoj Britaniji za posljednjih nekoliko decenija, koji su početkom kolovoza izbili u nekoliko engleskih gradova, odnijeli više života i pričinili znatnu materijalnu štetu, još uvijek privlače pažnju medija. Tako je i Slobodna Dalmacija prošloga tjedna zatražila komentar ravnatelja Instituta za migracije i narodnosti iz Zagreba dr.

sc. Zlatka Šrama o ovoj temi. Čitatelji Slobodne Dalmacije od 19. kolovoza su međutim ostali uskraćeni za integralni stav dr. sc. Zlatka Šrama o neredima u Velikoj Britaniji, a za uzvrat čitateljima je novinar ponudio vlastitu kvalifikaciju neobjavljenog stava.

Stjecajem okolnosti, tijekom dogovora s dr. Šramom o intervjuu za Hrvatsku riječ razgovarali smo i o ovoj temi. Tada je dogovoreno da komentar koji je Slobodna Dalmacija od njega zatražila nakon objavljivanja prenese i Hrvatska riječ. Kako je uredništvo SD odlučilo ne objaviti taj komentar, već samo par rečenica izvući iz konteksta uz novinarsku »ad hoc« ocjenu njegove »neznanstvenosti«, odlučili smo objaviti integralni tekst dr. Šrama. U jednom od

sljedećih brojeva donosimo širi razgovor o aktualnim temama glede Europske Unije, političkih zbivanja u Hrvatskoj te nekih aspekata odnosa između Hrvatske i Srbije s dr. sc. Šramom, ravnateljem Instituta za migracije i narodnosti, znanstvenikom te inicijatorom i jednim od osnivača Hrvatskog akademskog društva u Srbiji.

J. D.

O NEREDIMA U VELIKOJ BRITANiji

Generatori rušilačke »ideologije«

Kad je objektivno Zlo popraćeno djelovanjem i utjecajem subjektivnog Zla ili Zloga kao bića, onda je neizbježno pojavljivanje i prihvatanje vrijednosti kulture uništavanja i kulture smrti

Zlatko Šram

»**T**eško bi se neredi u Velikoj Britaniji, za koje je pored sukoba s policijom, karakteristično paljenje zgrada i pljačkanje trgovina, mogli razumjeti i tumačiti kroz prizmu imigrantskih prava i njihovog stupnja integracije u britansko društvo. U ovom se slučaju očigledno ne radi o nekakvoj homogenoj rasnoj ili etničkoj grupi koja stoji u pozadini ovih nemira i sukoba. U napadu na policiju sudjelovali su pripadnici različitih rasnih, socijalnih i profesionalnih skupina. Premda je ovdje riječ o teškim kriminalnim djelima (pljačka, palež i nasilje), ne bi se moglo reći kako su ih većim dijelom počinili kriminalci ili huligani. Oni su zacijelo inicirali neredi i sukobe, ali su im se pridružili i mnogi drugi 'normalni' članovi britanskog društva, kao što rekoah različitih društvenih slojeva, profesije, naobrazbe, spola i dobi. Neki analitičari drže kako je za njih karakteristično to što nisu imali nikakve političke zahtjeve i poruke. Pa ne znam postoji li snažnija i jasnija ne samo politička i socijalna nego i duhovna poruka od one koju karakterizira uništavanje, paljenje i pljačkanje svega oko sebe. Prejednostavno bi bilo tu rušilačku 'ideologiju' i

ponašanje isključivo objašnjavati raznim socijalnim, ekonomskim, kulturalnim faktorima koji doduše mogu svaki za sebe u različitim aspektima i intenzitetima doprinijeti pojavljivanju onog duha koji uništava, razara i pljačka sve oko sebe. Neki pak pokušavaju ovo nasilje objašnjavati odsutnošću jasno definiranog moralnog i vrijednosnog referentnog okvira unutar kojeg društvo i pojedinci žive. A tim istim analitičarima, a posebno političarima, koji na ove načine pokušavaju objašnjavati nasilje, neredi i sukobe u Velikoj Britaniji ne pada na pamet, ili pak ne žele vidjeti, kako se glavni generator ovog zla nalazi upravo u samom srcu društveno-političkog sustava čiju strukturu, dinamiku i svrhu određuje neoliberalni kapitalizam uništavajući pritom pojedinca fizički, psihički i duševno, a svaku državnu politiku pretvara u svoj puki instrument. Profit, potrošnja, pohlepa, hedonizam i besćutnost postaju glavne odrednice svjetovne religioznosti koja reflektira postojanje boga zlatno-telećeg neoliberalizma i apsolutnog relativizma koji se tali u ognju tzv. globalizma. Kad je ovo objektivno Zlo popraćeno djelovanjem i utjecajem subjektivnog Zla ili Zloga kao bića, onda je neizbježno pojavljivanje i prihvatanje vrijednosti kulture uništavanja i kulture smrti. U tom je slučaju mali korak do toga da se u zapadnom svijetu neoliberalnog kapitalizma mogu pojaviti različiti oblici totalizma, a među kojima nije uopće isključeno pojavljivanje raličitih oblika neokomunizma i fašizma. Ovaj je razvoj događaja na Zapadu, a posebno u Europi, neminovan ustraje li se u odbacivanju onog morala, vrijednosti i smisla života koji se temelji u kršćanstvu odnosno Bogu. Jer čovjekov odnos prema Bogu u značajnoj mjeri određuje njegov odnos prema društvu i drugom čovjeku. Razumijevanje i korištenje bogatstva, tehnologije i ljudskih sloboda bez Boga, nakaradno je i nužno je u službi uništavanja, laži i obmana koje se pokušavaju prikazati kao svjetlost, dobro i prosperitet svijeta.

dr. sc. Zlatko Šram
ravnatelj Instituta za migracije i narodnosti u Zagrebu

KAMPANJA »IZJASNI SE HRABRO«

Hrvati nedovoljno uključeni u popis

Naša zajednica nije zadovoljna zastupljenošću Hrvata i Hrvatica na listama instruktora, a nadamo da će ovi nedostaci biti otklonjeni pri odabiru popisivača, kaže Darko Sarić Lukendić

Hrvatsko nacionalno vijeće smatra kako bi organizacijske strukture vezane za predstojeći popis stanovništva – od povjerenstava, preko instruktora do popisivača – trebale približno odražavati nacionalnu strukturu s posljednjeg popisa stanovništva iz 2002. godine, što dosad nije bio slučaj. Predsjednik Izvršnog vijeća HNV-a *Darko Sarić Lukendić* u utorak je, 23. kolovoza, na tiskovnoj konferenciji kazao kako hrvatska zajednica nije zadovoljna zastupljenošću Hrvata i Hrvatica na listama instruktora, čime nije ispoštovana preporuka republičkog zaštitnika građana *Saše Jankovića* o afirmativnoj akciji pri odabiru instruktora koji govore manjinski jezik.

»Tako u Subotici, po našim saznanjima, među instruktorima ima svega šest osoba koje se javno deklariraju kao Hrvati. U Somboru, Novom Sadu, Apatinu, Srijemskoj Mitrovici, Šidu, Rumi i Indiji nema niti jednog instruktora hrvatske nacionalnosti, dok je u Staroj Pazovi, Baču i Irigu odabrana po jedna osoba. I u preostalim općinama za koje smo pokazali interes taj

broj je također nula, što smatramo da je posve neprihvatljivo«, kazao je Sarić Lukendić dodavši kako se nada da će ovi nedostaci biti otklonjeni pri odabiru popisivača.

Po njegovim riječima, ni druge nacionalne manjine nisu zadovoljne uključenošću njihovih predstavnika u predstojeći popis stanovništva. Naime, Koordinacija nacionalnih vijeća je početkom kolovoza uputila zahtjev Republičkom zavodu za statistiku da predstavnici manjina budu uključeni u prošireni sastav popisivačkih povjerenstava. Sarić Lukendić ističe kako s RZS-om nije postignut zadovoljavajući dogovor, jer je Zavod odredio da to bude isključivo jedan predstavnik po lokalnoj samoupravi u ime svih nacionalnih manjina.

»Mi smatramo da je ovo manje kvalitetan prijedlog, jer će time neke nacionalne zajednice ostati uskraćene. Ima lokalnih zajednica, poput primjerice Novog Sada, u kojem su tri ili četiri zajednice izrazile interes da imaju člana popisnog povjerenstva. Takva mjesta su svakako i Subotica i Sombor, pojedine beogradske općine itd.«

Bilbordi na meti vandala

Kampanju »Izjasni se HRabro« prate i negativne pojave, od pokušaja da se dio ove aktivnosti HNV-a u medijima prikaže kao pokušaj »pohrvaćenja« ili »asimilacije« Bunjevaca, do cijepanja promidžbenih bilborda.

»Sa žaljenjem konstatiramo da su dva bilborda postavljena u Subotici, kod OMV crpke i 'Rotografike' bila predmet vandaliziranja, kao što je to bio u dva navrata i spomenik risaru. Ovom prigodom apeliram da se ovakvo što ne čini te da se svim pripadnicima nacionalnih manjina, pa tako i Hrvatima, osigura slobodno i hrabro izjašnjavanje po svojoj nacionalnoj pripadnosti i da se tom prilikom ne stvara atmosfera straha, medijskog ili javnog linča«, rekao je Darko Sarić Lukendić.

U tom kontekstu, u ponedjeljak 22. kolovoza u Beogradu je održan sastanak Koordinacije nacionalnih vijeća na kojem su se predstavnici manjina usuglasili gdje će koja manjina predložiti svojeg predstavnika u prošireni sastav popisnih povjerenstava.

»Jedan predstavnik manjina u popisnom povjerenstvu određene lokalne samouprave zastupat će prava predstavnika svih manjinskih zajednica, a hrvatski predstavnik bit će imenovan u osam općina: Somboru, Apatinu, Srijemskoj Mitrovici, Šidu, Rumi, Baču, Srijemskim Karlovcima i Irigu«, naveo je Sarić Lukendić.

Prva faza kampanje »Izjasni se HRabro« koju HNV provodi u 22 općine uoči popisa stanovništva u 2011. godini, završava se 1. rujna. Slijedi druga faza u kojoj će promotivni sadržaji biti više prilagođeni lokalnim sredinama, najavio je Sarić Lukendić.

»Dosadašnja oglašavanja bila su depersonalizirana, što će se promijeniti početkom rujna. Radijski spotovi snimljeni za područje Subotice i Sombora bit će donekle različiti u odnosu na one koji će se emitirati u Srijemu ili Novome Sadu. Poruke na bilbordima i plakatima bit će prilagođene lokalnim prilikama«, najavio je Darko Sarić Lukendić.

D. B. P.

SASTANAK IZASLANSTAVA DSHV-a I DS-a

Razgovor o koalicijskoj suradnji i drugim temama

U Subotici su se 21. kolovoza sastala izaslanstva Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i Demokratske stranke, navodi se u priopćenju DSHV-a.

Sastanak je, kaže se u priopćenju, održan u kontekstu priprema za sljedeće izbore na svim razinama, a bilo je riječi o koalicijskoj suradnji, rješavanju problema oko normalizacije rada redakcije na hrvatskom jeziku TV Novi Sad, kao i o drugim temama važnim za hrvatsku zajednicu, a sve u sklopu koalicijskog dogovora o međusobnoj potpori.

U posljednjih mjesec dana ovo je treći susret DSHV-a s predstavnicima većih političkih stranaka na srpskoj političkoj sceni (Ujedinjeni regioni Srbije i Gradski odbor SVM-a) što je pokazatelj da polako ulazimo u novi izborni ciklus, naglašava DSHV.

PORUKE IZ GOLUBIĆA

Zastoj u odnosima?

Šef parlamentarne grupe prijateljstva Skupštine Srbije s Hrvatskim saborom *Janko Veselinović* ocijenio je kako je došlo do zastoja u razgovorima između dviju država o brojnim otvorenim pitanjima. Veselinović je na znanstvenom skupu »Hrvatsko-srpski odnosi: 20 godina nakon rata u Hrvatskoj«, u Golubiću, u Hrvatskoj, rekao kako su između dviju država još uvijek »otvorena gotovo sva pitanja koja mogu biti otvorena«.

On je naveo kako je riječ o pitanju granica, položaja nacionalnih manjina, povratku izbjeglica, povratku kulturnog blaga, pitanju nestalih osoba, suđenja za ratne zločine, imovine, mirovina, dionica.

»Ta pitanja moramo rješavati usporedo s našim priključenjem Europskoj Uniji, jer će sve dok se ta pitanja ne riješe, građani imati problema«, rekao je Veselinović.

U SUBOTICI OTVOREN V. MEĐUNARODNI SAJAM GOSPODARSTVA

ŠANSI I ZA GOSPODARSTVENIKE IZ HRVATSKE ZAJEDNICE

Na prigodnoj tiskovnoj konferenciji na kojoj je i najavljen nastup hrvatskih gospodarstvenika, prigodnim se riječima obratila glavna tajnica Gospodarske komore Osijek Katarina Pekanov:

»Iz iskustva mogu primijetiti kako sajmovi još uvijek doprinose zbližavanju ljudi, jer unatoč sve većem utjecaju interneta i mogućnostima elektroničkih komunikacija, konačni recipijenti žele 'opipati' robu koja se nudi i tako se izravno uvjeriti u njezina svojstva. Nastup hrvatskih gospodarstvenika na sajmu u Subotici okarakterizirala bih nastavkom veoma uspješne suradnje koja se već godinama razvija između dviju susjednih država, a osobito kroz rad i djelovanje na bazi velikog prijateljstva gospodarskih komora Subotice i Osijeka. Štandovi četrdeset hrvatskih tvrtki ove se godine prostiru na 133 četvorna metra, na kojima će svi zainteresirani moći dobiti sve potrebne informacije u pogledu potencijalne poslovne suradnje. Istaknula bih i peterostruko uvećanje uvoznizvoznih aktivnosti u odnosu na razdoblje od prije deset godina kada je i započelo konkretnije

Sve veći broj izlagača

Nastup na sajmu prigoda je novog razvoja gospodarske suradnje između dviju država, ali i prigoda za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji da se uključi u gospodarske aktivnosti pomažući na taj način i sebi, izjavila je generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici Ljerka Alajbeg

Subotica je još od davnina bila poznati trgovački grad, a tu su hrlili i brojni gospodarstvenici i poduzetnici s prostora nekadašnje zajedničke države, ali i iz susjednih zemalja. Organizatori Međunarodnog sajma gospodarstva u Subotici, koji se od 24. do 27. kolovoza održava u izložbenom prostoru gradske Dvorane sportova, već petu godinu uzastopno čine goleme napore da se na sjeveru Bačke ponovno okupe brojni gospodarstvenici i unaprijede svoju poslovnu suradnju. Ove godine Republika Hrvatska će se predstaviti s četrdesetak tvrtki iz nekoliko njenih županija.

»Osobito mi je drago što će se na petom, jubilarnom sajmu gospodarstva u Subotici među izlagačima naći i 40 tvrtki iz Hrvatske koje će se, uz Osječko-baranjsku županiju i gradove Osijek i Križevci, predstaviti svim posjetiteljima ove sajamske manifestacije«, kaže gene-

ralna konzulica RH u Subotici Ljerka Alajbeg. »Nastup na sajmu prigoda je novog razvoja gospodarske suradnje između dviju država, ali i prigoda za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji da se uključi u gospodarske aktivnosti pomažući na taj

način i sebi. Aktivnim sudjelovanjem na polju gospodarstva otvaraju se mogućnosti da u budućnosti Subotica, kao grad, postane zanimljiv još većem broju gospodarstvenika i njihovom ulaganju u raznovrsne gospodarske grane.«

Prigoda za susret: dužnosnici na sajmu

obnavljanje gospodarske razmjene, a nadam se da će i ovaj gospodarski sajam u Subotici pridonijeti daljnjem uvećanju te razmjene«, rekla je Katarina Pekanov.

Svoj doprinos ovogodišnjem sajmu gospodarstva dalo je i Hrvatsko nacionalno vijeće, čiji je predsjednik Odbora za gospodarstvo *Ivan Karačić* u kraćim crtama prokomentirao angažman krovne institucije Hrvata u Srbiji:

»Hrvatsko nacionalno vijeće kroz svoj Odbor za gospodarstvo sudjeluje na gospodarskom sajmu u Subotici u smislu detaljnog i pravovremenog obavještanja poduzetnika iz naše manjinske zajednice. Upozali smo ih sa svim pojedinostima i relevantnim podacima u svezi s hrvatskim tvrtkama koje će ove godine izlagati, preporučivši im posjet i pokušaj da unaprijede svoje poslovanje kroz izravne kontakte u smjeru potencijalne suradnje u želji da se na ovaj način napravi spoj između hrvatskih tvrtki i tvrtki Hrvata iz Srbije. Nastojat ćemo tijekom ove godine još više osnažiti taj 'most', uključujući i gospodarske komore i poduzetnike iz Srijema, s namjerom davanja sve jačeg usmjerenja prema razvijanju ekonomije i mogućnosti samofinancirajućih oblika egzistencije. Jer, u razvijanju ekonomije i gospodarstva je i naša budućnost«, kaže Karačić.

Bela Bodrogi, direktor JKP »Subotičke pijace«:

Na ovogodišnjem, petom po redu Subotičkom sajmu gospodarstva, koji priređujemo u gradskoj Dvorani sportova nastupit će ukupno 219 izlagača iz 6 država. Zahvaljujući prestrukturiranju organizacijskih troškova, uspjeli smo uštedjeti određena sredstva i ove godine omogućiti besplatan ulaz svim posjetiteljima sajma. Nekoliko dana sajamske priredbe prilika je i za brojne naše nezaposlene sugrađane da upravo među izlagačima iz zemlje i inozemstva pokušaju pronaći i svoju šansu za potencijalno zaposlenje.

Ivan Brozović, voditelj marketinga i odnosa s javnošću tvrtke »Centar – energija«:

»Predstavljamo osječku tvrtku 'Centar – energija' koja se bavi obnovljivim izvorima energije, a na polju grijanja i proizvodnjom električne energije. Na subotičkom sajmu gospodarstva želimo predstaviti naše sustave, točnije naš poseban poslovno-franšizni sustav koji smo razvili u Hrvatskoj i željeli bismo ga proširiti i ovdje u Srbiji, putem zainteresiranih tvrtki koje bi se željele

mu naši stručnjaci proučavaju konkretnu situaciju u ljudskim domovima, analiziraju je i pronalaze najbolje moguće rješenje ne samo za grijanje i toplotnu izolaciju postojećeg stambenog objekta«, kaže Brozović.

MOGUĆNOSTI ZA NEOGRANIČENI RAZVOJ

Peti međunarodni i regionalni sajam gospodarstva svečano je, uz nazočnost brojnih gostiju, otvoren u srijedu 24. kolovoza. Nazočnim posjetiteljima i

Vlade Vojvodine *István Pasztor*. Državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede Hrvatske *Stjepan Mikolčić* naglasio je mogućnosti za neograničeni razvoj gospodarskih odnosa koji mogu doprinijeti još boljem jačanju dobrosusjedskih odnosa između dviju država, te javnost upoznao s postignutim gospodarskim rezultatima Republike Hrvatske koja se intenzivno priprema za službeni ulazak u Europsku Uniju. Veleposlanik Republike Mađarske u Srbiji *Oscar Nikowitz* izrazio je zadovoljstvo što je na sajmu u Subotici sve više izlagača, posebice onih koji dolaze iz Mađarske, što će još više obogatiti poslovnu suradnju koja tradicionalno postoji između Srbije i Mađarske. Gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić* naglasio je domaćinski prijem koji ovaj grad njeguje prema svojim gostima, napominjući kako je Sajam gospodarstva plod višegodišnje suradnje s pokrajinskim tajništvom, postajući priznata sajamska manifestacija koja raste iz godine u godinu, privlačeći sve veći broj izlagača iz zemlje i inozemstva. Proglasivši i službeno otvorenim peti međunarodni i regionalni sajam gospodarstva otvorenim, prvi čovjek Subotice je pozvao uvažene goste u svečani obilazak izloženih sajamskih štandova.

Dražen Prčić

Ivan Brozović

baviti ovim poslovima. Nudimo sustave grijanja na bio masu, solarnu energiju i proizvodnju električne energije putem solarnih instalacija, a znakovitost naše usluge zasniva se na sustavu 'ključ u ruke' po koje-

predstavnicima brojnih medija s počasnice su se govornice obratili direktor JKP »Subotičke pijace« Bela Bodrogi, zatim predsjednik Regionalne gospodarske komore Subotica *Slobodan Vojinović* i potpredsjednik

HRVATI U OPĆINI ŠID UOČI PREDSTOJEĆEG POPISA STANOVNIŠTVA

Potvrdimo svoj identitet i vjersku pripadnost

Prije agresije na Hrvatsku, u Šidu je živjelo 7000 Hrvata, a 5000 Hrvata se pod pritiskom iselilo iz grada. Tako su ta nemila događanja utjecala na promjenu nacionalne strukture stanovništva u općini Šid, a broj Hrvata drastično je opao ponajviše u naseljenim mjestima Vašici, Moroviću, Gibarcu i Kukujevcima

Kao i u cijeloj Srbiji, i u općini Šid predstoji popis stanovništva koji u velikoj mjeri može promijeniti položaj i opstanak Hrvata na ovim prostorima.

Kampanja Hrvatskog nacionalnog vijeća započela je pod sloganom »Izjasni se HRabro«. Popis će pokazati koliko su Hrvati koji žive na ovim prostorima spremni poboljšati svoj položaj hrabrim izjašnjavanjem o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti, kao i materinskom jeziku.

POVIJEST

Šid je gradsko naselje koje se nalazi u sjevernom dijelu Republike Srbije, odnosno jugozapadnom dijelu Vojvodine, u zapadnom Srijemu. Ovo je slikovit i živopisan kraj između Dunava i pitomih obronaka Fruške gore na sjeveru, i Save na jugu.

Poslije provale Turaka i zauzimanja Srijema, došlo je do velikih promjena i među stanovništvom, a i između samih naselja. Mnoga su sela nestala, neka su promijenila nazive, a na nekim prostorima stvorena su nova naselja. Osobito je došlo do povećanja srpskog stanovništva u Srijemu u 15. i 16. stoljeću.

O postanku Šida, postoje razne predaje upitne povijesne podloge. Postoje dvije verzije: prema jednoj prvo naselje formirano je kod Tovarničkog groblja, a prema drugom uz potok Šidinu. Iz raznih podataka poznato je kako se teren na kojem je podignut Šid nala-

zio na cesti Osijek-Vukovar-Srijemska Mitrovica, i da se u istočnom dijelu današnjeg Šida nalazio potok koji je u ono vrijeme bio obrastao i gustom šikarom i vrlo dobro je služio hajducima kojih je tada bilo po cijelom Srijemu.

POSLEDNJI POPIS

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2002. godine, u Šidu je živjelo 38.973 stanovnika, od tog broja Srba je

Čuvanje običaja

Pripadnici hrvatske nacionalne zajednice organizirani su u novoosnovanom Hrvatskom kulturnom društvu »Šid«, gdje kroz njegovanje kulture, razne vidove plesa, glazbe i redovitog okupljanja nastoje sačuvati svoje običaje.

više ima u Sotu (40,08 posto) i Batrovcima (28,43 posto).

Prije agresije na Hrvatsku, u Šidu je živjelo 7000 Hrvata, a 5000 Hrvata se pod pritiskom iselilo iz grada. Tako su ta nemila događanja utjecala na

ma Vašici, Moroviću, Gibarcu i Kukujevcima.

Općinu Šid sačinjavaju naseljena mjesta Batrovci, Ilinci, Vašica, Morović, Jamena, Višnjićevo, Kukujevci, Adaševci, Bačinci, Erdevik, Ljuba,

30.252 (77,62 posto), Slovaka 2521 (6,47 posto), Hrvata 2086 (5,35 posto), Rusina 1318 (3,38 posto), Jugoslavena 739 (1,90 posto), a manjine ispod 1 posto u ukupnom stanovništvu općine su: Albanci, Bošnjaci, Crnogorci, Mađari, Makedonci, Muslimani, Nijemci, Romi, Rumunji, Rusi, Ukrajinci i Česi. U naseljenim mjestima šidske općine pripadnika hrvatske nacionalne zajednice naj-

promjenu nacionalne strukture stanovništva u općini Šid, a broj Hrvata drastično je opao ponajviše u naseljenim mjesti-

Sot, Bikić Do, Berkasovo i Gibarac. I pored svih nedaća, a s obzirom na višenacionalnu strukturu općine, pripadni-

Jezik u službenoj uporabi

U Sotu gdje prema popisu iz 2002. godine živi preko 40 posto Hrvata, ukoliko predstojeći popis potvrdi taj postotak, te u Batrovcima gdje pripadnici hrvatske nacionalne zajednice čine preko 20 posto, postoji mogućnost uvođenja hrvatskog kao službenog jezika u ovim mjesnim zajednicama.

ci svih nacionalnih struktura održavaju svoju kulturu i njeguju svoju tradiciju i običaje. Pripadnici hrvatske nacionalne zajednice organizirani su u novoosnovanom Hrvatskom kulturnom društvu »Šid«, gdje kroz njegovanje kulture, razne vidove plesa, glazbe i redovitog okupljanja nastoje sačuvati svoje običaje.

U Sotu gdje prema popisu iz 2002. godine živi preko 40

da sudjeluju u svim sferama društvenog, vjerskog i kulturnog života gdje mogu iskazati svoj identitet, itekako je važna uoči predstojećeg popisa koji će se održati od 1. do 15. listopada ove godine. U ovom vrlo važnom poslu svi pripadnici hrvatske nacionalne zajednice moraju dati svoj doprinos, jer samo na taj način mogu jasno potvrditi svoju vjersku pripadnost.

Razloga za strah više nema

Iako su se na ovim prostorima dogodila ratna razaranja i migracije, u nekim mjestima čak cjelokupnog stanovništva, čini se kako se svijest ljudi o pripadnosti narodu i svom identitetu polako budi, mada je još uvijek onih kod kojih postoji strah iako razloga za to čini se više nema.

posto Hrvata, ukoliko predstojeći popis potvrdi taj postotak, te u Batrovcima gdje pripadnici hrvatske nacionalne zajednice čine preko 20 posto, postoji mogućnost uvođenja hrvatskog kao službenog jezika u ovim mjesnim zajednicama.

I u ovim mjestima djeca i roditelji izuzetno su aktivni u radu sekcija HKD-a »Šid«, kao i u duhovnom životu. Njihova aktivnost i spremnost

Iako su se na ovim prostorima dogodila ratna razaranja i migracije, u nekim mjestima čak cjelokupnog stanovništva, čini se kako se svijest ljudi o pripadnosti narodu i svom identitetu polako budi, mada je još uvijek onih kod kojih postoji strah iako razloga za to čini se više nema.

Slogan »Izjasni se HRabro« daje do znanja da se svatko tko se osjeća Hrvatima treba

VLČ. NIKICA BOŠNJAKOVIĆ, ŽUPNIK U ŠIDU

Žalosno je i bolno ignorirati i negirati korijen svog hrvatskog naroda

Kao svećenik Rimokatoličke crkve u Šidu, po narodnosti Hrvat, otvoren ekumenizmu, toleranciji, uvažavanju i vrjednovanju ostalih vjeroispovijesti i narodnosti u šidskoj općini, ukazujem svim ljudima hrvatske narodnosti da otvorenih očiju shvate i prihvate kako nije zaboravljen hrvatski katolički narod u šidskoj općini. Unazad tri godine itekako su vidljivi radovi na organizaciji crkvenog katoličkog

života kao i rada na planu organiziranja hrvatskog javnog života u općini Šid. Brojne investicije na sanacijama katoličkih crkava općine Šid, popravak i obnova stoljetnih župnih crkava, spomenika kulture, poziva i doziva u svijest svakoj Hrvatici i svakome Hrvat, katolkinji i katoliku, da Katolička crkva uz matičnu Republiku Hrvatsku, te uz veliku potporu Ministarstva vjera i dijasporne Republike Srbije, pomaže nastavak normalnog života hrvatskog katoličkog naroda u šidskoj općini. Poradi svega gore navedenog, tužno će biti i neoprostivo pred Bogom, vlastitim narodom i narodima s kojima živimo u šidskoj općini, te svima onima koji su nam do sada pomagali u popravku i obnovi crkvenog i kulturnog života, da se oni koji su Hrvati ne izjasne onime što jesu. Zaključno, žalosno je i bolno ignorirati i negirati korijen svog hrvatskog naroda u šidskoj općini, izjavio je za Hrvatsku riječ vlč. Nikica Bošnjaković

tako i izjasniti jasno, u ovom slučaju, Hrvat ili Hrvatica, a ne nekim drugim nazivom. Postoji velika nada da će se pripadnici hrvatske nacionalne zajednice

u Općini Šid hrabro izjasniti na predstojećem popisu i na taj način potvrditi svoj identitet i svoju vjersku pripadnost.

Suzana Darabašić

U SUBOTICI ODRŽANA SJEDNICA ODBORA ZA OBRAZOVANJE HNV-A

Srednjoškolce u hrvatskim odjelima treba stipendirati

Unovoj školskoj 2011./2012. godini, 25. prvašića pohađat će nastavu na materinjem hrvatskom jeziku u osnovnim školama u Subotici i okolici, u prvi odjel na hrvatskom jeziku subotičke Gimnazije »Svetozar Marković« upisano je 23 učenika, dok je u strukovnu, subotičku Politehničku školu upisano 7 učenika u hrvatski odjel.

Ovi su podaci predočeni na sjednici Odbora za obrazovanje Hrvatskog nacionalnog vijeća, na kojoj je zaključeno da se Izvršnom odboru HNV-a uputi prijedlog da se razmotri mogućnost stipendiranja srednjoškolaca koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, te da se razmotri mogućnost upućivanja zahtjeva nadležnima od strane IO HNV-a da se na osnovi mjera pozitivne diskriminacije osigura smještaj u subotičkom Domu učenika za srednjoškolce. Zaključeno je i da IO HNV-a treba i ove godine zatražiti suglasnost za korištenje udžbenika i nastavnih sredstava za odvijanje nastave u hrvatskim odjelima od Pedagoškog zavoda AP Vojvodine. Također je zaključeno da će Odbor za obrazovanje ponovno uputiti prijedlog da Izvršni

odbor počne razmatrati pitanja o otvorenju Hrvatskog školskog centra u Subotici i katedre za hrvatski jezik na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.

Sjednica Odbora za obrazovanje održana je 22. kolovoza u prostorijama HNV-a u Subotici, a na sjednici su bili prisutni predsjednica ovog Odbora Snežana Babić-Kekez, članovi Ljiljana Dulić, Snežana Periškić i Dario Španović, članovi IO HNV-a Pero Horvacki i Dujo Runje, te tajnik Vijeća Željko Pakledinac.

Z. S.

MIRKO BABIĆ, RAVNATELJ BADELA 1862 IZ BEOGRADA

Ponosimo se našom dugogodišnjom tradicijom

Razgovor vodila: Ankica Jukić-Mandić

Badel 1862 je najveći i najstariji proizvođač alkoholnih pića, i jedan od vodećih proizvođača vina u Hrvatskoj. Ova tvrtka sljedeće godine slavi 150. obljetnicu postojanja. U sastavu Badel grupe nalaze se i kompanije koje posluju na teritoriju Srbije, Bosne i Hercegovine i Makedonije. U Srbiji, distribucijom Badelovih vina i jakih alkoholnih pića i proizvodnjom dijela asortimana iz grupe jakih alkoholnih pića bavi se Badel Beograd d.o.o. Na ovogodišnjem festivalu vina, Interfestu 2011, u Novom Sadu jedan od štandova krasila su i Badelova vina koja su nesporno jedna od najljepših, a svakako i najnagrađivanijih vina. Sinonim za Badel su žestoka pića, koja su i danas na teritoriju Srbije, pa i u regiji, dobro poznata, jer negdje bude neku nostalgiju i sjećanje na prošla vremena, a među mlađim generacijama stvaraju svoje ljubitelje i uživatelje. O ovom predivnom piću, čovjekovom intimnom pratiocu, o festivalima, nagradama, ciljevima i vizijama Badela 1862 razgovarali smo s ravnateljem Badela 1862 Beograd, *Mirkom Babićem*.

HR: Badel 1862 postoji 149 godina, koliko je teško opstati toliko dugo i očuvati tradiciju i kvalitetu?

Ponosimo se našom dugogodišnjom tradicijom. Naime, Badel 1862 d.d. Zagreb iduće godine slavi 150 godina postojanja i ta tradicija nas ujedno obvezuje da našim potrošačima isporučujemo isključivo visoko kvalitetne proizvode, što nas je i održalo tako dugo vremena i omogućilo da opstanemo i budemo na tržištu. Badel 1862 d.o.o. Beograd posluje već deset godina, osnovan je 2001. godine i nalazi se

među prvim hrvatskim tvrtkama koje su došle na tržište Srbije nakon ratnih događanja, a mi smo i prije imali svoje poslovnice, kako u Beogradu tako i u Sarajevu, Skoplju i drugim gradovima. Danas, osim Srbije, svoja poduzeća imamo i u BiH, kao i u Makedoniji. Badel Beograd je mala tvrtka s 12-13 zaposlenika. Imamo svoju proizvodnju, marketing i prodaju, dok smo distribuciju iznajmili specijaliziranim poduzećima za te poslove.

HR: Sigurno su na tom putu uspjeha Badela 1862 postojale vizije i ciljevi prema kojima se išlo. Koji su to vodeći elementi ili ciljevi Badela danas?

Jedan od strateških ciljeva Badela 1862 je da ostanemo regionalna kompanija. Srbija je za nas regionalno tržište, što znači da nam je zbog svoje veličine i blizine veoma bitna, kako je bila u prošlosti, tako i ubuduće iz razloga što je ipak ovo tržište koje poznaje naš asortiman, potrošači prepoznaju naše proizvode, poznaju ih i otprije bez obzira što su imali jednu prazninu u snabdijevanju tijekom razdoblja od 90-ih godina do 2000 godine, ipak velika većina građana Srbije zna za Badel, zna za Badelove proizvode, kako za jaka alkoholna pića, tako nešto manje i za vina. U našem asortimanu prevladavaju jaka alkoholna pića, a naši glavni brendovi su: Badel Brandy, Vinjak Cezar, zatim likeri Pelinkovac, Lavov, Amaro i Kruškovac, Vigor Vodka, Rum i ostala alkoholna pića. Pokraj toga mi imamo i nekoliko vrlo interesantnih vrsta vina, kako iz naših vlastitih vinarija tako i iz vinarija s kojima imamo dugoročnu poslovnu suradnju. Badel ima nekoliko svojih vinarija –

vinariju Daruvar, odakle nam dolaze daruvarska Graševina, Sauvignon, Chardonnay, vinariju u Križevcima, zatim u Benkovcu gdje imamo i novi vinograd na kome je zasađeno 100 ha vinograda sa sortama Syrah, Cabernet i Merlot, i za iduću godinu planiramo s tim novim vinima, koja su se prošle i ove godine počela plasirati u Hrvatskoj, nastupiti na izvoznim tržištima, pa tako i na tržištu Srbije.

HR: Je li teško plasirati vaše proizvode na ovdašnje tržište i koliko uopće ljudi mogu uživati u vašim proizvodima s obzirom na krizu koja je iza nas, kao i na slabu kupovnu moć prosječnog građanina?

Veliki problem nam predstavlja trenutačna situacija, između Srbije i Hrvatske ne vrijedi Ugovor o slobodnoj trgovini roba za naše kategorije roba, tzv. »CEFTA« koja je potpisana između Srbije i Hrvatske, ali još ne funkcionira. Uvoz naših proizvoda je opterećen i dalje s carinama od 30 posto. Očekujemo da će taj sporazum konačno profunkcionirati i da proizvodi neće biti opterećeni carinom, što će omogućiti da naši proizvodi budu još jeftiniji i da na taj način budu pristupačniji i prihvatljiviji potrošačima, jer znamo da je cijena jedan od bitnijih elemenata, a nadamo se i što boljem plasmanu. Trenutačno imamo i taj problem da su naši proizvodi nešto skuplji od domaćih i to je jedan ograničavajući faktor. Iako smo mi u tom pogledu napravili jedan iskorak prije pet godina tako što smo organizirali uslužno punjenje naših proizvoda u Beogradu. Naime, Badel Zagreb dao je licenciju Badel Beogradu i mi sada ovdje punimo naše glavne proizvode i samim tim

imamo status domaćeg, srbijanskog proizvođača, imamo srpski bar-code, i na taj način ne plaćamo carinu i omogućen nam je lakši pristup na tržište. To je bio jedan od preduvjeta kako bismo ušli u velike trgovinske lance kao što je bila Delta i drugi, gdje svi dobavljači moraju platiti neku cijenu za ulaz koja varira za domaće i uvozne proizvode. Taj status nam je dosta pomogao da lakše uđemo na tržište. Mi kao ozbiljna tvrtka uvijek gledamo dugoročno, nama nije cilj kratkoročno negdje nastupati. Regija i regionalna okruženja Hrvatske su tržišta koja su nama interesantna i u koja će Badel 1862 ulagati i ubuduće i to na način da će se prilagođavati tržištu kroz asortiman, njegovo širenje i kroz prilagođavanje proizvodima koje domaće tržište traži. Stoga razmatramo da proširimo naš asortiman s rakijama, jer su rakije u kategoriji alkoholnih pića koja nemamo u svojoj ponudi na tržištu Srbije iz razloga što smo nekonkurentni s našom domaćom Šljivovicom, ali želimo u suradnji s domaćim, primarnim proizvođačima u Srbiji organizirati proizvodnju četiri ili pet vrsta rakija za koje procijenimo kako imaju šanse, to nam je plan za iduću godinu.

HR: Koliko godina unazad Badel 1862 izlaže na Interfestu u Novom Sadu i kako Novosadani reagiraju na vaša vina i ostale proizvode?

Badel 1862 izlaže zadnjih par godina na Interfestu. Festivali su interesantni jer krajnji potrošač može na jednom mjestu probati nekoliko vrsta vina, naći nešto što njega privlači kako bi i sutra mogao odabrati vino koje mu se sviđa na prodajnom mjestu. Svrha i cilj ovakvih izlaganja

je da se kroz izravan kontakt s potrošačem prezentira široka paleta vina. U Vojvodini, inače, to je i takva tradicija, potrošači se puno bolje razumiju i cijene vina nego što je to slučaj u drugim dijelovima Srbije. Još uvijek imamo jedan veliki broj potrošača koji nije educiran u smislu kvalitete vina, gdje još uvijek dominira prodaja jeftinih stolnih vina. Novosađani su tu jako educirani i to vjerojatno iz razloga što su imali mogućnost da u svojem okruženju, u Vojvodini, upoznaju dosta vinara. Vojvodina je vinogradarski kraj, ima dosta malih privatnih proizvođača, ali i većih sustava koji su na tržište plasirali kvalitetna i vrhunska vina. Pozitivno sam iznenađen i zanimanjem i specifičnim razlikovanjem pojedinih sorti, okusa, karakteristika vina.

HR: I sami ste rekli da ste prepoznatljivi po jakim alkoholnim pićima. Koliko onda truda, osjećaja, senzibiliteta i ljubavi treba za proizvodnju pića kao što je vino?

Vino je posebna priča, o vinu bih vam mogao pričati tri dana, od proizvodnje, prerade, različitih sorti, kvalitete, specifičnosti svake od njih itd. Naša

situacija je vrlo interesantna, jer je Badel prepoznatljiv prvenstveno po žestokim pićima. Kada kažete Badel obično je to potrošaču sinonim za Brandy i ostala alkoholna pića, ali mi imamo i itekako kvalitetnu ponudu raznih vina. U ponudi imamo vina iz Slavonske regije (Vinarija Daruvar), Bjelovarsko-križevačke regije (Vinarija Križevci), iz Istre imamo Malvaziju Vodnjan, zatim iz Dalmacije imamo sortu Plavac mali (PZ Dingač i PZ Svirče s Hvara) – i to je skoro cijela Hrvatska. Čak smo se i predstavljali kao vina Hrvatske iako je to samo jedan dio ponude, ali razlika je velika - od pojedine sorte, regije... Zato nas to bogatstvo različitosti čini specifičnima. U Hrvatskoj imamo veću ponudu vina, tamo smo i domaća tvrtka i prodajemo mnogo više vina nego ovdje u Srbiji. Ali mi se ovdje nismo bazirali na količinu, nego na kvalitetu, nama je bitno da su naša vina tu prisutna i da imamo trend rasta. Na vinima je teško očekivati neku veliku zaradu. Najviše prihoda ostvarujemo od žestokih pića, dok nam vina upotpunjuju asortiman kako bismo imali bolju ponudu

Iduće godine slavimo 150 godina postojanja i ta tradicija nas ujedno obvezuje da našim potrošačima isporučujemo isključivo visoko kvalitetne proizvode, što nas je i održalo tako dugo vremena i omogućilo da opstanemo i budemo na tržištu

npr. u restoranima, gdje je lakše poslovati s širom ponudom. U Hrvatskoj u ponudi imamo i sokove, a imali smo i vodu, tako smo zaokružili cjelokupnu ponudu i osigurali sve ono što treba u ugostiteljstvu. U Srbiji zbog specifičnosti tržišta nismo mogli proći sa sokovima radi prejake domaće konkurencije, a posebno s vodom jer su to lokalni biznisi. Fokuserali smo se na ono po čemu smo najpoznatiji. Vino je jedan segment na kome treba puno raditi, u smislu educiranja potrošača u smislu degustiranja vina, nudenja, prezentiranja i raznih objašnjenja. Ta raznolikost i specifičnost zahtjeva drugačiji pristup prodaji nego kod jakih alkoholnih pića. Alkoholna pića imaju standardniju kvalitetu, i mi smo po toj kvaliteti prepoznatljivi, ali vina zahtijevaju specifičan pristup. Vjerujemo da imamo kvalitetu koju potrošači prepoznaju, a to potvrđuju i mnoge osvojene nagrade. Primjerice, zlatna medalja za Korlat Syrah 2007. i srebrna medalja za Korlat Merlot 2007. na svjetskom ocjenjivanju vina Concours mondial de Bruxelles. Badelova vina su među 12.200 prijavljenih vina osvojila i brončane medalje na svjetskom ocjenjivanju Decanter world wine awards i brončane medalje na ocjenjivanju International Wine Challenge u Londonu. Na Vinitaly 2011. u Veroni Korlat Syrah 2007. vinarije Benkovac osvojio je veliku zlatnu medalju, Sauvignon Daruvar 2009. vinarije Daruvar osvojio je zlatnu medalju, specijalno priznanje dobio je Korlat Merlot 2007. vinarije Benkovac i još jedno specijalno priznanje za Korlat Cabernet Sauvignon 2007. vinarije Benkovac, a na 16. Vinoviti Badel 1862 osvojio je zlatne medalje za vina Korlat Syrah 2007., Korlat Merlot 2007. i Sauvignon Daruvar 2009., srebrne medalje za Graševinu

Križevci barrigue 2008., Korlat Cabernet sauvignon 2007., Ivan Dolac 2007., i Ivan Dolac selection 2005., a brončanu medalju za Silvanac zeleni Nespeš 2009. Ove silne nagrade koje naša vina osvajaju, kako na domaćim tako i na internacionalnim takmičenjima gdje su najpoznatija svjetska, odnosno europska ocjenjivanja vina, govore o njihovoj kvaliteti. Moram istaći i to da imamo kvalitetne stručnjake, puno ulažemo u kvalitetu naših kadrova, kako u proizvodnji tako i u ostalim segmentima - prodaji, marketingu... Imamo nekoliko naših enologa koji su vodeći enolozi u Hrvatskoj, to su ljudi koji se educiraju kontinuirano u proizvodnji, preradi i čuvanju vina, pa sve do plasiranja na tržište. To je zaokružen proces u koji morate kontinuirano ulagati jer ne dozvoljava parcijalno, kampanjsko djelovanje. To je za vino jako bitno, jer je svaka godina drugačija, specifična i bez obzira što se recimo radi o istoj sorti svaka godina daje drugačije rezultate. To je s jedne strane specifičnost vina u odnosu na neka druga pića koja su uvijek istog ukusa. Vino je drugačije, i draž je da se svake godine nudi nešto novo, drugačije, a što ovisi o raznim faktorima – klimi, tlu i naravno o našim stručnjacima.

HR: S obzirom na to da s puno ljubavi govorite o vinima, hoćete li podijeliti s nama u kojim vinima vi uživate?

Od bijelih vina preferiram daruvarsku vrhunsku Graševinu, ona ima jedan specifičan okus i miris, a od crnih vina Dingač, to je najstarije hrvatsko vrhunsko vino koje je još 1965. godine u Ženevi stavljeno pod zaštitu, jer Dingač na obroncima Pelješca dobiva specifične karakteristike. On je moj favorit, iako su i ostali plavci jako dobri, pogotovo vino Ivan Dolac s otoka Hvara...

TAVANKUT U UTRCI ZA NASTUP NA SVJETSKOM TURISTIČKOM TRŽIŠTU

Nositelj projekta »Bogatstvo različitosti« je Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo

»Matija Gubec« iz Tavankuta, čiji je predsjednik Ladislav Suknović izrazio zadovoljstvo odzivom svih udruga u Tavankutu, koje su pokazale kako imaju što ponuditi potencijalnim turistima

Dunavski turistički klaster Istar 21, udruga koje se bavi razvojem turizma u Podunavlju uz potporu Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, došao je na ideju kreirati jedinstveni turistički proizvod po kojemu bi Vojvodina mogla biti prepoznatljiva na svjetskoj turističkoj karti. Stoga je raspisan natječaj, na temelju kojega će biti izabrano deset sela u Vojvodini, koja na najbolji način mogu predstaviti autentičnost Vojvodine kroz bogatstvo kulture, običaja, gastronomije, folkloru i glazbe naroda koji žive u njoj. Na taj način, pridonijet će se i ekonomskom razvitku u ruralnim sredinama, kaže tajnica Klastera Istar 21 *Biljana Marčeta*:

»Nigdje u Europi ne postoji kao u Vojvodini, u Podunavlju, toliki broj naroda koji žive tako blizu jedni drugih. Dakle, po tome smo jedinstveni i ukoliko to budemo znali 'upakirati' onako kako turisti očekuju, to onda može biti prepoznatljiv proizvod na domaćoj i svjetskoj turističkoj sceni. Cilj nam je izabrati deset sela koja mogu predstavljati bogatstvo različitosti svih naroda koji žive u Vojvodini. Na taj način ćemo ljudima u tim selima omogućiti i stvaranje dodatnog prihoda kroz prodaju njihovih lokalnih, autentičnih proizvoda turistima«, rekla je *Biljana Marčeta*.

VELIKA ZAINTERESIRANOST

Odluku o izboru deset sela s najboljom turističkom ponudom,

26. kolovoza 2011.

Mogućnost za stvaranje dodatnog prihoda

donijet će povjerenstvo sastavljeno od predstavnika osam pokrajinskih tajništava, Klastera Istar 21, Turističke organizacije Vojvodine, te predstavnika pokrajinskih medija. Oni, naime, imaju zadaću obići sva prijavljena sela i na temelju stečenih dojmova, proglasiti ona koja su glede turističke ponude, najspremnija »kročiti« na svjetsku turističku scenu.

Na natječaj je pristiglo ukupno 50 prijava, i to iz četrdeset i pet sela iz Vojvodine i pet sela iz Istočne Srbije. Jedino selo s teritorija Grada Subotice, koje sudjeluje na ovom natječaju, jest Tavankut. Svoje je turističke potencijale Tavankut predstavio u četvrtak, 18. kolovoza, kada se spomenuto povjerenstvo uvjerilo u brojne autentične proizvode ovoga sela.

DESET UDRUGA ZAJEDNO

Nositelj projekta »Bogatstvo različitosti« je Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta, čiji je predsjednik *Ladislav Suknović* tom prigodom izrazio zadovoljstvo odzivom svih udruga u Tavankutu, koja su pokazala kako imaju što ponuditi potencijalnim turistima:

»Moram reći kako mi je osobito drago da smo pod okriljem 'Matije Gupca' uspjeli, nakon 1987. godine, kada je u našem selu posljednji put održano 'Znanje-imanje', okupiti svih deset udruga koje djeluju u Tavankutu. Također imamo i partnere u ovome projektu, a to su Gradska uprava, Ured za

ruralni razvoj, Gradski muzej, kao i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, te Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici. Na taj način zaokružili smo kompletnu turističku ponudu. Tavankut danas obiluje narodnim nošnjama, slamom, imamo sekciju fijakerista, tu je prisutno i Udruženje žena, koje su predstavile stara bunjevačka jela, a gosti su mogli kušati i domaću rakiju, koju je predstavio Festival mlade rakije iz Ljutova. Stoga smatram da se Tavankut danas doista može pohvaliti bogatom i značajnom turističkom ponudom«, rekao je Suknović.

Članovi povjerenstva upoznali su tavankutske proizvode izložene na štandovima u dvorištu Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame, pogledali postavku izložbe slika od slame, a potom se uvjerili kako se u turističku atrakciju može svrstati i folklorni program, koji su tom prigodom izveli članovi HKPD »Matija Gubec«.

Nakon toga uslijedio je obilazak tavankutske crkve, prikazan je rad Dobrovoljnog vatrogasnog društva, dok su učenici i nastavnici u mjesnoj osnovnoj školi, kroz pet zanimljivih radionica, među ostalim, pokazali gostima iz Pokrajine nekadašnji način glačanja rublja na »roljici«, pripremanja zimnice odnosno »duncovanje«, a kroz eko radionicu i kako se radi kompostiranje.

Konkurencija među prijavljenim selima je velika, te je stoga odlučeno, uz deset odabranih sela, dodatno izdvojiti još deset, koja će biti uključena u određene

ne aktivnosti poput edukacije u sferi turističke ponude, te obuke za pisanje projekata za EU fondove.

OBILAZAK SELA

Biljana Marčeta navela je kako se, prilikom obilaska sela, puno toga ocjenjuje, ali da prije svega mora postojati zajednička spremnost mještana na turistički razvitak:

»Odlučujući čimbenik pri izboru deset najboljih sela bit će koliko su ljudi sami poradili na tome da svoje proizvode predstavljaju turistima i postoji li u određenom selu zajedništvo, odnosno ima li dovoljno ljudi u selu koji mogu 'iznijeti' turističku priču. Tu su i mnogi drugi značajni čimbenici koji će utjecati na našu odluku, poput mogućnosti pristupa selu, odnosno cestovna infrastruktura, prometna signalizacija, urednost i čistoća mjesta, dakle puno toga ocjenjujemo prilikom obilaska. Međutim, najvažniji je opći

dojam koji steknemo, jer već sada moramo pretpostaviti kako će se turisti osjećati kada dođu u neko selo«, rekla je Biljana Marčeta, te naglasila kako je ovo prvi put da ovolik broj pokrajinskih tajništava zajednički radi na jednome projektu.

Posjet povjerenstva podrazumijevao je i terenski obilazak Donjeg i Gornjeg Tavankuta, te Čikerije. Tako se kod kapele sv. Ane u Gornjem Tavankutu danas predstavila Udruga lovaca i ribolovaca, posjećeni su zasađi jabuka, a potom i spomenik Nemirna ravnicu u Donjem Tavankutu, gdje su se predstavili Udruga boraca i Bunjevački kulturni centar »Tavankut«. Potom je uslijedio obilazak križa i šume koja se nalazi u pograničnom pojasu na Čikeriji, a na jednom od salaša članovi povjerenstva imali su priliku od Udruge umirovljenika naučiti kako se pripremaju »fanki«, odnosno krafne spravljene na starinski način. Također je prikazano potkivanje konja, a u sklopu obilaska gostima je predstavljena i ponuda turističkog smještaja u Ljutovu.

Konačno proglašenje deset najboljih sela u čiji će se turistički potencijal ulagati u sljedećem razdoblju, bit će upriličeno nakon obilaska svih sela, točnije koncem rujna, na Sajmu turizma u Novom Sadu. Daljnja realizacija projekta podrazumijevat će promociju izabranih sela na domaćem i inozemnom turističkom tržištu, educiranje nositelja turističke ponude, te pronalaženje izvora financiranja turističkoga razvitka, poglavito putem projektnog apliciranja seoskih sredina na pokrajinskim natječajima.

Marija Matković

Nova šansa za subjekte s obiju strana granice

Ovaj program usmjeren je na tri područja: socijalno-ekonomski razvoj, zaštitu okoliša i ljudi ljudima * Ukupno na raspolaganju 5,3 milijuna eura, od toga za srpsku stranu 3,1 milijun, a za hrvatsku 2,1 milijun * Prihvatljiva područja i regije u ovom pozivu su: Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska županija u Hrvatskoj i Srijemski, Južnobački, Sjevernobački i Zapadnobački okrug u Srbiji, dok su priključene regije u Hrvatskoj Požeško-slavonska i Brodsko-posavska županija, a u Srbiji Mačvanski okrug

Ravnatelj Fonda Europski poslovi AP Vojvodine **Predrag Novikov** predstavio je u ponedjeljak u Novom Sadu tri područja koja će biti zastupljena u novom pozivu programa prekogranične suradnje Srbija-Hrvatska. Riječ je o uvjetima koje će aplikanti morati ispuniti prilikom prijavljivanja na natječaj.

»Do 15. studenoga ove godine bit će otvoren novi natječaj prekogranične suradnje Europske Unije vrijedan nešto preko 5,3 milijuna eura. Ovaj program bit će usmjeren na tri područja: prvi je socijalno-ekonomski razvoj, što znači da će značajna sredstva biti uložena u rekon-

razvoj i zapošljavanje. U okviru ovog velikog prioriteta jedan mali podprioritet su mali projekti u području turizma. Naravno, sve općine koje se naslanjaju na slijev Dunava mogu na nešto takvo aplicirati i iskoristiti to. Vjerujem da značaj postoji i sa strane Hrvatske jer postoje i brojni turistički resursi koji se mogu puno bolje iskoristiti. Sa strane pokrajine Vojvodine nadamo se da će podršku dobiti projekti koji se odnose na nacionalne parkove kao što je Fruška gora«, rekao je Novikov.

Drugo područje koje je predmet ovog poziva jest, po riječima Novikova, zaštita okoliša i odnosi se na čišćenje i vode i zraka i

dobro, spomenut ću i program prekogranične suradnje gdje je grad Sombor, koji je dobio sredstva u iznosu od nešto preko 400.000 eura kojim su se uspjela osigurati sredstva kojima se tretira velika površina od ambrozije. Treći projekti su projekti people to people u vrijednosti od 30-50 milijuna eura koji se odnose na klubove sportaša, udruge, povezivanje u području kulture. Projekti će se realizirati u trajanju od 6 mjeseci do dvije godine. Proračun koji se odnos na Republiku Srbiju je 3,1 milijun eura, a 2,1 milijun eura nalazi se na strani Republike Hrvatske. Udio iznosi 15 posto, a 85 posto sredstava je bespo-

OPĆI I POSEBNI CILJEVI

Ovogodišnji program prekogranične suradnje za cilj će imati stimuliranje prekogranične suradnje radi diversifikacije i poboljšanja regionalnog gospodarstva na društveno i ekološki održiv način, i u isto vrijeme unapređivanje dobrosusjedskih odnosa diljem granice, izgrađivanje kapaciteta lokalnih, regionalnih i nacionalnih institucija za upravljanje programima Europske Unije te izvršavanje pripreme za upravljanje budućim prekograničnim programima u okviru teritorijalne suradnje u području strukturnih fondova EU. Pored općih postoje i posebni ciljevi u okviru prioriteta održivog socio-ekonomskog razvoja kao što su promoviranje poslovne suradnje, povećanje prekogranične trgovine, razvoj mobilnosti radne snage na tržištu, zajedničko ekonomsko planiranje, stimuliranje razvoja turizma na temelju prirodnih i kulturnih dobara pogranične regije, zaštita i očuvanje prirodnih dobara i poduzimanje zajedničkih akcija i podizanje javne svijesti kao i promicanje dobrosusjedskih odnosa diljem granice između lokalnih zajednica.

Prihvatljiva područja i regije u ovom pozivu su Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska županija u Hrvatskoj i Srijemski, Južnobački, Sjevernobački i Zapadnobački okrug u Srbiji. Priključene regije u Hrvatskoj su Požeško-slavonska i Brodsko-posavska županija, a u Srbiji Mačvanski okrug.

Predrag Novikov, ravnatelj Fonda Europski poslovi AP Vojvodine

struiranje lokalne mreže cesta prema granici, u rješavanje pitanja kanalske mreže, rješavanje pitanja i upravljanja resursima kao što su Dunav, lokalne marine, lokalna pristaništa, ekonomsko i gospodarsko povezivanje koje će pomoći i prekogranični

putova, a i na veoma značajno pitanje – pitanje ambrozije.

»Negdje oko 25 posto stanovništva u Vojvodini, a vjerujem da je sličan problem i s hrvatske strane, ima problem s dišnim kanalima i polenom. Takvi projekti na konkretan način donesu

vratno. Realiziranje ugovora i sredstava očekuje se sredinom sljedeće godine, a do tada Vlada Vojvodine i Fond za europske poslove kreću u obilazak općina APV kako bi uvidjeli potrebe«, rekao je Novikov.

EKONOMSKI RAZVOJ

U okviru prvog prioriteta programa, a to je ekonomski razvoj, sredstva će se usmjeravati za razvoj malih i srednjih poduzeća, službe potpore za unaprjeđenje poslovne suradnje i zajedničkog marketinga malih i srednjih poduzeća, prekogranično pronalaženje poslovnih partnera (sajmovi, konferencije, baza podataka, web siteovi, studijska putovanja), prekogranične mobilnosti radne snage, događaja i usluga, suradnju između malih i srednjih poduzeća, obrazovanje, istraživanje i razvoj organizacija za unaprjeđenje poslovne tehnologije, zajedničke obuke, istraživanja da se identificiraju tržišta, tržišne mogućnosti, zajedničke marketinške inicijative promicanja lokalnih proizvoda i usluga, unaprjeđenje znanja i vještina ljudi u poduzetništvu, nove tehnologije, marketinga, potpora zajedničke inicijative za certifikaciju domaćih proizvoda, potpora razvoju turizma, poboljšanje rekreativne i turističke infrastrukture i umrežavanje poljoprivrednih proizvođača.

ZAŠTITA OKOLIŠA

U drugom prioritetu programa, zaštite okoliša, sredstva će se usmjeravati na programe koji se tiču razvoja zajedničkih planova za upravljanje zaštićenim, osjetljivim područjima, pripreme za hitne slučajeve prekograničnih strategija i akcijskih planova, svijest i informativne kampanje u odnosu na okoliš i pripravnosti za izvanredne situacije koji se fokusiraju na ključna problematična područja kao što su upravljanje otpadom, očuvanje biodiverziteta i odgovora na poplave, razvoj i provedbu obuke, zajedničke akcije razvijanja sustava upravljanja čvrstim otpadom, zajedničke akcije da se uspostavi sustav monitoringa okoliša, zajedničko upravljanje i zajedničko očuvanje vodnih resursa i poboljšanja kvalitete voda, identifikaciju i čišćenje nekontroliranih lokacija za odlaganje otpada i razvoj preventivnih mjera, izra-

du studije izvodljivosti i druge tehničke dokumentacije za velike infrastrukture koja će imati jasnu prekograničnu korist (npr. otpadne vode postrojenja za pročišćavanje, barijere za sprječavanje poplava, deponije), koji će se financirati od strane drugih izvora osim ovog programa.

LJUDI LJUDIMA

Područje ljudi ljudima odnosi se na promicanje razmjene u okviru programa ljudi ljudima

za nevladine organizacije aktivne u borbi protiv društvene isključenosti, akcije za potporu lokalnoj demokraciji, prekogranična umrežavanja kulturnih ustanova i institucija za mladež, stvaranje zajedničkog programa kulturne razmjene (sastanci i razmjena između mladeži, umjetničkih i kulturnih organizacija).

Sudionici moraju biti neprofitne pravne osobe koje pripadaju jednoj od sljedećih kategorija: regionalne i lokalne vlasti, gospodarske komore, zanati,

šta, fakultete, srednje i osnovne škole, istraživačke institute, nevladine organizacije koje se bave zaštitom prirode i okoliša, javna poduzeća zadužena za komunalne infrastrukture i upravljanja otpadom, agencije za zaštitu okoliša i zaštite prirode, agencije koje se bave hitnim planiranjem, lokalne organizacije, udruge i fondacije, profesionalne organizacije, organizacije odgovorne za pružanje socijalnih i zdravstvenih usluga, sindikati, kulturne organizacije,

izdvajati će se sredstva za pravno savjetovanje za marginalizirane skupine, zajednički Community Building programe s naglaskom na međuetničku suradnju, razvoj prekogranične suradnje između organizacija koje pružaju socijalnu zaštitu i usluge, aktivnosti podizanja svijesti o utjecaju društvene isključenosti, potpora

industrija, klasteri registrirani kao neprofitne pravne osobe, neprofitne organizacije (fondovi, institucije, agencije) čiji je osnivač država ili regionalne, lokalne samouprave, nevladine organizacije kao što su udruge i fondacije, poljoprivredne udruge i zadruge, regionalne, lokalne vlasti, uključujući sveučili-

uključujući muzeje, knjižnice i kazališta.

Vrata Fonda za Europske poslove bit će otvorena svakog petka od 10-13 sati za sva pitanja, ideje i projekte. Ured se nalazi u Master centru Novosadskog sajma, Hajduk Veljkova 11, službeni ulaz 5, VI. kat.

Ankica Jukić-Mandić

UDRUGE ZA POVRAT IMOVINE NEZADOVOLJNE NACRTOM ZAKONA

Traži se restitucija u naturi

Ukoliko se oduzeta imovina ne uspije vratiti u naturi, onda bi trebala biti vraćena slična imovina, odnosno ona koja se nalazi u blizini ili je slične vrijednosti. Ukoliko ni jedna od ovih opcija nije moguća, tek onda obeštećenje treba biti u obveznicama, kaže predsjednik subotičkog Udruženja za povrat imovine Milan Uzelac

Vlada Republike Srbije krajem srpnja usvojila je Nacrt zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju. Javna rasprava o nacrtu ovoga dugo očekivanog zakona – koji je jedan od uvjeta da Srbija dobije kandidaturu za članstvo u Europskoj Uniji – trebala bi trajati do 2. rujna, nakon čega će se naći pred skupštinskim zastupnicima.

Članovi udruga za povrat oduzete imovine nezadovoljni su predloženim Nacrtom zakona, ističući kako ovaj dokument predviđa vraćanje samo malog dijela imovine oduzete nakon Drugog svjetskog rata. Oni smatraju da će većina imovine praktički biti pretvorena u obveznice, koje će biti naplative tijekom idućih 20 godina, i to tek od 2015. godine.

TREĆINA STVARNE VRIJEDNOSTI

Predsjednik subotičkog Udruženja za povrat imovine *Milan Uzelac* kao suštinsku primjedbku navodi kako Nacrtom zakona nije predviđena supstitucija oduzete imovine drugom imovinom koja je u državnom vlasništvu. To se, kako kaže, naročito odnosi

na poljoprivredno i građevinsko zemljište, te šume koje će nakon restitucije ostati u državnom vlasništvu. Za isplatu oduzete imovine u obveznicama država je predvidjela 200 milijardi dinara (2 milijarde eura). Uzelac smatra kako ta suma bivšim vlasnicima ne može u pravoj mjeri nadoknaditi poslijeratnu imovinsku štetu, već samo 20 do 30 posto stvarne vrijednosti. Osim toga rok isplate će biti pomjeren, tako da prijeti opasnost i od inflacije.

Po mišljenju Uzelca, Nacrt zakona bi trebao predvidjeti da se već prodana državna imovina vrati vlasnicima nekom drugom imovinom iste vrijednosti, a da obveznice trebaju biti posljednja opcija.

»Ukoliko se oduzeta imovina ne uspije vratiti u naturi, onda bi se trebala vratiti slična imovina, odnosno koja se nalazi u blizini ili je slične vrijednosti. Ukoliko ni jedna od ovih opcija nije moguća, tek onda obeštećenje treba biti u obveznicama. To je jedino ispravno rješenje. Naime, mi sumnjamo da nam država ne namjerava vratiti, primjerice, zemljište koje se navodnjava, već ga želi ostaviti u svom vlasništvu i potom prodati doma-

ćim i stranim investitorima za dobar novac, koji će odmah i dobiti, a nas će plaćati odgođeno, idućih 20 godina«, kaže Uzelac.

OŠTEĆENI U TEŠKOM POLOŽAJU

Član subotičkog Udruženja za povrat imovine *Vesko Gostimirović* kaže kako država plaši narod pričama o velikom izdvajanju novca, koji je navodno približan petogodišnjem proračunu za poljoprivredu, dok, s druge strane, mnogi koji potra-

žuju svoju imovinu spadaju u »socijalnu kategoriju«.

»Predviđeno je da svi ponovno podnesemo sva dokumenta uz plaćanje administrativne takse i navodi se kako je neplaćena administrativna taksa uvijek za odbijanje zahtjeva za povrat imovine. Mnogi članovi udruženja su u jako teškoj situaciji, nezaposleni su i nemaju novca plaćati taksativne potrebe države«, kaže Vesko Gostimirović.

A koristi od rješavanja vlasničkih odnosa mogla bi imati i sama država, o čemu svjedoče primjeri Slovenije ili Češke,

REHABILITACIJA PRIJE RESTITUCIJE

Govoreći o tomu što da rade oni kojima je imovina nacionalizirana, a o tome nemaju pisane tragove, Božidar Đelić je u ponedjeljak na javnoj raspravi u Novom Sadu ponovio kako kod jednog legalnog postupka, kakav je i restitucija, moraju postojati i legalni akti. »Postupak nacionalizacije reguliran je s 39 zakona i moraju postojati pisani tragovi pojedinačnih postupaka, jer bez njih nema novih rješenja«, ukazao je Đelić. U slučajevima gdje je imovina konfiscirana ljudima koji su bili proglašeni narodnim neprijateljima, potrebno je, naglasio je Đelić, najprije provesti postupak rehabilitacije. »Vlada Srbije podržava rehabilitaciju svih onih koji su iz ideoloških razloga bili proglašeni narodnim neprijateljima, ali ima i onih koji su bili fašisti, koji su nanijeli ogromno zlo našoj zemlji i za njih ni u jednoj zemlji nije bilo rehabilitacije«, rekao je Đelić.

koje su nakon rješavanja pitanja restitucije ostvarile ekonomski razvitak, smatra Milan Uzelac.

»Kao prvo, pojačan je srednji sloj građana i nema tolike razlike između bogatih i siromašnih, a s druge strane, inozemni investitori ne žele ulagati ni u jednu zemlju dok nije raščišćeno pitanje imovine određene države. Dakle, nitko neće kupiti nešto što jednoga dana može biti vraćeno nekadašnjem vlasniku«, objašnjava Milan Uzelac.

NEZADOVOLJNE I CRKVE

Nacrtom zakona o vraćanju imovine, zbog ukidanja mogućnosti takozvane zamjenske restitucije, nezadovoljne su i tradicionalne crkve i vjerske zajednice. Najava ukidanja zamjenske restitucije ugrožava stečeno pravo vjerskih zajednica da im se vrati oduzeta imovina u slučajevima kada nije moguća naturalna restitucija.

»Ono što je neprihvatljivo je da se traži stranputica, u smislu – dobit ćete minimalna obešte-

BOŽIDAR ĐELIĆ: POVRAT SVUGDJE GDJE JE MOGUĆE

Potpredsjednik Vlade Srbije Božidar Đelić izjavio je kako će u svim slučajevima gdje je to moguće oduzeta imovina biti vraćena u naturi, osim u slučajevima kada bi se time narušavalo stečeno legalno pravo drugih ili ako ta imovina nije neizostavna za funkcioniranje države. U slučaju da vraćanje u naturi nije moguće, predviđeno je obeštećenje u formi obveznica od 2015. godine s rokom isplate do 20 godina, a prema njegovim riječima, moguće je da će poslije javne rasprave taj rok donekle biti skraćen.

Bivšim vlasnicima prije toga bit će isplaćena akontacija od 10 posto procijenjene vrijednosti imovine do 10.000 eura po korisniku, a za korisnike socijalne pomoći akontacija će biti do 50 posto procijenjene vrijednosti imovine, također do 10.000 eura, dodao je Đelić. Po njegovim očekivanjima, bit će podneseno između 100 i 150 tisuća zahtjeva za povrat imovine.

ćenja a da pri tom neki drugi u međuvremenu sve te objekte privatiziraju pa ih preprodaju dalje. Tu imate jednu istu priču, a to je sprega političke elite, tajkuna i organiziranog kriminala. To je problem Srbije, meni je žao što to moram reći, svi znaju, a nitko ne želi govoriti. Eto mi smo ovdje rekli«, kaže episkop bački Irinej.

Beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar ističe kako se crkve i vjerske zajednice zalažu ne samo za to da se njima vrati imovina, već i svima ostalim građanima Srbije.

»Mi ništa ne tražimo za nas, već isključivo za naše zajednice, a time najviše pomažemo i Vladi, koja mora biti u službi svih građana«, kaže Hočevar.

Tradicionalne crkve i vjerske zajednice u Srbiji zatražile su da se zakonom o vraćanju oduzete imovine Židovima vrati i imovina oduzeta tijekom holokausta od 1941. do 1945. godine.

Predsjednik Saveza židovskih općina Aleksandar Nećak kazao je kako je Nacrtom zakona predviđeno vraćanje imovine onima koji su bili vlasnici 1945. godine,

a »kako je Židovima imovina oduzeta 1941. godine, to znači da će zakonom biti vraćena imovina onima koji su je od Židova oduzeli.«

»Sve crkve se zalažu da se ispravi nepravda i da se zakon o povraćaju imovine jednako primjenjuje i za vjerske zajednice i za građane Srbije«, kazao je Nećak.

Inače, crkve i vjerske zajednice navode kako im je do sada vraćeno oko 20 posto imovine u odnosu na podnesene zahtjeve.

D. Bašić Palković

DUŽIJANCA

ZLATNI SPONZOR

AGRAR DISKONT

Stokel **SALAŠ** **HO**

ZAJEDNO SA VAMA
ČUVARI TRADICIJE I GRADITELJI BUDUĆNOSTI
NAŠE DUŽIJANCE.

100 godina

26. kolovoza 2011.

PROGRAM PROSLAVE DANA GRADA

U povodu Dana grada, programi će se odvijati od 27. kolovoza do 4. rujna.**Subota, 27. kolovoza**

od 20 sati u KUD-u »Jedinstvo-Egység« u Bajmoku je proslava Dana grada.

od 23 sati u kafićima Sax, Renaissance i Latino, u Corvinovoj ulici, na programu je Orange party sa sastavom Perpetuum mobile

Nedjelja, 28. kolovoza

od 11 sati, na Prozivki će se održati predstavljanje američkog nogometa.

u 18 sati na kružnom toku kod Trga žrtava fašizma je predstavljanje kartinga,

u 19 sati u katedrali svete Terezije održat će se koncert modernog ansambla za orgulje, timpane i zbor

Ponedjeljak, 29. kolovoza

od 11 sati u ZOO vrtu na Paliću je otvorenje novog objekta za merkatu

u 18 sati u Gradskoj knjižnici održat će se večer stvaralaštva Ottó Tolnaja

Utorak, 30. kolovoza

u 10 sati u Eko centru na Paliću održat će se svečano otvorenje XVIII. znanstvenog skupa »Tehnologija, kultura i razvitak«

u 12 sati na Trgu Jakaba i Komora 4 svečano otvorenje ogranka 2 Ljekarne »Subotica«

Srijeda, 31. kolovoza

u 12 sati u Gradskom uredu za medije bit će potpisan sporazum »Srbija u ritmu Europe«

u 19 sati u Modernoj galeriji »Likovni susret« na programu je otvorenje izložbe slika »Alfabet zvijezda« Slobodana Jevtića-Pulike

u 20,30 sati na Trgu slobode održat će se koncert Subotičke filharmonije sa solistima Rebekom Bobány, Alenkom Ponjavić i Antal Csehom

u 22 sata na istom mjestu bit će obilježeno 30 godina rock opere »Zelenokosa« gdje će vodeću ulogu imati Gábor Lengyel i Retro party band

Četvrtak, 1. rujna

u 8 sati u OŠ »10. oktobar« na programu je obilježavanje početka školske godine

u 9,45 sati na svečanom ulazu Gradske kuće podići će se gradska zastava

u 10 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće početak će svečana sjednica Skupštine Grada

u 13 sati u Ulici Partizanskih baza svečano će biti otvorene spomenute, te Ulica 51. divizije

u 20,30 sati na Trgu slobode je koncert Kati Wolf

u 22 sata nastupa Željko Joksimović

Petak, 2. rujna

u 17 sati na Gradskom stadionu počinje Međunarodni nogometni

turnir »Stevan Vilotić-Ćele«, u okviru kojeg će se održati utakmica između Srbije i Mađarske

od 18 do 23 sata na Prozivki će biti održan Festival domaće hrane »Okusi tradicije«

od 18 sati u Parku Ferenc Raichla na programu je nastup mladih sastava, hip-opera i DJ-eva

u 19 sati u predvorju Gradske kuće bit će otvorena izložba pod nazivom »Subotica na starim kartama«

u 19,30 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće održat će se predstavljanje knjige Tomislava Žigmanova

Subota, 3. rujna

od 11 do 23 sata na Prozivki se nastavlja Festival domaće hrane »Okusi tradicije«, a u istom razdoblju u Čantaviru će se održati proslava Dana grada

u 15 sati na Radijalcu je planiran završetak Međunarodne biciklističke utrke »Oko Vojvodine«

u 17 sati na Gradskom stadionu igra se prijateljska nogometna utakmica između Spartaka i Nogometnog kluba Osijek

u 19 sati u Modernoj galeriji Likovni susret na programu su predstavljanje knjige i izložba Bele Durancija

Nedjelja, 4. rujna

u 13 sati na Radijalcu je planiran početak Međunarodne biciklističke utrke »Velika nagrada Subotice«

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica -Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta »GEBI« d.o.o. Čantavir, M. Tita 46, za Projekt: »LEGALIZACIJA POSLOVNIH OBJEKATA« - silosi s kanalima, nastrešnica, podno skladište, nastrešnica (prolaz), radionica, magacin i sanitarni čvor na katastarskoj parceli br.4550/2 k.o. Čantavir, na teritoriju Grada Subotice.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 26.8.2011 do 5.9.2011. godine, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

VEČERAS SE ZAVRŠAVA INTERETNO FESTIVAL

Mjesto za susret kultura

Deseti, jubilarni Interetno festival otvoren je u ponedjeljak, 22. kolovoza, i završava se danas, 26. kolovoza, svečanom ceremonijom koja će u 20 sati biti priređena na bini u Etnopolisu ispred Gradske kuće. Pola sata prije toga, sudionici festivala prošetat će Radijalcem, od Dvorane sportova do središta grada.

Na ovogodišnjem festivalu

nastupili su izvođači narodnih plesova i pjesama iz Argentine, Španjolske, Rusije, Venezuele, Sjevernog Cipra, Ukrajine, Rumunjske, Mađarske i Srbije. U koncertnom dijelu programa nastupili su orkestri Csik, Juhasz i orkestar Arpada Bakosa, kao i tamburaški ansambl Ravnica.

U proteklih pet dana Subotičani i svi ostali gosti imali su prilike uživati i u bogatom pratećem

programu kojeg su, osim nastupa folklornih skupina, činili: Sajam narodne umjetnosti na glavnom trgu, specijaliteti u Gastro-selu, kao i izložba »Ex-Libris« u galeriji Otvorenog sveučilišta.

Inače, kako ističu organizatori, Interetno festival je proteklih deset godina ispisao nebrojene stranice folklorne povijesti regije, predstavljajući neke od najznačajnijih umjetnika u području

tradicijske umjetnosti. Festival se pozicionirao kao mjesto susreta tradicije različitih naroda u okruženju, pritom svake godine predstavljajući kulturu nekih nama udaljenih i manje poznatih naroda Europe, Azije i Amerike.

Organizatori festivala Interetno su Mađarski kulturni centar »Nepkör« iz Subotice, Kuće tradicije iz Budimpešte i Grada Subotica.

REAGIRANJE

Gradska Dužijanca starija je od HKUD »Bunjevačko kolo«

Obraćam vam se u povodu dva »lapsusa«, doduše nadam se nenamjerna, koja su se u zanosu intervjuiranja omakla sugovornicima u člancima u vašem cijenjenom tjedniku od 12. kolovoza 2011. godine i to:

1. U intervjuu pod naslovom »Dužijanca se mijenja, ali njena bit uvijek ista« i razgovoru sa župnikom župe sv. Roka Andrijom Anišćem, izrečena je jedna faktografska pogreška koja ne bi smjela biti trajno potvrđena kako je iznesena. Naime, u dijelu odgovora sugovornik je izjavio, citiram: »Još jedno da tako kažem međurazdoblje započelo je 1968. godine kada je grupa intelektualaca okupljenih oko Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva 'Bunjevačko kolo' na gradskoj razini oživjela običaj Dužijance i tako je nastala tzv. gradska Dužijanca.«

Ovaj dio nije točan, iz razloga što je HKUD »Bunjevačko kolo« osnovan dvije godine kasnije od održavanja prve gradske Dužijance 1968. godine, a osnovan je 20. siječnja 1970. godine, pa proizlazi da, po logici stvari, ta grupa intelektualaca okupljena oko HKUD »Bunjevačko kolo« to nije to uradila.

Inače, ideju za organizaciju tzv. gradske Dužijance pokrenula je *Kata Sič*, tada ravnateljica »Panonija turista«, koja je animirala književnika *Matiju Poljakovića*, tada kulturnog komediografa i dramatičara Narodnog kazališta u Subotici, da sačini scenarij manifestacija Dužijance, s prijedlogom da se neke manifestacije upriliče i na Paliću na Ljetnoj pozornici kako bi se obogatila turistička ponuda Palića kroz priredbe »Paličko ljeto«, koje su tih godina održavane na toj turističkoj destinaciji.

Matija Poljaković se prihvatio ovog veoma zahtjevnog zadatka i bukvalno za jednu noć skicirao okvirni scenarij priredaba Dužijance, a uzor mu je bila proslava 250 godina doseljavanja jedne oveće grupe Bunjevaca u Bačku, tijekom 1936. godine, koja je imala u povorci neke detalje vezane za taj drevni običaj Dužijance. Sve se ovo odigravalo tijekom jeseni 1967. godine, na radnim sastancima u kabinetu imenovane ravnateljice te turističke organizacije i uz nazočnost moje malenkosti, jer smo već tada bili »neformalna grupa« koja je osmišljavala ove manifestacije, a bio sam i u tazbinsko-rodbinskim odnosima s Katom Sič i Matijom Poljakovićem.

O svemu ovom bit će riječi u mojoj knjizi o žetelačkim svečanostima Dužijance koju upravo dovršavam za razdoblje od 1968. do 1972. i od 1989. do 1992. godine, tj. do razdoblja kada je došlo do spajanja gradske i crkvene Dužijance tijekom 1993. godine.

2. Druga moja opaska odnosi se na konstataciju iznesenu u članku *Tomislava Žigmanova* pod naslovom »Prve antologije bunjevačkih Hrvata«, u kojem se osvrće na 40. obljetnicu izdanja dviju kapitalnih knjiga antologije proze i poezije bunjevačkih Hrvata Geze Kikića.

U ovom napisu iznesena je netočnost koja se odnosi na pokojnog *Marka Peića* i njegovo nacionalno opredjeljenje »bunjevački Hrvat« koje je istaknuto u dijelu podnaslova članka. Autor ističe sljedeće, citiram: »Napominjemo da je u to vrijeme Marko Peić bio i potpredsjednik Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva 'Bunjevačko kolo'.«

Odgovorno ističem da Marko Peić nikada nije bio potpredsjednik navedenog društva. Čelnici HKUD »Bunjevačko kolo« nakon osnutka bili su: *Ivo Stantić* (presjednik), mr. *Josip Buljović* (potpredsjednik), *Pavle Pavluković* (potpredsjednik), *Naco Zelić* (prvi tajnik), *Milivoj Prčić* (drugi tajnik) i *Grgo Bačlija* (treći tajnik).

Prema tome, Marko Peić nije nikada bio potpredsjednik društva, ali je 5 godina bio predsjednik Organizacijskog odbora žetelačkih svečanosti Dužijance u razdoblju od 1968. do 1972. godine, s tim što je prve dvije godine istodobno obnašao i dužnost ravnatelja SDK, a od 1970. godine i dužnost dopredsjednika Skupštine općine Subotica. S tih je položaja obavljao i volonterski posao predsjednika Organizacijskog odbora žetelačkih svečanosti, kao svojevrsni »partijski zadatak« kojeg je dobio od *Antuna Milodanovića Dele*, tada sekretara Općinskog komiteta SKJ, kojeg je više nego uspješno obavljao tih povijesnih pet godina sve do zloglasne 21. sjednice Predsjedništva CK SKJ u Karađorđevu, kada je osuđen tzv. »Masovni pokret« u Hrvatskoj, čije su se refleksije osjetile i u Subotici, kroz pokušaj grupe hrvatskih intelektualaca oko formiranja ogranka MH tijekom 1969. godie, pa je kao »kompenzacija« za taj osuđeni pokušaj dobiven »blagoslov« da se pristupi osnutku HKUD »Bunjevačko kolo« do čega je i došlo 20. siječnja 1970. godine.

Sve ove moje opaske imaju za cilj da se neke faktografske netočnosti isprave, kako se one ne bi sljedećih godina »provlačile« kao istinite u nekim budućim uradcima drugih povjesničara.

Grgo Bačlija
Subotica

PRIZIVANJE RODA U SUBOTIČKU RAVNICU

Zovemo ih da sviju gnijezda

I ove godine za ljetni boravak, polaganje jaja i podizanje mladunaca naš je kraj izabralo svega nekoliko parova bijelih roda, za razliku od prije tri desetljeća kada se ovdje gnijezdilo i po tridesetak parova lijepih ptica

Rode se okupljaju u jata i pripremaju na dalek put iz srednjoj Africi – znak je to da se bliži kraj ljeta. Neke će u toj selidbi k toplijim krajevima, na tom dugom putu koji prolaze svake godine slijedeći instikte za opstanak vrste, preletjeti i do 12.000 kilometara (dnevno mogu preletjeti do 500 kilometara). Da bi nam se onda opet istim putem vratile na proljeće i objavile buđenje prirode i novi životni ciklus. Ali, za razliku od prije tri desetljeća kada se ovdje gnijezdilo i po tridesetak parova lijepih ptica koje su kod nas oduvijek simbolizirale potomstvo, ali i naše ritove i ravnice, rodina gnijezda posljednjih godina mogu se prebrojiti na prste jedne ruke, a zaljubljenici u prirodu i njeni zaštitari poduzimaju dodatne mjere kako bi »privukli« rode. Jer, sada je više praznih nego punih gnijezda.

»Na ovim terenima, u okolici Subotice, i ove je godine bilo manje parova nego ranijih godina, ukupno 5 parova, a i broj mladunaca je bio ispod prosjeka«, iznosi *Oto Szekeres*, predsjednik Udruge ljubitelja prirode »Riparia«.

SPAŠAVANJE GNIEZDA

Pod budnim okom zaljubljenika u prirodu bilo je gnijezdo na staroj međunarodnoj cesti Subotica-Horgoš, u blizini raskrižja za Male Pijace. Nad njim su bdjeli i ove godine, nakon velike prošlogodišnje nevolje u proljeće kada je u oluji zbog kratkog spoja izgorjelo staro rodino gnijezdo koje se nalazilo na banderi, i to u vrijeme kada je gniježđenje uvelike bilo u tijeku. Na žalost, stradali su mladunci, a u požaru je pričinjena i značajna materijalna šteta na elektrovodovima.

»Problem sa starim gnijezdima na banderama je u tome da grančice iz gnijezda dolaze u kontakt s kablovima pod naponom pa je moguć kratak spoj i požar«, objašnjavaju na sajtu »Riparia« česti uzrok stradanja lijepih ptica, na koji se kao pojavu ukazuje i u dokumentarno-prirodoslovnom filmu »Bijele rode moje ravnice« redatelja i scenarista mr. *Olivera Fojkara* iz Novog Sada, tople, poučne i nadahnute sage o sudbini roda i njihovim mladuncima u vojvođanskoj ravnici. »Kako je par roda već sutradan počeo graditi novo gnijezdo na istom mjestu članovi Udruge 'Riparia' odlučili su da će završetkom sezone gniježđenja postaviti sigurnosnu platformu za gnijezdo, kako bi zaštitili rode od još jedne katastrofe.«

U suradnji s »Elektrodistricijom« i lokalnim stanovništvom u prosincu 2010. ispod gnijezda postavljena je platforma kako bi se ubuduće gnijezdo i njegovi lijepi stanari zaštitili od mogućnosti izbijanja požara. »Nadajmo se da je osigurana svijetla i duga budućnost rodama«, komentiraju članovi »Riparie«.

Nakon intervencije na zaštiti gnijezda krajem prošle godine, ovo ljeto stiglo je s iščekivanjem o reakciji para roda koji se na istom mjestu gnijezdi godinama. »Par se vratio u gnijezdo, sada postavljeno na platformi, i iz tog gnijezda ove godine uspješno je izletio jedan mladunac«, kaže *Oto Szekeres* o uspješnom ishodu zaštite gnijezda.

SIGURNOST NA PLATFORMAMA

Uz po neko staro i aktivno rodino gnijezdo u subotičkoj regiji, nova se uzdižu oko Ludoškog

jezera. Nova gnijezda nisu pravile rode, već ljudi, u proljeće 2008. godine u okviru projekta »Naše rode« čiji je nositelj bilo Društvo ekologa »Rihard Csorna«. Pokušaj zaljubljenika u prirodu da nam se rode vrate, mada je postavljanje platformi tek djelić daleko složenijeg problema ukupnog ekološkog stanja čovjekovog okruženja, kako ističe *Istvan Hulo* iz Društva ekologa. Nova gnijezda tada su postavljena s desne strane ceste na prilazu Hajdukovu, u Ludoškom šoru i pored stare ceste prema Horgošu. Podignuti su stupovi na čijem su vrhu montirane platforme u obliku gnijezda i ispunjene granjem kako bi privukle ptice.

»Od 11 podignutih platformi dvije su bile zauzete prošle godine, ali vjerojatno od strane mladih parova pa do gniježđenja nije došlo«, navodi *Szekeres*, uz napomenu kako ove godine nisu

dobili sredstva da bi povećali broj platformi s gnijezdima. Platforme se podižu u nadi da će privući mlade parove roda koji bi se onda i sljedećih godina vraćali u svoja gnijezda. Domu svom – gnijezdu svom. Kao ljudi. Ili još više. U Udruzi »Riparia« ističu kako ni idućih godina neće odustati od zaštite ovih prelijepih ptica koje žive u blizini čovjeka i oduvijek čine sastavni dio seoskog ambijenta u Vojvodini.

Ljudi su ponudili rodama nove lokacije, a kako će one biti prihvaćene vidjet će se vremenom. S umjetnim gnijezdima rođena je nada i pružena šansa da ovaj kraj za svoj dugogodišnji dom izaberu mladi parovi i da nam se rode u većem broju vraćaju. Ovdje ih oko Ludoškog jezera čekaju sigurna gnijezda. Možda se o tome pročuje glas, i mladi parovi nam doista u većem broju stignu s novim proljećem.

K. Korponaić

NOVI PROJEKTI CARITASA ZA POMOĆ STARIJIM OSOBAMA SLABIJEG IMOVNOG STANJA

Olakšan prijevoz do liječnika

Zahvaljujući donaciji Caritasa Linza, od 1. rujna Subotičanima u poznim godinama i s niskim primanjima omogućen je prijevoz do specijalističkih ambulanti, stomatologa, radi rehabilitacije i drugih neophodnih potreba koje nisu u mogućnosti ispuniti bez pomoći drugih osoba

Financiranje projekta prihvaćeno je od strane Pokrajinskog tajništva za zdravstvo i socijalnu zaštitu, čime je omogućeno da se zaposle još 4 osobe na ovim poslovima (prema prijedlogu projekta i potpisanom ugovoru na pet mjeseci). U Subotici, inače, rad Službe za njegu i pomoć u kući u okviru Caritasa (osnovane 2003.) jednom trećinom sredstava financira Grad Subotica, a s dvije trećine sredstava njemačka Vlada preko Caritasa Njemačke. »Ukupno imamo 12 medicinskih sestara i geronto domaćica na terenu koje opslužuju 280 starih i bolesnih osoba, i sada još dvoje novih zaposlenika što je velika pomoć«, iznosi Gabor Ric.

Službe koje njeguju stare ljude, ili im pomažu u poslovima u kućanstvima postoje i u Senti, Malom Idošu i Kanjiži. U Kanjiži projekt je podržao i »Nis Naftagas«, čime je omogućeno da se uz četiri osobe u Službi od 1. kolovoza zaposle još 4, i time osigura pomoć i njega na području Martonoša, Horgoša, Kanjiže, a prema dosadašnjim dogovorima, bit će obuhvaćeno i mjesto Male Pijace. Gabor Ric iznosi kako se kriteriji za korisnike u odnosu na ranije godine nisu mijenjali, odnosno zaposlenici Caritasa besplatno pružaju usluge njege i pomoći u kućanstvima ostarijelih osoba koje su u stanju socijalne potrebe a imaju vrlo niska primanja.

K. Korponaić

U Službi za pomoć i njegu u kući u okviru Caritasa Subotičke biskupije uočili su kako brojni korisnici tih usluga nisu u mogućnosti samostalno otići na liječničke specijalističke preglede, na rehabilitaciju ili kod stomatologa zato što nema tko da ih preveze, otprati ih i pomogne im, a veoma čest razlog odustajanja od zdravstvenih usluga koje su im neophodne je i materijalne prirode, nemaju novca za autobusnu kartu, a još manje za taksi prijevoz. Stoga je Caritas u proteklih godinu dana na nekoliko adresa zatražio materijalnu potporu za prijevoz starih osoba kojima je potrebna ovakva pomoć, a pozitivan odgovor upravo je stigao od Caritasa Linza (Austrija).

POMOĆ ZA PET MJESECI

Zahvaljujući pomoći Caritasa Linza, za sada odobrenom u sljedećih pet mjeseci, od 1. rujna subotičkom Caritasu mogu se

javiti sugrađani u poznim godinama s potrebom za pomoći u prijevozu do zdravstvenih, pa i drugih institucija. Broj telefona Caritasa je 024/559-139.

»Pokušavamo nekim potrebama koje prepoznamo na terenu izići u susret, pokušati rješavati koliko se može. Sve češće smo u posljednje vrijeme nailazili na to da ljudi ne odlaze liječniku jer bi ih trebalo prevesti a nemaju novca. Ovaj projekt je stoga u službi boljeg zdravstvenog stanja, tj. veće brige o zdravstvenom stanju osoba u staračkim kućanstvima«, kaže vlč. István Dobai, direktor Caritasa Subotičke biskupije, ističući kako je usluga prijevoza u okrilju Caritasa namijenjena siromašnim ostarjelim osobama u idućem petomjesečnom razdoblju, a da će se, u međuvremenu, tražiti način da se zadrži i za ubuduće zbog velike potrebe.

Kao orijentacijski cenzus, tj. uvjet za korištenje prijevoza humanitarne organizacije utvrde-

ni su iznosi mjesečnih primanja kućanstva do 15.000 dinara po članu, pri čemu će među njima samo za materijalno najugroženije usluga biti besplatna, a ostali će plaćati izdvojen naknadu, razmatra se da to bude 12 dinara po kilometru. Caritas će prijevoz obavljati kombijem.

Okolna naselja za sada neće biti obuhvaćena ovim projektom. »Stare osobe kojima je potreban prijevoz trebaju se javiti Caritasu i zakazati termin, znači važno je javiti se ranije kako bismo organizirali prijevoz za njih i rezervirali mjesto«, napominje Gabor Ric, regionalni koordinator Caritasa Subotičke biskupije.

NJEGA IZ POKRAJINSKIH SREDSTAVA

Ovoga ljeta, preciznije 1. kolovoza, prihvaćen je još jedan projekt Caritasa, u svrhu proširivanja opsega usluga kućne njege i pomoći u kući na području Subotice i Novog Sada.

ŠIDANI NA MANIFESTACIJI »SCHMIDTOVI DANI« U BAPSKOJ

Produbljena prekogranična suradnja

Šidani su tijekom večeri imali priliku uživati u programu nekoliko kulturno-umjetničkih društava, prije svega domaćina KUD »Sloga« Bapska, čiji je predsjednik Mato Dasović u velikoj mjeri pomogao radu plesne i tamburaške skupine HKD-a »Šid«

U subotu 20. kolovoza, predstavnici Hrvatskog kulturnog društva »Šid« prisustvovali su sada već tradicionalnoj trećoj po redu manifestaciji »Schmidtovi dani«, koja se održava u Bapskoj. Ova manifestacija traje tri dana, a organizatori su Grad Ilok, Mjesni odbor Bapska, domaće

ziona granice sela, a ti su nalazi bili dostupni R. R. Schmidt, istraživaču u Bapskoj. Koncem 1930-ih, Schmidt dovršava pripreme za iskapanje vučedolskog Gradca i obilazi Podunavlje, te pretpostavlja kako bi negdje u njegovom hrvatskom dijelu trebalo tražiti kulturno snažna naselja, metropole. Na Vučedolu

je i knjigu pod nazivom »Gradac u Bapskoj – slika života Istočne Hrvatske prije 7000 godina«.

SREDIŠNJE DOGAĐANJE

Želja organizatora je da ova manifestacija postane središnje godišnje kulturno događanje mjesta Bapske, s naglaskom na očuvanju bogate kulturne povijesne baštine, obogaćivanju turističke ponude kako područja grada Iloka, tako i Vukovarsko-srijemske županije. Šidani su tijekom večeri imali priliku uživati u programu nekoliko kulturno-umjetničkih društava, prije svega domaćina KUD »Sloga« Bapska, čiji je predsjednik Mato Dasović u velikoj mjeri pomogao radu plesne i tamburaške skupine HKD-a »Šid«, pokazujući nove plesne korake i dovodeći članove svoje folklorne i pjevačke skupine u Šid, kako bi novoosnovanom društvu u Šidu predstavio svoj rad.

Predstavili su se prvo domaćini, ponajprije najmlađa, pa

srednja, a potom i najstarija folklorna skupina koja iza sebe ima brojne uspjehe u radu. Godine 1982. članovi KUD »Sloga« iz Bapske snimili su ploču u Kanadi pod nazivom »Mi smo Bapčani«, a ove godine jedni su od rijetkih sudionika na 45. međunarodnoj smotri u Zagrebu. Potom su nastupili gosti: pjevačka skupina KUD-a »Lipa« iz Semeljaca, KUD »Ivan Domac« iz Privlake, KUD »Kondričani« iz Kondriča i KUD »Antun Gustav Matoš« iz Tovarnika. Predstavnicima HKD »Šid« bila je ovo prilika i da prodube prekograničnu suradnju s Bapčanima kao i s predstavnicima ostalih kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske, čije će iskustvo i znanje svakako pomoći usponu ovom mladom novoosnovanom društvu. Tijekom večeri svim sudionicima ove manifestacije, kao i predstavnicima HKD-a »Šid«, uručene su zahvalnice i darovi. Suzana Darabašić

Kulturno-umjetničko društvo »Sloga«, te Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Ovom je manifestacijom ove godine ujedno obilježeno 100 godina znanstvenih arheoloških istraživanja u Bapskoj.

ISKAPANJA

Bapska sa svojim prapovijesnim lokalitetom Gradac zauzima jedno od najistaknutijih mjesta hrvatske prapovijesne arheologije. Naime, u pismenom dokazu koji datira iz davne 1911. godine, na području Bapske započela su prva iskanja, istraživanja na Gradcu koja otkrivaju gdje je otprilike bila smještena Hoffillerova sonda. Istražitelji su tada pokušali kopati na više mjesta na njivi, tako da se iz toga pretpostavlja kako je interes za starine u Bapskoj prela-

otkriva slojeve nekoliko prapovijesnih kultura, uključujući sporadične nalaze starčevačke kulture. Schmidt donosi i pregledne rezultate s iskapanja u Bapskoj, koja otkrivaju iskopine čak iz neolitičkog perioda, mlađeg kamenog doba, koje otkriva oko 6500 godina staro naselje, gdje je nastalo umjetno brdo visoko oko pet metara, jer se kroz nekoliko tisuća godina stanovništvo naseljavalo na istom mjestu. Iz tog razloga se u ovom hrvatskom mjestu održava ova manifestacija, a pripreme za zaštitno iskapanje Gradca u Bapskoj na ovom području započeo je 2006. godine prof. dr. Marcel Burić koji na Odsjeku za arheologiju u Zagrebu predaje kolegije vezane uz neolitički i eneolitički period Hrvatske i Europe. Zajedno sa svojim studentima, još uvijek radi iskapanja na ovom terenu, a tijekom ove manifestacije objavio

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta »JAVNA SKLADIŠTA« A. D. Subotica, Tuk Ugarnice bb za Projekt: prenamjena postojećeg skladišnog prostora u hladnjaču na katastarskoj parceli 14451/1 K.O Novi Grad na teritoriju Grada Subotica.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 26. 8. 2011 do 5. 9. 2011. godine, u vremenu od 10 do 12h. Molimo vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

MILORAD POPODIĆ, KOORDINATOR UREDA ZA MLADE U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Poboljšati kvalitetu života mladih

Usmjeriti mlade prema poboljšanju vlastitog života i života u svom gradu predstavlja temeljnu zadaću Ureda za mlade u Srijemskoj Mitrovici. Mladež sama mora kreirati svoje aktivnosti i sama predložiti svoje probleme te ih skupa s odgovarajućim gradskim strukturama riješiti. U afirmaciji mladih i rješavanju njihovih problema u Srijemskoj Mitrovici veliku ulogu ima Ured za mlade, o čijem radu nam govori kordinator Ureda *Milorad Popodić*.

Kada je osnovan Ured za mlade u Srijemskoj Mitrovici?

Ured za mlade u Srijemskoj Mitrovici postoji od 1. prosinca 2008. godine. Ministarstvo omladine i sporta je 2008. godine pokrenulo inicijativu za osnivanje ureda za mlade u svim općinama i gradovima u Srbiji. Međunarodna organizacija za migracije IOM 2008. godine aplicira s projektom Shape kod Ministarstva vanjskih poslova Italije i osniva po projektu deset ureda za mlade u Srbiji. Jedan od tih deset je i naš u Srijemskoj Mitrovici. Danas u Srbiji postoji oko 120 ureda za mlade. **Koji su ciljevi i zadaće Ureda za mlade?**

Zadatak Ureda za mlade je kroz

rad s mladima uočiti koje su potrebe mladih i s nadležnim gradskim službama i institucijama pokušati ih realizirati, kako bi mladima omogućili kvalitetniji život u našem gradu. Cilj Ureda za mlade, kao i njegovih partnerskih organizacija, jest poboljšanje kvalitete života mladih i davanje adekvatnih odgovara na potrebe mladih, poput: aktivnijeg i produktivnijeg korištenja njihovog slobodnog vremena, kvalitetnijeg informiranja o sadržajima za mlade, osiguravanja različitih oblika neformalnog obrazovanja i slično. Ured za mlade iz Srijemske Mitrovice bavi se mladim osobama s poštovanjem, bez ikakve diskriminacije prema njihovoj socijalnoj, vjerskoj, nacionalnoj, spolnoj i drugoj pripadnosti te bez obzira na stečeno obrazovanje, sposobnosti, seksualnu, političku i drugu orijentiranost! **U svom dosadašnjem radu ostvarili ste mnogobrojne projekte koji povezuje mlade sa svojim gradom. Možete nam nabrojiti neke?**

Ured za mlade surađuje s većinom nevladinih organizacija i podržava nevladine projekte i inicijative. Projekti koje smo do sad pokrenuli su: Projekt Ureda za mlade

»Informiraj se, zaštiti se«, Daj svijetu svoje boje, Volontiraj, Likovno-literarni natječaj za mlade, Faza želja, Enter festival, Dvorišta bez plastične ambalaže, PULSM, koncerti, kazališne predstave, dokumentarni filmovi, uvođenje besplatnog bežičnog interneta na gradski trg, Zeleni karavan, Svi u prirodu. Projekti su financirani od strane lokalne samouprave, Pokrajinskog tajništva za mladež i sport, Ministarstva omladine i Međunarodne organizacije za migracije IOM. Realizirani su u suradnji s Omladinskim klubom Grada Srijemska Mitrovica (OKGSM), Ekološkim klubom Grada Srijemska Mitrovica (EKGSM) i udrugom građana »Faza«. Vezani su isključivo za mlade i kroz projektne aktivnosti ukupno je nazočilo oko 10.000 mladih s teritorija Grada Srijemska Mitrovica. **Vaš najposjećeniji projekt je Enter Music Fest. Koji je cilj tog glazbenog događaja?**

Enter festival je projekt koji realiziramo s Omladinskim klubom Grada Srijemska Mitrovica. Ovak projekt ima za cilj da kroz koncerte isključivo amaterskih neafirmiranih bendova iz Srijemske Mitrovice, Rume,

Cilj ove institucije, kao i njenih partnerskih organizacija, jest poboljšanje kvalitete života mladih i davanje odgovarajućih odgovora na potrebe mladih, poput: aktivnijeg i produktivnijeg korištenja njihovog slobodnog vremena, kvalitetnijeg informiranja o sadržajima za mlade, osiguravanja različitih oblika neformalnog obrazovanja i slično

Stare Pazove, poboljša kvalitetu socijalnog, društvenog, kulturnog i zabavnog života mladih u Srijemskoj Mitrovici i Srijemu. Ciljna grupa je omladina, ne samo iz Srijemske Mitrovice, već i iz okolice, koji će izravno (samim sudjelovanjem na koncertu) odnosno indirektno (promatranjem koncerta i njegovom promocijom) sudjelovati u aktivnostima projekta. Glazbeni žanrovi koji mogu se izvoditi na festivalu su domaći i/ili strani: brake dance, dance glazba, zabavna glazba, punk, pop glazba, R&B, rock and roll, tectonik dance, techno glazba, house music i hip-hop / rep. Cilj je poticanje mladih da u budućnosti sami iniciraju javna događanja ovakve vrste; doprinos socijalnim aktivnostima mladih; pružanje mogućnosti mladima da upoznaju potencijale glazbene scene na teritoriju Srijema.

Vaša poruka mladima u gradu...

Poruka mladima je da energiju koju imaju trebaju usmjeriti na aktivnosti koje će svima nama davati nadu u sigurniju i ljepšu budućnost. Kao pojedinci stvari možemo pomaknuti malo, ali svi zajedno mnogo više. Mladi trebaju shvatiti da omladinsku politiku trebaju kreirati oni sami, a ne da to radi netko drugi. Ured za mlade im za to pruža šansu. Naš grad u svakom smislu mora biti mlad grad i nadamo se uspjehu u tome.

Dario Španović

ŽELJKO ŠEREMEŠIĆ, PREDSEDNIK KUDH »BODROG« IZ BAČKOG MONOŠTORA

Stalno nas zovu na nastupe, ali novca je premalo

»Smatram da je neophodno, radi očuvanja tradicije i daljnjeg funkcioniranja KUDH-a, privući što više novih članova, prvenstveno školske djece, a želim istaknuti i razvoj literarne sekcije, kao i na osnivanje dramskog odjela, budući da već imamo nekoliko kratkih skečeva koji se povremeno igraju

Kulturno-umjetničko društvo Hrvata »Bodrog« iz Bačkog Monoštora ima veoma aktivnu folklornu skupinu čiji nastupi plijene pažnju, gdje god se pojave. KUDH utemeljen je 2001. godine, a broji oko osamdeset članova različite starosne dobi, s time što aktivnih članova ima oko četrdeset.

U okviru društva funkcioniraju dječja skupina, skupina odraslih, pjevačka, literarna i likovna skupina. Društvo ima dobru suradnju s Mjesnom zajednicom, Župnim odborom, kao i s različitim udrugama građana u selu i okolici.

NAGRADE I PRIZNANJA

»Njegovanje izvorne šokačke tradicije kroz nošnje, pjesme, plesove i običaje osnovni je cilj postojanja i rada KUDH-a«, kaže novi predsjednik »Bodroga« *Željko Šeremešić*. »Da naš rad vrijedi, potvrđuju mnogobrojni nastupi naše skupine na zna-

čajnim festivalima, smotrama i natjecanjima, kao i mnogobrojne nagrade i priznanja. Nedavno smo se vratili s internacionalnog festivala u Bugarskoj, gdje smo bili iznenađeni pažnjom koju su privukle naše nošnje i plesovi. Turisti i stanovnici primorskog gradića Kiteni nisu mogli prestat fotografirati nas, a i stručni žiri je imao samo riječi hvale za naš nastup. Također, KUDH je sudjelovao na Bodrog festu u Monoštoru i bio jedan od domaćina te manifestacije, a i ove godine, već tradicionalno, sudjelovali smo i na Dužijanci u Subotici. Uskoro se nadamo

Plan

Planiramo prikupiti sredstva za nabavu opreme – za početak jednog prijenosnog računala, koji bi se koristio za probe skupina, jer je nemoguće organizirati svaki puta nekog od svirača, kaže predsjednik društva *Željko Šeremešić*.

nastupu na zonskom natjecanju folklornih skupina, jer smo se veoma dobro pokazali na minulom okružnom natjecanju u Apatinu, a planiran je i nastup u Baču, gdje ćemo predstaviti šokačku monoštorsku nošnju.«

VJEŠTE IMPROVIZACIJE I RIJETKA SPONZORSTVA

Financijska situacija koja trenutno vlada u cijelome svijetu nije zaobišla ni institucije kao što je ova, a da ne spominjemo kako je i tijekom nekih boljih vremena za kulturu izdvajano simbolično novca, pa *Šeremešić* dalje kaže: »Prihvaćajući mjesto predsjednika, preuzeo sam i obvezu vođenja računa o nabavi i raspodjeli novca za funkcioniranje udruge. KUDH je redovito svake godine pozvan sudjelovati na desetina festivala i manifestacija, na koje bismo se rado odazvali, ali tu se javljaju problemi – troškovi puta i troškovi angažiranja tamburaša, koji se pokrivaju ili vještjim improvizacijama ili rijet-

kim sponzorstvima, jer su sredstva koja dobivamo na godišnjoj razini od Grada Sombora preko Kulturnog centra »Laza Kostić« dovoljna uglavnom za pokrivanje osnovnih troškova putovanja na najkrupnije i nastupe koje tradicionalno održavamo. Osim Grada Sombora, novac pribavljamo i od Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici i Hrvatskog nacionalnog vijeća, ali da bismo ispunili optimalne kapacitete, potrebno je još dosta novca. Veliki hendikep predstavlja i činjenica da nam nedostaje orkestar, jer se trudimo osigurati glazbenike koji će svirati na našim nastupima, a angažiranje orkestra opet zahtijeva novac, koji uglavnom nije u zanemarljivom iznosu. Svojedobno, realiziran je projekt obuke mladih članova KUDH-a koji bi naučili svirati, kako bi skupina imala vlastite glazbenike. Projekt je trajao nekoliko mjeseci, a postoji velika želja da se i nastavi. Za sada je plan prikupiti sredstva za nabavu opreme – za početak jednog prijenosnog računala, koji bi se koristio za probe skupina, jer je nemoguće organizirati svaki puta nekog od svirača.«

Što se tiče dodatnih planova, *Šeremešić* ističe: »Smatram da je neophodno, radi očuvanja tradicije i daljnjeg funkcioniranja KUDH-a, privući što veći broj novih članova, prvenstveno školske djece, a želim staviti naglasak i na razvoj literarne sekcije, kao i na osnivanje dramskog odjela, budući da već imamo nekoliko kratkih skečeva koji se povremeno igraju, kao i jednu predstavu u najavi. U međuvremenu, ostaje nam da se natječemo za sredstva gdje god se za to ukaže prilika i što kvalitetnije radimo i predstavljamo naše lijepe nošnje i običaje.«

Zdenka Mitić

HIT PREDSTAVE IZ SUSJEDSTVA

Rujanski klik

Klik se sastoji od hit-predstava naših susjeda, a radi se o tri vrlo gledljive predstave, od kojih su neke već dobro poznate osječkoj publici, što jamči puno gledalište, a nama to i jest cilj, kaže intendant HNK u Osijeku Božidar Šnajder

U novinarskom žargonu ljeta je obično sezona kiselih krastavaca, no Osijek ovoga ljeta diše punim plućima. Netom je završeno Osječko ljeta kulture, kojom je prigodom Osijek proglašen Art-republikom, događaj koji je u dva i pol tjedna okupio više od dvadesetak tisuća posjetitelja, a potom je tjeđan dana pozornost privlačila 38. kiparska kolonija u Ernestinovu, koja je bogatim programom privukla još 2-3 tisuće, i naslonjeno na to tradicijska manifestacija 6. Land art festival SLAMA, gdje je samo na završnoj večeri bilo više od 3 tisuće posjetitelja. Da ovo ljeta uspješno završi, pobrinuli su se u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku, pa će od 9. do 12. rujna, nakon dvije godine kulturnog posta, novu kazališnu sezonu 2011./2012. otvoriti lijepa manifestacija »Rujanski kazališni klik«, u okviru koje će biti izvedene tri predstave kazališnih kuća naših susjeda, Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, Narodnog pozo-

rišta iz Sombora i Narodnog pozorišta iz Sarajeva.

Intendant HNK u Osijeku Božidar Šnajder ispričao se novinarima, jer protekle dvije godine rujanskog klika nije bilo, ne zbog hira novoga vodstva, već zbog prakse ranijih godina da se gosti na klik pozivaju o trošku domaćina (put, smještaj, prehrana i izvedba), a bez uobičajenog reciprociteta. Sada je Služba marketinga i prodaje uspjela uspostaviti čvršći koncept, prema načelu uzajamnosti, pa se klik vraća u osječku kazališnu kuću.

TRI GLEDLJIVE PREDSTAVE

»Ovogodišnji kazališni rujanski klik sastoji se od hit-predstava naših susjeda, a radi se o tri vrlo gledljive predstave, od kojih su neke već dobro poznate osječkoj publici, što jamči puno gledalište, a nama to i jest cilj. Klik će 9. rujna otvoriti komična predstava Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, 'Ujež' Branislava Nušića, sutradan 10.

rujna gostuje Narodno pozorište iz Sarajeva s 'Predstavom Hamleta u selu Mrduša Donja', a posljednja je predstava ansambla Narodnog pozorišta iz Sombora, u ponedjeljak 12. rujna, 'Buba u uhu'. Cijena ulaznica je popularna, samo 50 kuna«, rekao nam je Božidar Šnajder.

SEDAM PREMIJERA

Obraćajući se novinarima Šnajder je najavio i dolazeću 105. kazališnu sezonu i obećao čak 7 premijera, tri nova naslova

no obećao je da osječka zahtjevnost publika neće biti zaključna i ovu veliku operu moći će pogledati 5. studenoga ove godine. Sezona će započeti premijernom predstavom »Prolaznici« Damira Petričevića, 30. rujna o. g. a završit će komičnom operom »Seviljski brijač« Gioacchina Rosinija, koncem svibnja 2012. godine.

Na upit što može poručiti susjedima na sjeveru Bačke, intendant Šnajder je rekao kako su na premijere u Osijek redovito dolazili ljubitelji kazališta

u dramskoj, dva glazbena i dvije premijere na Maloj noćnoj sceni. Izrazio je žaljenje što u protekloj sezoni nisu realizirali operu »Nabucco« Giuseppea Verdija i to zbog materijalne situacije,

iz Subotice i Sombora, jer stotinjak, odnosno sto pedeset kilometara i nisu nekakav problem kada je ljubav prema kazalištu u pitanju.

Slavko Žebić

GLAZBENO POETSKA VEČER U PETROVARADINU

Koncert kvarteta saksofona

U okviru manifestacije »Petrovaradinsko ljeta«, koju organizira HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina, u četvrtak 18. kolovoza u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu održan je koncert kvarteta saksofona »IVMASTIG«. Nakon uvodnog obraćanja predsjednika društva Josipa Pokasa, prepunu crkvu u toploj ljetnoj noći osvježili su zvuci skladbi koje su izveli članovi sastava

»IVMASTIG«. Ivan Švager, tenor saksofon i flauta, Vojislav Savkov, tenor saksofon, Deszo Molnar i Sandra Dropo, alt saksofon, izvodili su skladbe Ivana Švagera »Petrovaradinska pjesma«, »Moje rodno mjesto Petrovaradin«, »Gospodin predsjednik« i poznate skladbe kao što su »Djevojko mala«, »Ave verum«, »Podzemlje Memphis« i mnoge druge.

Ovaj skoro dvosatni koncert čitanjem svoje poezije uveličala je i pjesnikinja, romansirerka, kritičarka i esejistica Jasna Melvinger. Stihovi pjesama »Vezirac«, »Stari sat«, »Za Cvjetka i Vidicu« bili su uvodnica za poeziju iz novog rukopisa »Pjesme čarobnog dodira« koju je govorio Petko Vojnić Purčar.

Ankica Jukić-Mandić

SALAŠ BRANKA KORAĆA NADOMAK APATINA

Stoljetni mir prohujalih vremena

Na samo nekoliko minuta vožnje od užarenog središta Apatina, na nekim novim salašima i danas se može naći nestvaran svijet pun pomalo zaboravljenog cvrkuta ptica, svijet mirisa vode i zelenila

vožnje čamcem na vesla, promatranja ptica. Upravo u ovom dijelu kanala nastanjen je par labudova, koji svake godine oko 1. svibnja izlegu 5 do 7 labudića i na ovom jezercu možete pratiti njihovo odrastanje. Uredio sam i terene za balote i odbojku na pijesku. Dugo me je mučio ružan izgled betonske plohe na septičkoj jami, no to sam riješio njezinim proširivanjem, te postavljanjem konstrukcije s košem i tako dobio teren za basket, okružen s puno zelenila«, priča Branko.

BUĐUĆNOST U TURIZMU

Korać je član »Ekoruralneta«, a svoje interese vidi i u »Klasteru turizma mikroregije Apatin«. Sebe u budućnosti vidi u vodama turizma. »Moja ciljna grupa neće biti klasični turisti, ljudi koji ne znaju kako 'ubiti' vrijeme, nego oni koji žele upoznati prirodu, život oko sebe, ljudi koji žele upoznati neke nove krajeve, sa svim njihovim specifičnostima. Već sada sam u kontaktima s ljudima koji bi željeli na licu mjesta upoznati našu povijest, kulturu, običaje, našu bogatu etno zaostavštinu. U ogromnoj smo prednosti u odnosu na mnoge sredine, jer na malom prostoru imamo veliki broj povijesnih lokaliteta i nepatvorenu izvornost Srba, Hrvata,

Za samo nekoliko minuta vožnje širokom zemljanom cestom pokraj mrtvog toka Dunava pobjeći ćete od vreve i nesnosne vrućine središta Apatina i naći se u nestvarnom svijetu, svijetu punom pomalo zaboravljenog cvrkuta ptica, u svijetu mirisa vode i zelenila. Prateći stari tok Dunava nesvjesno se zaustavljate pokraj bare Hermina, nešto vas tjera da se zaustavite, na dlanu osjetite vodu, oslušnete šapat povijesti i legendi, oslušnete vrisak s lađi koje je upravo na ovom mjestu gutala voda još u vrijeme Rimljana i Sarmata. Put vas dalje vodi pokraj ne sasvim propalog Šeremešića salaša do niza vikendica, nekada bi se isto nazivale salašima. Među ovim vikenticama izdvaja se jedna građevina u završnoj fazi opremanja, koju vlasnik *Branko Korać*, član apatinskog »Ekoruralneta«, s ponosom zove – moj salaš. »Ovo malo imanje kupio sam prije nekoliko godina. Radeći kao komercijalist za više velikih poduzeća spoznao

sam koliko ljudi postaju robovi materijalnog i žrtve suvremenog tempa života. Osjetio sam koliko mi je potreban upravo ovakav kutak, koliko mi prija slušanje zvukova prirode, koliko mi prija praiskonski mir kojega mi pruža veličanstvena slika spoja vode, zelenila i neba, koliko mi je zadovoljstva hodati bos. Kao komercijalist razmišljao sam i praktično, upitao sam se - koliko bi ljudi željelo malo svojega vremena posvetiti samo sebi i doživjeti opisano? Upravo u tom razmišljanju i rodila se ideja o ovom salašu u funkciji turizma«, kaže Branko, otključavajući ulaznu kapiju i pokazujući vrlo uredno malo imanje.

STOLJEĆE U PROŠLOST

Već s ulaza pogled vam plijeni građevina ozidana u stilu koji vas vraća bar stoljeće u prošlost, a pored glavne, tu je i pomoćna građevina, osmišljena duhom i maštom, građena i opremana rukama vlasnika i njegovih bliskih prijatelja. Spoj zidanog

i prirodnog iznjedrio je ugodnu ljetnu blagovaonicu, koju će, pokraj ozidano višenamjenskog ognjišta, krasiti i stolovi i stolci izrađeni isključivo od tesanog drveta. Jedna takva »fotelja« već sada je u funkciji. Mala šetnja imanjem otkrit će vam sve čari prirode neosjetno prilagođene čovjeku i čovjeka prilagođenog prirodi. Travnjak, za kojeg biste prvo pomislili da na njega ljudska noga nije kročila, završava u ljubavnom spoju s vodom kanala – starog toka Dunava. Drveni čamac se lijeno ljuljuška privezan uz obalu, čekajući pecaroše i ljubitelje ptica, čija pjesma dopire s druge obale. Na samoj obali poziva vas u svoj zagrljaj jedna neobična fotelja, izrađena od staroga panja. »Ova moja livada prije nekoliko godina nije izgledala ovako. Bila je to zapuštena površina, obrasla neuređenim grmljem i korovom. Prostor sam iskrčio uz pomoć mehanizacije, uzgojio sam travu i tako dobio ovako uređen pristup obali kanala. Već sada svojim gostima mogu ponuditi užitke pecanja,

26. kolovoza 2011.

Mađara, Roma, Nijemaca. Ovo je mjesto na kojem će ljudi imati priliku upoznati i ljepotu jednostavnosti života. Ovdje nema struje, nema sustava vodosnabdijevanja. Imam bušeni bunar sa starinskom pumpom, pa za održavanje osobne higijene punimo drvene rezervoare, voda se u njima smlači i problem tuširanja je riješen. Čovjek tako ima puni komfor, ali se za njega mora malo i pomučiti, što je po meni jako dobro, kako za tjelesno, tako i za mentalno zdravlje. Za rasvjetu rabim starinske petrolejke i fenjere, a u noćima punog mjeseca nisu potrebne ni one«, priča Branko, pripremajući kulen, sir, rajčicu i papriku »za na čačalicu«. Kulen je njegove vlastite proizvodnje, povrće je ubrano u njegovom povrtnjaku iza glavne zgrade. Sve voće i povrće na ovom imanju proizvodi se na starinski, prirodan način, bez uporabe kemijskih preparata. Bogata iskustva obitelji oca Ličanina i majke Slavonke Branko će staviti u službu turizma. »U šali uvijek kažem kako djeca danas misle da se povrće i voće uzgajaju u tržnim centrima. Želim i njima pokazati kako se organski proizvodi sve što je na trpezi ovoga salaša, kako je slasna hrana naših baka. Svakako i pića naših djedova. Budući turisti će imati zadovoljstvo uživo sudjelovati u pečenju rakije, u pripremi zimnice, po potrebi ćemo priređivati i svinjokolje u duhu tradicije naših predaka. Majka je sa sobom donijela i usadila mi duh slavonskog salaškarskog načina života, a ja s nestrpljenjem čekam punu realizaciju svojih zamisli i nadam se da u tim vodama neću ostati usamljena jedinka na području naše općine«, kaže za kraj Branko Korać.

Ivan Andrašić

26. kolovoza 2011.

ARGONSKI ZAVARIVAČ ALUMINIJA IZ ŠIDA

Zlatne ruke majstor Samojila

Ponekad je toliko mušterija oko mene, da moram praviti raspored ali nikoga ne odbijam, kaže ovaj vrijedni čovjek

Osim škole i talenta, za neko nesvakidašnje zanimanje zasigurno je uvijek potreban veliki trud, ali i višegodišnje iskustvo u struci. Jedan od onih koji imaju i jedno i drugo je *Samojilo Čelovski*, jedan od rijetkih u okolici koji se bavi argonskim zavarivanjem aluminija. Kako kaže, duži niz godina radio je u državnoj tvrtki, a potom je zbog različitih okolnosti prešao raditi kod privatnika. Život ga je natjerao da krene u posao sam i korak po korak, malo po malo, počeo je kupovati neophodne strojeve i uređaje kako bi počeo sam da radi. Kako sam kaže, u svom je poslu samouk i vremenom je stjecao znanje i iskustvo, a sav posao oko argonskog zavarivanja aluminija za njega je izazov, jer na ovaj način može sve svoje ideje realizirati iako je za ovaj posao za razliku od ostalih na prvom mjestu neophodna preciznost. Jedan od prvih njegovih radova bio je veliki ključ s kvačaljicama koji je s ljubavlju poklonio svojoj supruzi Ceci, a potom dječji park, klackalice i ljuljačke, gdje su se pored njegove djece okupljala sva djeca iz susjedstva.

»Malo je onih koji u današnje vrijeme hoće nešto popraviti, uglavnom se sve svodi na veću zaradu. Meni to nije problem i ponekad je toliko mušterija oko mene, da moram praviti raspored

ne bi istopila rešetka. Tražen je Samojilo i u automobilske industriji, ali i u prehrambenoj pogotovu mesnoj industriji pri izradi i prepravci kalupa za meso. Proteklih nekoliko godina njegov posao je najviše baziran na kotlove peći za etažno i centralno grijanje, od materijala najviše koristi prokrom koji je zahtijeva izuzetnu preciznost pri argonskom zavarivanju, jer taj postupak se za razliku od drugih, može raditi i s manjom i s većom jačinom strujom što omogućava bolji rezultat rada.

Vješt je Samojilo i u zavarivanju i prepravci poljoprivrednih strojeva, kombajna, vilama na viljuškarima gdje je potrebno znati koji materijal upotrijebiti da bi znao pavo rješenje kako vremenom ne bi došlo do ponovnog kvara. Zbog svih ovih rješenja koje nudi majstor Samojilo, vrlo je tražen u Šidu ali i u okolici. Rezultati njegova rada vidljivi su i dugoročni, zbog toga majstor Čelovski jako malo vremena ima za sebe i svoju obitelj. Na odmor, kako kaže, nije išao godinama, a najveća motivacija za njegov rad su dvije kćeri studentice kojima mora omogućiti da završe školu. Na svu sreću obje su uporne i dobre. Ali veliku podršku u svom radu duguje, kako kaže, supruzi Svetlani koja ga bodri i pomaže u svim njegovim poslovima. Nisu imali sreću da im netko pomogne u životu nego su bili prinuđeni u svemu se snalaziti i boriti sami. I kako kažu, uspjeli su u ovim teškim vremenima dokazati i drugima i sebi da se samo teškim radom i zalaganjem mogu postići pravi rezultati i očuvati obraz što je najvažnije, jer što Samojilo uradi nije kratkog vijeka i zbog toga ga brojne mušterije svakoga dana zovu i traže.

Suzana Darabašić

ali nikoga ne odbijam«, ističe Samojilo. Iako trenutačno radi i u »Viktoria oilu« u Šidu, čim se vrati s posla prelazi u svoju radionicu u dvorištu na posao, a uglavnom su to prepravci peći kotlova, adaptacija kotlova na bio masi ali i prepravci starih i montaža novih grijaćih tijela. Svojevremeno je radio i prepravke peći u pekari, na kojoj je izradio vodenu rešetku i na taj način omogućio bolji protok vode i hlađenje kako se

KRONOLOGIJA od 26. kolovoza do 1. rujna

26. KOLOVOZA 1927.

Ukinut je položaj dogradonačelnika, ili podgradonačelnika Subotice, kada ga je obnašao dr. *Koloman Hoffmann*. Prije njega dogradonačelnici su bili: dr. *Stipan Vojnić Tunić*, dr. *Josip Prčić*, *Nikola Tabaković*, *Aleksandar Rajčić* i dr. *Matija Evtović*.

26. KOLOVOZA 1945.

Nakon 185 objavljenih brojeva latiničnog izdanja novosadskog dnevnog lista »Slobodna Vojvodina«, kojemu je od pokretanja, u jesen 1944., glavnim i odgovornim urednikom bio *Dragutin Franković* – on će 31. svibnja 1945. utemeljiti glasilo Narodne fronte Subotice pod imenom »Slobodna Vojvodina«, koja je (navedenog nadnevnika) promijenila naziv u »Hrvatska riječ«. Franković potom list uređuje do 12. travnja 1946. godine, kada na mjesto glavnog i odgovornog urednika dolazi *Antun Vojnić Purčar*. Napustivši Suboticu Franković je obranio doktorsku radnju iz pedagogije, te uređuje više časopisa. Objavio je veliki broj stručnih radova iz pedagogije. Suautor je djela: »Povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj«, »Opća pedagogija«, »Osnovni pravci razvoja sadržaja i tehnologije obrazovanja u SFRJ«, i dr. Suurednik je »Enciklopedijskog rječnika pedagogije« i »Zbornika za historiju školstva i prosvjete«.

26. KOLOVOZA 1994.

U povodu 75. rođendana *Jakova Kopilovića* i 55. obljetnice njegova umjetničkog djelovanja, Književni klub »Miroslav«, pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost, objavio mu je zbirku pjesama »Moja dužijanca«. Likovno ju je uobličio *Ivan Balažević*.

27. KOLOVOZA 1923.

U Subotici je rođen *Petar Šarčević*, profesor tjelesnog odgoja i vrhunski atletičar. Za državnu reprezentaciju nastupio je 43 puta. Sudjelovao je na međunarodnom prvenstvu Velike Britanije 1950. kada je osvojio zlatnu kolajnu, zatim na prvenstvu Europe u Bruxellesu 1952. i u Bernu 1954. godine. Naslov državnog prvaka u bacanju kugle osvojio je 7 puta, a državne rekorde postavljao je 6 puta. Naslov prvaka Balkana osvojio je 1953. u Ateni, a u Beogradu 1953. i 1954. godine.

27. KOLOVOZA 1996.

Izdavačko društvo »Hrid« objavilo je knjigu »Bunjevačke kraljičke pisme« *Bele Gabrića* i *Ante Pokornika*. U djelu je sabrano 137 koračnica, veselih i žalosnih kraljičkih pisama i 30 pjesama nastalih u novije vrijeme.

28. KOLOVOZA 1992.

Subotička Gradska knjižnica je za sedam mjeseci uspjela nabaviti 314 naslova knjiga. Prethodne 1991. godine broj novonabavljenih knjiga je dosegao 700 naslova. Ranijih godina bilo je ustaljeno da se tijekom jedne kalendarske godine nabavi oko 10 tisuća knjiga.

28. KOLOVOZA 1999.

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini uputio je protestno pismo Ministarstvu spolnih poslova Savezne Republike Jugoslavije, budući da su onodobni vlastodršci odbili izdati vizu dugogodišnjem zagrebačkom nadbiskupu, kardinalu *Franji Kuhariću*.

29. KOLOVOZA 1521.

Turski osvajači, predvođeni sultanom *Sulejmanom I.*, nakon duže opsade zauzimaju utvrdu i grad *Nándorfehérvár* (Beograd). Za poraz kršćanske vojske optuženi su banovi *Ferenc Hédervári* i *Balint Török*, koji je ujedno bio i vlastelin Subotice. Zbog pretrpljenog poraza oduzeti su im posjedi, koji su im ipak vraćeni koju godinu kasnije, nakon stanovitih političkih promjena.

29. KOLOVOZA 1699.

Ratno vijeće Carskog dvora u Beču podnosi vladaru plan stvaranja Potiske i Pomoriške vojne krajine (granice). Teritorij koji bi njima bi obuhvaćen proteže se od Erdelja, duž riječnih tokova *Moriša* i *Tise*, sve do *Titela*, u širini od jednog sata hoda.

30. KOLOVOZA 1779.

Na putu za Suboticu, u Segedin je stigao kraljev povjerenik i savjetnik Kraljevske komore *Andrija Vlašić*. Svečani doček priredili su mu župnik *Stipan Ranić* i predsjedavajući Vanjskog vijeća grada sa šestoricom vojnika. Vlašić je stigao sa zadaćom da sutradan, 1. rujna, povlašteni komorski grad *Sveta Marija*, službeno i svečano prevede u slobodni kraljevski grad *Maria Theresiopolis* (Subotica).

31. KOLOVOZA 1738.

Zapovjednik segedinske utvrde zabilježio je u svom izvješću kako je epidemija kolere u Subotici zaustavljena potkraj kolovoza. Prema navodima *Istvána Iványija*, subotički franjevci već u rujnu polažu temeljni kamen za kapelu svetog Roka, koja je podignuta u znak zahvalnosti, kako prilozima Subotičana, tako i velikom nov-

čanom potporom franjevačkih redovnika koji su u ove krajeve došli predvođeni hrvatski puk u vrijeme doseoba.

31. KOLOVOZA 1945.

Prema navodima iz dnevnog lista »Hrvatska riječ«, uspostavljen je poštanski promet između Demokratske Federativne Jugoslavije i Mađarske, kojim je obuhvaćen prijem i otprema običnih pisama (do dva kilograma) i dopisnica. Poštarina je za prvih 20 grama bila 4, a za svakih sljedećih 20 grama, ili dio te težine, 2 dinara. Poštanska marka za dopisnice iznosila je 2 dinara.

31. KOLOVOZA 1993.

Galopirajuća inflacija dobiva besprimjerno i besramni razmjer. Za potrošačku korpu potrebnu četveročlanoj obitelji mora se izdvojiti – 1 milijarda 823 milijuna i 974 tisuće dinara!

1. RUJNA 1994.

Prvi put je javno obilježen i proslavljen Dan grada, u znak sjećanja na vrijeme kada je na traženje naših predaka ukazom carice Marije Terezije, češke i hrvatsko-ugarske kraljice i austrijske nadvojvotkinje, Subotica 1779. proglašena slobodnim kraljevskim gradom – *Maria Theresiopolis*.

1. RUJNA 1996.

Na svečanoj sjednici Skupštine općine, po prvi put su dodijeljena priznanja i nagrade u povodu 1. rujna, Dana grada Subotice. Povelja »Počasni građanin Subotice« uručena je glumcu i redatelju *Lászlu Patakiju* i dr. *Vasi Isakovu*, a nagrade »Pro Urbe«, stolnoteniseru *Zoranu Kaliniću*, pijanistici *Riti Kinki*, te književniku i prevoditelju *Lazaru Merковиću*.

Međunarodni tjedan pjevanja u Novom Sadu

NOVI SAD – Gradonačelnik Novog Sada *Igor Pavličić* otvorio je u nedjelju, 21. kolovoza, Međunarodni tjedan pjevanja »Cantat Novi Sad«, koji će trajati do 28. kolovoza, uz sudjelovanje oko 650 ljubitelja zbornog pjevanja.

»Radi se o veoma složenoj glazbenoj formi, koja se duži niz godina koristi u Europi, a sada i kod nas. Sudionici rade po radionicama, s tim da je polovica domaći, a polovica strani repertoar, dok su za širu publiku predviđeni koncerti«, izjavio je novinarima uoči otvaranja festivala umjetnički ravnatelj te smotre *Bogdan Daković*.

Pet radionica u hotelu »Park« bave se europskom, američkom, show, južnoslavenskom i glazbom *Stevana Mokranjca*, a priredna je još jedna namijenjena isključivo dirigentima.

U Katoličkoj porti se svake večeri održavaju koncerti, a u srijedu je na Petrovardinskoj tvrđavi, prema najavama, nastupila francuska jazz pjevačica *Zaz*.

Organizator ove manifestacije, koja se prvi put održava u Srbiji, je Muzička omladina Novog Sada, pod pokroviteljstvom Grada Novog Sada i Europske asocijacije zborova »Europa cantat«.

Počela umjetnička kolonija »Stipan Šabić«

SUBOTICA – Prvi saziv Međunarodne umjetničke kolonije »Stipan Šabić« počeo je u srijedu, 24. kolovoza na salašu *Paje Đurasevića* (Aleksandrovački salaši 104) u Subotici. Koloniju je, prema najavama, otvorila generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg*. U četiri dana, kolonija će ugostiti akademske likovne umjetnike iz Srbije, Hrvatske i Mađarske. Zatvaranje kolonije je u subotu 27. kolovoza u 18 sati. Kolonija »Stipan Šabić« osnovana je u znak sjećanja na subotičkog likovnog pedagoga, slikara i kulturnog djelatnika, a njezin organizator je Hrvatska likovna udruga »Cro Art«.

»Susret Šokadije« u Baču

BAČ – Četvrti »Susret Šokadije« u organizaciji HKUPD-a »Mostonga« iz Bača održat će se u subotu, 27. kolovoza, u Baču, u Plavoj dvorani Kulturnog centra Bač. Reviju narodnog ruha i bogat kulturno-umjetnički program upotpunit će nastup pučkog pjesnika iz Bođana *Josipa Dumendžića Meštra*. Početak je u 19 sati.

Likovna kolonija u Vajskoj

VAJSKA – HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani u subotu, 27. kolovoza, organizira likovnu koloniju u Vajskoj. Susret slikara je u 9 sati u Vatrogasnom domu.

Predstavljanje knjige o sončanskim »nabijačama«

SUBOTICA – Predstavljanje knjige Ivana Andrašića »Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« održat će se u utorak, 30. kolovoza 2011. godine, s početkom u 19 sati u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata (Harambašićeva 14, Subotica). O knjizi govore: *Zvonko Tadijan*, *Tomislav Žigmanov* i *Ivan Andrašić*.

Gibonni u Novom Sadu

NOVI SAD – Popularni hrvatski kantautor Gibonni održat će koncert u Novom Sadu 1. listopada u Velikoj dvorani Spensa, u okviru promocije albuma »Toleranca«. Bit će ovo njegov drugi nastup u Srbiji, nakon uspješnog koncerta u Subotici održanog krajem prošle godine.

Ulaznice za koncert Gibonija u Novom Sadu mogu se kupiti preko internetske stranice www.gigstix.com.

Također, ulaznice se mogu nabaviti na prodajnom mjestu Gigstix Novi Sad – Pariski magazin, blagajni novosadskog Spensa, biletarnici Beogradske arene, Doma sindikata i SC-a Ušće – info pult. Cijena karata se kreće od 1790 do 2590 dinara, a broj ulaznica je ograničen, najavili su organizatori.

»Recikliranje« u Maroku

ZAGREB – Kratki igrani film »Recikliranje«, hrvatskog redatelja podrijetlom iz Tavankuta *Branka Ištvančića*, uvršten je u selekciju poznatog mediteranskog festivala kratkog filma Tangier, koji će se održati od 3. do 8. listopada ove godine u Maroku.

Tako se ovaj film našao u još jednom natjecateljskom programu i izboru filmova iz različitih zemalja svijeta koji će se natjecati za jednu od vrijednih nagrada festivala: za najbolji film festivala, najbolju režiju i najbolji scenarij te posebnu nagradu žirija.

Nakon nedavnog sudjelovanja na festivalu Kratkofil Plus u Banjoj Luci i predstojećeg ovojednog prikazivanja filma na festivalu u Opuzenu u nedjelju 21. kolovoza u okviru programa Europske kratke kritike, ovo je još jedan od niza međunarodnih filmskih festivala na koje je ovaj film pozvan u službeni program i imat će svoje prikazivanje pred mnogobrojnom publikom.

ZAVRŠENA 15. MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA »BUNARIĆ«

Jedan od najuspjelijih saziva

Sudjelovalo je 30 slikara iz Srbije, Hrvatske, Austrije, Argentine i Kanade, uz koje su radili i članovi likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« koji organizira koloniju

Sa zatvaranja kolonije

na preporuku ljudi iz splitske podružnice Hrvatske matice iseljenika. Interesantno mi je bilo susresti se s kolegama koji žive samo od slikanja, budući da i ja nastojim živjeti samo od umjetnosti, što nije jednostavno», kaže Guillermo Rodriguez. Iz Beča je na koloniju stigao i umjetnik, arhitekt i profesor dizajna *Clemens Beungkun Sou*. Radio je dva platna u akrilu i, kako kaže, nije se držao teme, već je naslikao austrijske Alpe. Budući da se radi o slobodnijem prikazu planina, one se ipak mogu promatrati i kao brazde okolnih subotičkih polja.

Guillermo Daniel
Escalante Rodriguez

»Svaka je kolonija zanimljiva na svoj način pa tako i ova. Žao mi je samo što nije trajala malo duže, jer smo dosta radili, te nismo imali vremena za opuštanje i druženje«, kaže simpatični Korejac.

STARI POZNANICI

Članovi udruge »Lika« iz Osijeka već su tradicionalno bili prisutni na subotičkoj koloniji. *Mato Pisac* iz Orahovice tu je već, kaže, treći ili četvrti put. Slikanjem se amaterski bavi preko trideset godina. Osim u tehnici ulja, slika u akriliku, ali radi i akvarele.

Vojvodina, pa tako i Subotica, imaju solidnu tradiciju likovnih kolonija, među koje se ubraja i Međunarodna likovna kolonija »Bunarić«, koju likovni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo« priređuje u sklopu Dužijance. Održana ove godine po petnaesti puta, u jubilejskom ozračju stoljeća subotičke žetvene svečanosti, »bunarićka« je kolonija od 17. do 20. kolovoza ugostila čak 30 slikara iz Srbije, Hrvatske, Austrije, Argentine i Kanade, uz koje su radili i članovi likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«.

Po riječima voditeljice likovnog odjela *Nedeljke Šarčević*, nastalo je ukupno 90 slika u različitim tehnikama, ali i jedan duborez u orahovini (»Čutura«) čiji je autor *Albert Leš* iz Srijemske Mitrovice. Osim u prostorijama HKC »Bunjevačko kolo«, rad kolonije odvijao se u Tenis klubu na Paliću te u

atriju hotelsko-poslovnog centra »Galleria«.

AUTORI DOISTA ULOŽILI SEBE

Po mišljenju povjesničarke umjetnosti i ravnateljice Moderne galerije Likovni susret *Olge Šram*, ovogodišnji saziv likovne kolonije »Bunarić« je prema kvaliteti nastalih radova jedan od dosad najuspjelijih.

»Ovo je jedna od najboljih izložbi od dosadašnjih kolonija, gdje nemamo onih radova koji su napravljeni napamet, na brzinu, nemarno, s manje volje. Autori su doista uložili sebe. Dobili smo djela i na onu temu koja im je bila zadana, a to je Dužijanica, ali umjetnici ne bi bili kreativci da nisu ostvarili i više od te teme. Vidimo kako su ovdje nastali i jako dobri portreti, ima kreativnih improvizacija koje su zaista dobre, a imamo čak i predmet koji će ostati trajno

s urezanim datumom 100. obljetnice Dužijance«, rekla je Olga Šram, dodavši kako će izložba najboljih radova nastalih na ovoj koloniji biti održana u lipnju sljedeće godine, kada će biti tiskan i katalog selektiranih radova.

GOSTI IZDALEKA

Jedan od najproduktivnijih sudionika kolonije bio je *Guillermo Daniel Escalante Rodriguez*, član međunarodne grupe umjetnika *Articulacion Artistica International*.

Ovaj »putujući« Argentinac, koji trenutačno živi u Ljubljani, u svoje crteže nastoji inkorporirati stihove svojih kolega, šireći tako »poruke« njihove asocijacije.

»Nastojim sačiniti povijesni registar momenata kao svjedočanstvo nečega što se neće dogoditi ponovno. Uz to napišem i stihove i ta poruka ostaje u vremenu. Ovdje sam došao

Mato Pisac

»Prvi put sam u Subotici bio prije par godina na Dužijanci, s jednom skupinom umjetnika iz Zagreba. Subotica je lijep grad

i uvijek mi je drago ponovno doći. I na ovoj koloniji, poput drugih, nastaju raznoliki radovi, a nadam se da će zadovoljiti i organizatore i ljubitelje umjetnosti«, kaže Mato Pisac.

Duh naivnog slikarstva vojvođanskih Slovaka donio je *Pavel Cicka*, član kovačičke galerije i Udruge »Kovačička trojka«, koji na koloniji »Bunarić« sudjeluje već deseti put.

»Oduševljen sam kako se ova kolonija održava i mislim da je nešto posebno i da treba to sačuvati. Možda je malo problem što slikari moraju stalno mijenjati ambijent, ali mislim da se i to može savladati«, kaže Pavel Cicka.

Svake godine na koloniji

György Boros

sudjeluju i domaći, subotički autori. Likovni umjetnik i pedagog *György Boros* kaže kako je čast sudjelovati na koloniji koja

sada već ima pristojan kontinuitet. »Sudjelujem u radu ove kolonije unatrag nekoliko godina i drago mi je da sam ponovno pozvan. Iako je tematika kolonije vezana za Dužijancu, nama umjetnicima to nije problem jer uvijek možemo modificirati svoje stvaralaštvo. Napraviti takoreći izlet u zadanoj temi. Radni ambijent je ugodan, radimo, ali se i družimo, što je svakako jedna od svrha kolonija«, kaže Boros.

Održavanje Međunarodne likovne kolonije »Bunarić 2011.« pomogli su Grad Subotica, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i Hrvatsko nacionalno vijeće.

D. B. P.

OSUVREMENJENO IZDANJE MONOGRAFIJE O UMJETNIKU STIPANU KOPILOVIĆU

Prvi suvremeni slikar u bunjevačkih Hrvata

Kopilović 1877.-1924.«. Riječ je o drugom, osuvremenjenom izdanju Durancijeve studije o prvom suvremenom slikaru u bunjevačkih Hrvata.

Knjiga je objavljena u biblioteci »Prinosi za istraživanje likovne baštine«, opsega 112 stranica. Uredio ju je *Tomislav Žigmanov*, stručna suradnica na izdanju bila je povjesničarka umjetnosti *Olga Šram*, likovnu opremu je uradio *Darko Vuković*, a tehnički uredio *Gábor Mészáros*.

U knjizi su objavljene i reprodukcije svih do sada pronađenih Kopilovićevih slika, a autor fotografija je *Augustin Juriga*.

Knjiga se može nabaviti u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Harambašićeva 14, Subotica, po cijeni od 1100 dinara, uz prethodno obavljenju uplatu na račun Zavoda. Na svojoj pošti ili u banci na račun Zavoda broj 220-95689-48 uplatite 1100,00 dinara, a s kopijom uplatnice knjigu možete preuzeti u prostorijama Zavoda, svakog radnog dana od 9 do 13 sati, poručuju iz ZKVH-a.

Zainteresirani koji žive izvan Subotice i nisu u prigodi doći u prostorije Zavoda, knjigu mogu nabaviti na način da prethodno na račun Zavoda broj 220-95689-48

uplate 1.150,00 dinara (osnovna cijena + poštanski i manipulativni troškovi), a po primitku uplate, knjigu će djelatnici ZKVH-a poslati poštom na adresu naznačenu na nalogu za uplatu.

»Bilo bi dobro da nas o obavljenoj uplati informirate i putem telefona (024/535-533) ili elektroničkom poštom (ured@zkvh.org.rs) budući da šalterski službenici u našim poštama i bankama često ne utipkaju sve podatke uplatitelja«, dodaju u ZKVH-u. Knjiga se također može naći i u subotičkoj knjižari »Danilo Kiš« i u Suvenirmici ispod Gradske kuće u Subotici.

D. B. P.

LJETNA ŠKOLA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA U BIOGRADU

Upoznavanje s folklorom panonskog područja

Tradicionalna Ljetna škola hrvatskog folkloru, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, održava se u Biogradu na moru do 28. kolovoza kada će se održati završni koncert svih polaznika.

Polaznici Ljetne škole hrvatskoga folkloru tijekom dvanaest dana upoznat će se s plesovima, pjesmama, nošnjama i glazbalima hrvatskoga panonskog područja, kojemu pripadaju Turopolje, Bilogora, Moslavina, Posavina, Slavonija, Baranja te s plesovima

Hrvata u Mađarskoj, Vojvodini i Bosanskoj Posavini, priopćeno je iz Hrvatske matice iseljenika.

Polaznici ovogodišnje ljetne škole hrvatskoga folkloru dolaze iz Austrije, Čilea, SAD-a, Njemačke, Mađarske, Slovačke, Srbije (Vojvodine) te iz cijele Hrvatske.

Voditelj škole hrvatskoga folkloru ugledni je etnolog i etnokoreolog *Andrija Ivančan*. Sviranje tradicijskih glazbala hrvatskog panonskog područja podučava *Stjepan*

Večković, a tamburaškim orkestrom Škole ravna *Dražen Šoić*, te kao gost predavač maestro *Siniša Leopold*. Uz njih će tijekom škole predavati vrsni stručnjaci i istraživači hrvatskoga folkloru.

Na kraju Ljetne škole hrvatskoga folkloru održat će se završni koncert na kojem će svi polaznici, plesači i svirači, pokazati što su naučili i uvježbali tijekom boravka u Biogradu.

D. B. P.

O KNJIZI LJUBICE KOLARIĆ-DUMIĆ »UZ BAKU JE RASLO MOJE DJETINJSTVO«

Potraga za »svom istinom svijeta«

Ova bi knjiga trebala zauzeti svoje mjesto u lektiri, možda i osobnoj knjižnici pripadnika našeg mlađeg naraštaja, kako radi utjecaja na formiranje njihovog jezičnog izražavanja, tako i zbog čuvanja i njegovanja hrvatske baštine

Netom objavljena knjiga za djecu »Uz baku je raslo moje djetinjstvo« Ljubice Kolarić-Dumić (NIU »Hrvatska riječ«, Subotica, 2011.) sadrži izbor od dvadeset pripovjedaka, što su raspodijeljene u tri ciklusa: »Moji koraci« (7), »Pred odlaskom« (7) i »Zašto su mi uzeli zavičaj« (6). I već je ovom grupom naslova, označen i obilježen tematsko-motivski krug cijele knjige.

Ljubica Kolarić-Dumić rođena je u Srijemu, u Kukujevcima, gdje je načinila prve korake i završila osmogodišnju školu. Gimnaziju pohađa u Vinkovcima, a studij u Rijeci i Zagrebu, nakon čega je četrdeset i tri godine podučavala djecu u Rijeci hrvatskom jeziku, nikada ne prestajući prisjećati se, dragog joj podneblja, u kojem je rođena. I moglo bi se reći, iz sraza prema materinskom jeziku i struci, djeci i vlastitu djetinjstvu, raslo je i nastalo njezino pjesničko i prozno djelo. Ali možda, još i prije, i ponajviše, iz kvasca nebrojenih pitanja što ih je djetetom, postavljala isprve baki, a kasnije sebi, od kojih su mnoga ostala bez odgovora.

PRAVO NA ZAVIČAJ

Svjedočeći nam o onome što je bilo, u njezinu neposrednom okruženju, iskreno, jednostavno i nenametljivo, na mahove dirljivo, pa i bolno-suzdržano, pogotovu kada progovara o zavičaju za kojega je neraskidivo vezana, voljela ga, ali i morala napustiti. I danas ga još uvijek, i možda i više, voli, ali kojemu se, očito je, iz različitih razloga, ne uspijeva vratiti. A htjela bi! I, ima pravo na svoj zavičaj! Kao što i zavičaj, i oni koji su u njemu opstali, unatoč svim nesrećama, ratovima i izgonima – imaju prava na nju! O tim i drugim, jednostavnim i složenim, grubim i suptilnim pitanjima, svojega i našega vremena, Ljubica Kolarić-Dumić progovara iz iskustva vlastita djetinjstva, pozivajući se, ne rijetko, na diskurs svoje bake. Ovaj joj postupak omogućuje pristup i srcu i razumu. I vlastitim osjećanjima i djetinjem poimanju svijeta, dok bakinim očistim promatra, kako sama navodi »svu istinu svijeta«, što bi, njoj djetetu, trebala biti neka vrsta »privremeno prihvatljive

Ljubica Kolarić-Dumić (Kukujevci, Srijem, 7. kolovoza 1942.). Školovala se u rodnom mjestu, Vinkovcima, Zagrebu i Rijeci gdje je radila kao učiteljica hrvatskoga jezika. Piše poeziju i prozu za djecu i odrasle, objavila je petnaestak knjiga. Također, objavljuje u časopisima i novinama, a zastupljena je u knjigama i antologijama hrvatske poezije. Pjesme su joj prevedene na albanski, ukrajinski, makedonski i talijanski jezik. Surađuje s poznatim ilustratorima (Ivica Antolčić, Vjekoslav Vojo Radoičić, Ivan Balažević, Laura Herceg) i skladateljima (Ljuboslav Kuntarić, Josip degl' Ivellio, Doris Kovačić, Natalija Banov, Suzana Matušan, Mario Anton Kamenar i Stjepan Mikac).

objektivizacije« neshvatljivih zbivanja koja su ostavila trajnog traga, primjerice glede dvojbi i prijedora zbog: nacionalizacije, konfiskacije, ideoloških i svjetonazorskih osuda, radi osiromašenosti, prijezira kojemu su bili izloženi, napose izгона ... ali i nikad utažene žeđi za novim saznanjima o svijetu, što će spisateljski jezgrovito ovako sažeti: »Željela sam saznati što je s druge strane djetinjstva (...) Moram li otići ili mogu ostati ovdje, gdje pripadam? Želim li naći svoju istinu, moram otići. Ostanem li, nikada neću naći istinu.«

LIRSKA INTONACIJA

Otuda ova proza, namijenjena djeci, sadrži mnoštvo autobiografskih, ali naglašeno lirski intoniranih pripovjednih artefakata, koji su spojeni ljubavlju, jer su u njoj utemeljeni. »Ljubav prema baki, roditeljima, bratu i sestri, prijateljima i susjedima, svim dobrim zavičajnicima – temelj je ovom pripovijedanju«, zapazio je svojedobno ugledni književnik i jezikoslovac prof. dr. sc. Stjepko Težak (1926.–2006.) popraćajući njegovo prvo izdanje. Upravo u tom kontekstu »odlazak iz zavičaja jedna je od najboljih istina svijeta. Svaki put kad navru pitanja o toj istini, srce se iznova uznemiri«, upozorava recenzentica prof. dr. sc. Karol Visinko.

Zbog svega navedenoga, zbirka pripovjedaka Ljubice Kolarić-Dumić »Uz baku je raslo moje djetinjstvo« – trebala bi zauzeti svoje mjesto u književnoj lektiri (i osobnoj knjižnici) pripadnika našeg mlađeg naraštaja, kako radi utjecaja na formiranje njihovog jezičnog izražavanja, tako i zbog čuvanja i njegovanja hrvatske baštine.

Knjiga se može nabaviti, po cijeni od 300 dinara, u subotičkoj Gradskoj knjižari »Danilo Kiš«, u »Školskoj knjižnici« (Ul. Vladimira Nazora), antikvarijatu »Limbus«, kao i kod izdavača NIU »Hrvatska riječ« (telefon: +381 24 55 33 55).

M. Miković

UZ OBILJEŽAVANJE STOTE OBLJETNICE SUBOTIČKIH ŽETVENIH SVEČANOSTI

Dužijanca – svega svijeta dika

Piše: Zvonimir Pelajić

»Ne bih se začudio ni da je cijeli broj našega tjednika posvećen stotoj obljetnici Dužijance i svim popratnim događanjima kojima je obilježena ova manifestacija Hrvata u Bačkoj. Ona to uistinu zaslužuje i, kao dika svih bunjevačkih Hrvata, treba da je i ponos svakog pripadnika hrvatske zajednice ne samo u Bačkoj, nego i mnogo šire«, kazao je jedan čitatelj »Hrvatske riječi« iz Plavne. Da je dr. *Josip Andrić* živ, možda bi o ovom značajnom događaju napisao čak i knjigu pod nazivom »Dužijanca svega svijeta dika« (aluzija na njegov roman »Svega svijeta dika«). »U svakom slučaju najbolje je bilo tih dana biti u Subotici«, rekla je urednica Hrvatske riječi, s kojom smo u potpunosti suglasni.

Nažalost, Hrvati iz ovoga kraja (općina Bač) od svega toga nisu gotovo ništa »osobno vidjeli, čuli, osjetili i doživjeli«. A to je bio doista događaj, pogotovo za nas Hrvate. Po nekim možda čak i veći od svih manifestacija skupa, koje su ove godine organizirane u hrvatskoj zajednici.

NAJVIŠI DOMET TRADI- CIJSKE KULTURE

Pedesetak različitih događanja te sveta misa zahvalnica, koju je predvodio zagrebački nadbiskup i kardinal *Josip Bozanić*, sve nas je ovdje učinilo ponosnima, ali ne i potpuno radosnima, jer zbog raznih razloga, među kojima je i onaj ekonomski, svemu ovome nismo nazočili niti bili sudionicima. Ostali smo samo pasivni promatrači i usput slušali poneke nejasne i pomalo ironične komentare ljudi površno upućenih u problematiku naše nacionalne zajednice.

Činjenica je da hrvatska zajednica u Vojvodini, kroz djelovanje utemeljenih institucija i kulturnih udruga, postaje sve važnijim čimbenikom u društvu i ostvaruje napredak u očuvanju jezika, tradicije i baštine, koju su nam ostavili naši preci.

Od multikulturalnosti došlo se do interkulturalnosti, od multietničnosti do interetničnosti, a od multikonfesionalnosti do interkonfesionalnosti. Dobar put, ali s koga neki mogu i odlutati. To se upravo događa već više desetljeća u selima oko

ne Bač ubuduće trebali biti više povezani, pogotovo što u ovom kraju sada već djeluje više hrvatskih kulturnih udruga. Povijesno-istraživački odjel HKUPD-a Matoš u Plavni istražio je nekoliko starih i gotovo zaboravljenih običaja pučke

Zbog trajnih vrijednosti i duha zajedništva, koji su utkani u manifestaciju, želimo da se Dužijanca i ubuduće slavi te da bude svojevrsnim amblemom kulture kojom će cijeli hrvatski narod biti ponosan

Dužijanca upravo predstavlja najviši domet hrvatske tradicije u Vojvodini i ona, kao društveno i narodno slavlje, u svom temelju ima duboko vjersko slavlje. Da nije mons. *Blaško Rajić* prije 100 godina ovaj obiteljski običaj bunjevačkih Hrvata prenio u crkvu, možda ova manifestacija ne bi opstala ili, pak, ne bi ostala ukorijenjena u hrvatski identitet, koji uključuje brojna kršćanska obilježja.

NARODNO VESELJE

Sada je već posve jasno da Dužijanca postaje blagdanom zajedništva i narodnog veselja, dakle interkulturalni fenomen.

Bača, gdje su župna proštenja ostala seoske slave, koje se čak ne održavaju na Dan zaštitnika župe, nego u prvu sljedeću nedjelju iza njega, kako bi se okupilo što više gostiju, ali ne u crkvi nego u kafićima, šatrama ili kućama. Među njima je najmanje katolika, a mnogi župljani također postaju podložni tom utjecaju. Njima bi možda ove riječi dobro došle: »Ne suočite se ovom svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno« (Rim 12,2).

U svakom slučaju s Dužijancom bi Hrvati iz opći-

pobožnosti, no nije poznato da su šokački Hrvati njegovali običaj identičan Dužijanci. Ipak, kršćanski život podrazumijeva zahvalnost Bogu za darovani kruh, a u mnogim običajima Hrvata, pa i drugih nacionalnih zajednica, ima elemenata koji na ovim prostorima stoljećima svjedoče o kultu rada u koji se ubrajaju i žetvene svečanosti. Zbog trajnih vrijednosti i duha zajedništva, koji su utkani u manifestaciju bunjevačkih Hrvata, želimo da se Dužijanca i ubuduće slavi te da bude svojevrsnim amblemom kulture kojom će cijeli hrvatski narod biti ponosan.

HODOČAŠĆE U MOROVIĆ, 2. RUJNA

Proглаšenje crkve marijanskim svetištem

Još je prošle godine u Moroviću, homilijom u povodu blagdana Velike Gospe, vlč. *Nikica Bošnjaković*, stojeći ispred oltarne slike, duboreza u slavonskom hrastu, poznatog autora iz Tirola, koja prikazuje Blaženu Djevicu Mariju s Isusom u naručju u čistilištu,

obećao vjernicima nakanu da se Morović podigne na čast marijanskoga svetišta, gdje bi vjernici hodočastili kod Marije pomoćnice kršćana i duša u čistilištu i molili za sve svoje žive, ali i za drage pokojnike i vjerne mrtve.

Već od tada, svakog 2. u mjesecu u Marijinoj je crkvi služena sveta misa, a godinu dana poslije, ovoga blagdana Marijinog uznesenja pozvao je sve nazočne, sve Morovićane u mjestu i diljem svijeta i sve ljude dobre volje, sve Srijemce i susjede, da u petak, 2. rujna ove godine, hodočaste u Morović, gdje će na misnom slavlju koje će predvoditi biskup srijemski mons. *Đuro Gašparević* i metropolita i nadbiskup Đakovačko-osječke nadbiskupije mons. dr. *Marin Srakić* u koncelebraciji sa svim srijemskim župnicima, proglasiti ovu crkvu iz 12. stoljeća u Moroviću marijanskim, hodočasničkim svetištem. Pozivi su već otišli župnicima okolnih župa, gostima i uzvanicima koji obnašaju javne funkcije, vjernicima iz osječkih i vinkovačkih dekanata, diljem čitavoga Srijema i nadbiskupiju u Beogradu, institucijama u Subotici, pa u Moroviću očekuju tisuću i pol hodočasnika sa svih strana.

Pridružimo se apelu župnika i pozovimo sve čitatelje Hrvatske riječi da u petak, 2. rujna, hodočaste u Morović, Mariji pomoćnici kršćana i zagovornici duša u čistilištu.

Slavko Žebić

KIRBAJ U SVILOJEVU

Proslavljen dan župe

U nedjelju, 22. kolovoza, Svilojevo je proslavilo dan svoje župe. U prepunoj crkvi svetog Stefana euharistijskim slavljem zahvalilo se Bogu na njegovoj milosti, a blagoslovljen je i kruh od novoga žita, te voće iz ovogodišnjega roda. Na kraju mise kruh i voće su simbolički razdijeljeni nazočnim vjernicima. Za razliku od prethodnih, ove godine je na misnom slavlju bilo izuzetno puno

mještana i njihovih gostiju, poglavito Svilojevčana koji danas žive u Kanadi, Australiji i mnogim europskim zemljama. Na misi su pjevali i članovi mjesnog KUD-a »Jožef Atila«.

I. A.

Bunaričko proštenje

Bunaričko proštenje, koje je počelo u srijedu, nastavlja se danas (petak) kada je propovijed i pobožnost križnoga puta. U subotu u 19 sati počinje Svečano bdjenje, koje predvodi nadbiskup, mons. dr. *Nikola Eterović*, generalni tajnik Biskupske sinode iz Vatikana.

U nedjelju je dvojezična misa u 7 sati u kapeli koju predvode oci franjevci, u u 8 sati je biskupska misa na mađarskom jeziku, a u 10 sati je biskupska misa na hrvatskom jeziku koju predvodi nadbiskup mons. dr. *Nikola Eterović*, uz koncelebraciju zrenjaninskog i subotičkog biskupa i svećenika grada Subotice.

U 16 sati je dvojezična sveta misa za bolesnike i spomen pokojnih bunaričkih hodočasnika. Misu organizira subotički Caritas.

Autobusna linija je osigurana od katedrale do Bunarića i u subotu i u nedjelju. Parkiralište za osobna vozila je prva njiva desno od ulaza na Bunarić. Ima dovoljno mjesta.

IN MEMORIAM

Vladimir Rem

(1927.-2011.)

Umro je Vladimir Rem, pjesnik, esejist, feljtonist, novinar i dobar čovjek. Preminuo je u rodnom Slavonskom Brodu u ponedjeljak, 22. kolovoza, varošici na Savi gdje je rođen 4. prosinca 1927. godine. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, bio gimnazijski profesor i ravnatelj vinkovačkog kazališta, urednik izdanja vinkovačkog ogranka DHV-a, urednik edicije »Hrvatska književnost u sto knjiga«, vinkovačke »Privlačice«, edicije »Biblioteka Brodski pisci«, »Brazda i baština« te »Slavonica i Croatica«. Dugogodišnji je član DHK i utemeljitelj ogranka Matice hrvatske u Slavonskom Brodu.

Iza Vladimira Rema ostala je podulja bibliografija, jer pisao je pjesme i eseje, novinske članke, feljtone i komentare, uređivao novine, časopise i zbornike. Među najpoznatijim su mu zbirke poezije »Lirske minijature«, »Umor krvi«, »Umorni pejzaži«, »Ponoćni ja«, »Zov zemlje« te Zbornik slavonskih pjesnika »Slava Panonije«. Potom feljtonističke knjige »Tin bez vina« i »Šokci u vrtlogu povijesti«, eseji »Skice za portret kazališnog života u Vinkovcima«.

Šokci diljem Šokadije pamtit će ga po uratku »Tko su Šokci« u kojemu traga za povijesnim korijenima, razotkriva ih i tumači iz raznih kutova i slojeva kulturoloških teorija i svekolikoj je Šokadiji prirasta k srcu rečenicom: »Šokci su Hrvati duhom i dahom«. I najnovija knjiga, izabrana djela koja je zajedno sa sinom Goranom objavio 2009. godine naslovljenu »Šokci u povijesti, kulturi i književnosti«, čita se kao kulturološka povijesnica koja pridonosi boljem razumijevanju jednog tipa regionalnog identiteta.

Svojim je ukupnim opusom pokazao i dokazao kako se ljube zavičaj i ostavština, rječnikom zaljubljenika u slavonski kulturni i umjetnički prostor. Šokci, i svi ljudi dobre volje, uvijek će ga se rado sjećati.

Slavko Žebić

PRED NAMA JE NAJVEĆE GODIŠNJE HODOČAŠĆE NA BUNARIĆ

Crkva na putu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Crkva je stvarnost. Obično kada govorimo o Crkvi, pomišljamo bilo na hram – zgradu, bilo na Crkvu kao zajednicu. Nažalost, najčešće kao na instituciju. Crkva, međutim, najmanje je institucija, nego je zajednica koja je povezana nutarnjom vezom vjere i živim Duhom Svetim. Drugi vid pod kojim se vidi Crkva je njena trostruka slojevitost. Najmanja je vjerojatno Crkva putujuća – to smo mi, hodočasnici života – na Zemlji. Druga je zajednica trpećih – Crkva Čistilišta. Konačno, vjerojatno najbrojnija je Crkva proslavljenih u nebu – Crkva svetaca. Mi – Crkva na Zemlji – smo hodočasnički Božji narod. Iz ništavila pozvani u život, darovani smo od Boga, ponajprije samima sebi i našoj braći i sestrama. Rođenjem je počelo odbrojanje vremena do prelaska u Crkvu nebesku. Smrt je samo izlaz i prijelaz u novu stvarnost vječnoga. Stoga je posve razumljivo da je u mentalitetu Crkve na Zemlji hodočašće prisutno kao znak i kao bogoštovlje. Svaki je čovjek hodočasnik – hodočasnik života.

Postoje mjesta gdje se rado zaustavljamo na svom životnom hodočašću, da bi se sabrali, okrijepili i hrabrije nastavili put do »izlaska«. Takva su najčešće Marijanska hodočasnička mjesta.

OAZA MOLITVE I DUHOVNE SNAGE

Pred nama je najveće godišnje hodočašće na Bunarić. Svetište, koje je nama, u Subotici i okolici najdraže, jer je naše i nama najbliže. Prisjećam se svoga djetinjstva. Kao dijete, rođen u Bajmoku, hodočastili smo na Bunarić pješice. Obično smo majka, brat i ja krenuli negdje iza pola noći, pješice. Stizali bismo na Bunarić negdje ujutro oko 7 sati. Policija je tada sprječavala bilo kakvo veće okupljanje. Procesija je bila isključena. Išli smo, dakle, kao male grupice ili pojedinci. Kada sad razmišljam, vjerojatno je tadašnji diktator i u toj slici vidio »razbijenu Crkvu«. No, hvala Bogu, nije bilo tako. Napor hodočašća činio je upravo obratno. Postajali smo jedna Crkva.

Svoje sam mjesto najrađe našao ispred stupa, tada jedine male kapelice, a misa je bila u kape-li. Svećenik je misio latinski, bila je propovijed, a radi strogog euharistijskog posta, nije bilo pričesti. Znao sam, sjedeći uz stup, maštati.

Ovogodišnje hodo-
čašće bit će ponov-
no znak »hoda kroz
vrijeme« naše mje-
sne Crkve. Molitve su
upućene za obnovu
obiteljskog života, za
zajedništvo i napo-
se za prepoznavanje
vlastitoga vjerskoga,
nacionalnog identite-
ta. Bit će važno donije-
ti kod tog hodočašća
odluku jasnu i hrabru,
kojoj Crkvi pripadam i
kojem narodu.

Predmet mojeg maštanja je tada bilo: Što kad bih ja postao svećenik? Sa strahom sam pomišljao: A što kad bih bio svećenik i mogao misiti na Bunariću? Gledao sam svijet koji se gurao oko kapele i bunara, bez krova, bez sjene, na jakom ljetnjem suncu. Maštao sam, kako bi bilo da je kapela natkrivena i da su vjernici u hladovini? Mašta, mašta i samo mašta.

Kad sam porastao, hodočastili smo u Bili Aljmaš. Nešto vlakom, nešto pješice. I tamo sam našao svoje mjesto u crkvi, na koru, u prozoru. Uživao sam u noćnom bdjenju, procesiji i pjevanju. Marijanske godine 1954. duboko sam osjetio svoje svećeničko zvanje upravo u tom svetištu. Plakao sam od ganuća. Eto, hodočašće rađa razmišljanje, maštanje, doživljaje, pa i velike životne odluke. Makar nedostojan, ipak sam postao svećenik. Prva propovijed koju sam održao na proštenju, bila je na Bunariću. I danas se sjećam te propovijedi. Bilo je bez ozvučenja i pred kapelom. A onda sam postao župnik u Aleksandrovu i upravitelj svetišta Bunarić. Eto, čudni su putovi Božji. Mnogo je čimbenika utjecalo da je Bunarić polako prerastao u biskupijsko svetište. Danas je to oaza molitve i duhovne snage, ne samo kao izvor žive vode, nego kao stvarna okrepja života.

POMIRENJE S BOGOM I BLIŽNIMA

I ove godine ćemo se zaputiti na Bunarić. Svatko kao hodočasnik čini napor da se sabere i da na tom mjestu, u tu tišinu, ponajprije ponese sebe. Svatko od nas je tamo željan naći onaj najvažniji duhovni mir. Duhovni mir nalazimo u pomirenju s Bogom i bližnjima. Stoga je ispovijed sastavni dio svakog hodočašća, jer bez toga duhovnog obogaćenja, teško je zamisliti sretni susret s Bogom i ljudima. Svatko od nas nosi svoje nakane. Želi ih tamo izreći, gdje se molitva diže iz tisuća srdaca. Lakše je moliti u zajednici koja je upravo po tom snažna, što je molitvena. Ovogodišnje hodočašće bit će ponovno znak »hoda kroz vrijeme« naše mjesne Crkve. Molitve su upućene za obnovu obiteljskog života, za zajedništvo i napose za prepoznavanje vlastitoga vjerskoga, nacionalnog identiteta. Bit će važno donijeti kod tog hodočašća odluku jasnu i hrabru, kojoj Crkvi pripadam i kojem narodu.

YAKITORI - JAPANSKI RAŽNJIĆI S PILETINOM

Potrebni sastojci:

- 1 veće pile
- 1 šalica slatkog rižinog vina
- 1 žlica šećera
- 2 žlice umaka od soje
- 2 suhe gljive
- 1 žlica rižinog brašna

Priprema:

Iz mesa izvaditi kosti, a prsa i oba batka izrežu se na 5 komada pa se tako izrezano meso stavi u marinadu od slatkog i običnog rižina vina, šećera, umaka od soje, soli i nasjeckanih gljiva. Piletina treba stajati u marinadi 2 sata. Meso se zatim izvadi i pospe rižinim brašnom tako da ostane prilijepljeno na mesu. Po 5 komada pileline natakne se na ražnjić i peče. Uz piletinu se služe rezanci ili riža i naravno japanski umak.

JAPANSKA SLASTICA

Potrebni sastojci za 8 osoba:

- 1 1/2 šalica riže
- 1 šalica šećera
- 100 ml bijelog vina
- 250 g kuhanog kestena
- malo soli

Priprema:

Izrežite kuhani kesten na što sitnije komadiće.

Pomiješajte sve sastojke, dodajte im 2 šalice vode i kuhajte 8-10 minuta. Smjesa bi trebala biti gustoće pudinga. Kuhanu smjesu izručiti u 8 manjih činičica i ohladiti.

Posuti komadićima čokolade, cimetom ili šlagom.

SUKI JAKI

Potrebni sastojci:

- 250 g purećih prsa
- 250 g junećeg filea
- 250 g svinjskog filea
- glavica luka
- 500 g špinata
- 4 žličice šećera
- 3 žlice ulja
- 200 ml umaka od soje
- sol
- 150 g špageta - rižinih po mogućstvu
- 300 g riže
- 4-6 jaja
- 1 žlica vegete

Priprema:

Meso narežite na sasvim tanke ploške i posložite na tanjur poput cvijeta. Na drugi tanjur stavite očišćeni špinat, očišćene polovice luka narezane na deblje ploške, luk isjeckan i narezan. Špagete prelije kipućom vodom. Ocijediti ih i staviti na tanjur s povrćem. Rižu u međuvremenu skuhati u neposoljenoj vodi. Meso kratko popecite. Pomiješajte i pospite s 4 žlice šećera. Propirjati, zaliti sa 100 ml sojinog umaka. Postupno dodavati dio po dio povrća i meso, sve zajedno propirjati, prelije preostalim soja umakom, dodajte vegetu te još malo propirjajte.

JAPANSKA KUHINJA

Zemlja izlazećeg sunca

Japanski car Hirohito bio je svjetski poznati ihtiolog. Prikladno zanimanje za cara čija zemlja od mora otima i svoj životni prostor i svoju osnovnu hranu

Priča o bilo kojoj nacionalnoj kuhinji uvijek je priča o običajima, navikama i kulturi nekog naroda, pa je tako priča o kuhinji Japana zapravo priča o jednoj sasvim posebnoj, izuzetno sofisticiranoj i nama ne tako poznatoj filozofiji života, pa i prehrane.

Sklad i harmonija japanskog objeda nerazdvojivi su od jednostavne elegancije prostora u kom se on odvija i predmeta koji čovjeka u tom prostoru okružuju. Elegancija posuđa u kom je pažljivo aranžirana hrana, ikebana koja odiše stoljetnom tradicijom aranžiranja cvijeća specifič-

nom za Japan...

Stol je izuzetno nizak, pribor se sastoji od lakiranih štapića i ravne drvene žlice za sipanje riže. Štapići su se razvili negdje prije 5000 godina. Ceremonija objeda počinje donošenjem vlažnih, vrućih i čvrsto urolanih ubrusa za svakog gosta. Svečani objed sadrži pet, šest ili više vrsta jela, slastica nema, objed može biti završen sezonskim ili vansezonskim voćem, jer u tradicionalnoj japanskoj kuhinji uglavnom su sva jela slatka.

U japanskom jeziku mnoštvo riječi označava rižu. Jedna od najstarijih je gohan - časna hrana.

Povrće, riba i riža su osnovni sastojci japanske kuhinje. Odmah iza njih su rezanci svih oblika i širina. Juha se izuzetno cijeni, posebice bistre juhe. Dvije su vrste juha s mesom i povrćem ili dodavanjem soje u obliku paste ili pjene, takozvane miso juhe. Doručak uvijek započinje juhom.

Japanci jedu doslovice sve što izvade iz mora, pa čak i pojedine otrovne vrste. Veoma je popularna jedna vrsta leteće ribe fugu, pa možda baš zbog toga uživanje u njenom mesu predstavlja ruski rulet. Ako se fugu ne priredi pažljivo usmrćuje za nekoliko minuta.

Šintoizam i budizam dvije su glavne japanske religije. Japanci uglavnom upražnjavaju obje vrste i priznaju sve praznike obiju vjera. I mada budizam inzistira na vegetarijanstvu ono se u Japanu nikada nije striktno provodilo, čak ni kod svećenika. Bez obzira na prisustvo ribe i mesa na japanskoj trpezi, Japanci jedu više povrća od bilo kog europskog naroda. Hrana se kuha brzo tako da sačuva okus, miris i boju.

Dobar sushi je inače jako skup, jer se za pripremu koriste

samo najkvalitetniji dijelovi ribe. To su valjkasto oblikovani zalogaji riže pomiješani s najrazličitijim sastojcima, umotani u neku od mnogobrojnih vrsta morskih trava, koje su tipični sastojak japanske kuhinje. Ovo je posebno ukusno uz čašicu sakea, vina od riže.

I na kraju tu je suki jaki. Zapravo tehnika pripravljanja mesa na stolu. Suki jaki je u Japanu postao posebno popularan u XIX. stoljeću, u vrijeme jedne opsežne akcije promoviranja i popularizacije mesa zbog njegove velike hranljive vrijednosti.

»Častan se čovjek drži podalje od klaonice i kuhinje«, navodno je govorio Konfucije. Ali vremena su se promijenila.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

Ako želite znati je li kvasac još uvijek dobar, ubacite komadić u čašu vrele vode, ako ispliva na površinu slobodno ga upotrijebite.

Princes krofne će se lijepo podići ako masu istisnete na pleh koji je prethodno ispran hladnom vodom.

Limun - ako vam je potrebna samo polovica limuna, drugu polovicu, stranom na kojoj je presječena, zamočite u prah šećer i stavite na tanjur, pa će duže ostati svježe.

POLIKLINIKA

Jetlene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eilman-Radiotalasna kirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

20 godina sa vama

	MUESEC ŽIDOVSKOG KALENDARAJ <i>Enigmasmat-SINANE</i>	JEDNA OD ŽENA POK. PREMIJERA IVICE	ROLAT, RULADA	NAŠA GLUMICA	KAPLJA IMANJA	TO BE OR — TO BE	PERZLIJANAC	KATICA IVANŠEVIĆ	JAPAN	SINAGOGA	LUČKI NASIP, MOLO	VELIKE PTICE EJE	NEKAJ SLAVNA BRAZILSKA GLUMICA
OSKAROVSKI FILM REŽISERKE KATHRYN BIGELOW													
NAŠ SLAVNI RUKOMETNI DIV									RTV VOĐITELJ BILJAK 100 + 200 (TRISTAJ)				
UBRUS								NAŠA GLUMICA, BRANKA GRČKI BOG LJUBAVI					
NAJSLAJNIJA ZVIJEZDA U OBLUJALTAIRU						PEVAČICA STRIČEVIĆ POČAST, ČASNOŠT (IMNOŽI)					NIKAL UMIJETNI VOĐENI PUT		
RADNIK ZA NAČINCU (IMNOŽI)										NOVOZELANDSKA PAPIGA BIVŠI NOV. CI DEZELE			
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	AMON... VODENI SISAVAC LAMANTIN				ŽIDOVSKI FILOZOF, URELI ANTIČKO INE ZADRA							BELGIJA POK. AME. RIČKI POLITIČAR, NO. BELOVAC	
MAKARSKA			POVIŠEN TON O UBOJICA IZ ZASJEDE SASASINI				MOTOCIKLIST, CASEY OPISI PUTA STINERARILU						
OPĆINST. FASCINIRATI							SORTA RUŽA MJESTO KOD OPATJE						
OBAVITI RASADIVANJE								LIK SACHE BARONA COHENA, REDATELJ LEE					
JAKO... MUP...						MITSKI LETAČ KOLNIČKA PRUGA					"HEKTAR" RIMSKI KUĆNI DUK		
KALUJ		ROMAN AGATHE CHRISTIE SAUER KRETANJA											NAŠ GLUMAC, KRISTIJAN ĐOKO
AL PACINO			RUJKA U BERNU SVAKO. GOOSPLJA PRIREDILA				"GRAM" PEVAČ LED ZEP, PELJANA ROBERT			OTOČJE KOD NOVE GVINJE KONUSKA "KOBA"			
VELIKA GRAĐEVINSKA DZALICA					FRANCUSKI KIPAR, JEAN PRITOR UNE (INE UNACI)			PČE OD RUMA ŠVICARSKI PRAVNIK, GUSTAV					
PRILJEVRE-MEN				BROJČANA MAT, VELIČINA KRETANJE ZRAKOM							OREGON VRSTA KOV		
BROD POČASO BEOGRADA						RADIOTELEGRAFIŠTI TANJA TUŠER							
DAN ZALJUBLJENIH												NORVEŠKA "NORTH"	
SOL OCTENE KISELINE							ONDULIRANA FRIZURA						

RIESENJE KRIZALJKE

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić
e-mail: zsaric@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redakтура)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademić (tehnički prijem)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiličuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогizacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše Ivan Andrašić

Pučko blago u vidu starih fotografija pohranjeno je u mnogim obiteljskim albumima, a često krasi i zidove soba onih pomalo nostalgичnih. Tako nam u domu *Marice Gerin*, rođene u staroj sončanskoj obitelji *Durkov*, mještanima poznatoj po nadimku Grcini, nakon ulaska u kuću pogled brzo zaplijeni fotografija stara šezdesetak godina, umetnuta u okvir, možda još i stariji. Fotografija će nas vratiti u vremena poslije Drugog svjetskog rata, u vremena za kojima mnogima danas vapi duša.

»Ovo mi je vrlo draga fotografija i dok sam živa, njezino će mjesto biti na ovom zidu. Obitelj u kojoj sam rođena bila je poznata u selu kao čobanska. Na ovoj fotografiji u prvom planu je moj brat *Stipa* na mazgi, a u pozadini je naš otac *Antun Durkov*, ili kako su ga sumještani zvali, Tuna Grcin. Oko njih je stado ovaca koje su istjerali na pašu. Otac je posjedovao svojih sedamdesetak ovaca, što je u ono vrijeme bilo pravo bogatstvo, a uslužno je čuvao još oko 300 grla od pojedinaca u selu. Ovce je na ispašu tjerao na Receraj, livadu sa sočnom travom, koja se protezala na velikoj površini pored tadašnje kudjeljare«, priča Marica Gerin.

ISPAŠA

Najjednostavnije rečeno, čobani su ljudi koji čuvaju ovce. Ovca, *Ovis gmelini aries*, domaća je životinja iz porodice šupljorožaca - Bovidae. Biljojed je i preživač, a živi u stadima. Uzgaja se zbog vune, mesa i mlijeka. Većina sončanskih obitelji u vrijeme nastanka ove fotografije posjedovala je od nekoliko, pa sve do dvadesetak ovaca, a bogatiji i više. Za uzgoj ovaca bili su neophodni pašnjaci, a kako su se Sončani poglavito bavili bavili paoršagom, svoja mala ili malo veća stada davali su na pašu, za to su dobivali dio mlijeka, a drugi dio pripadao je čobanu koji se brinuo o ovcama.

I dite je pravi čoban

»Ovce bi otac prikupio od rodbine i prijatelja koji nisu imali svoje pašnjake, a u pravilu, na pašu bi ih, skupa sa sinom *Stipom*, istjerivao poslije Petrova. Stado bi se prema pašnjaku kretalo predvođeno magarcem ili mazgom, a praćeno budnim očima obučenih pasa, pulina, koji su uz čobane najbolji čuvari stoke. Sjećam se kako smo imali i mazgu i magarca, koje bi brat i otac često uzjahali i tako obilazili ili preseljavali svoje stado. Na pašnjaku bi obično napravili kolibicu od trske, pa bi u njoj i spavali. Nisu imali ni sata ni budilice. Vrijeme bi se ravnalo po suncu, mjesecu i zvijezdama, a po udaljenoj zvonjavi s tornjeva crkava okolnih sela znali su kad je vrijeme ručku. Ustajali su zorom, kako bi stigli pomesti ovce prije nego upekne sunce. Kako nije bilo suvremenih pomagala, mušnja ovaca velikog stada kakovo je čuvao otac trajala bi sat-dva, ponekad i dulje. Ovaj postupak ponavljao bi se i podnoć. Ovce bi na paši boravile sve do kasne jeseni, a onda bi se stado dojeralo u selo i razdije-

lio bi se vlasnicima, koji bi im osigurali zimovnike i dovoljno hrane za prezimljavanje«, prisjeća se Marija Gerin.

VUNA

Oni, koji su poput Tuna imali veći broj ovaca, mogli su bez problema skrbiti o svojim obiteljima. »Ocu i majci ovčarstvo je bilo osnovno zanimanje. U svakodnevnoj mušnji dobijala bi se lijepa količina mlijeka, koje je moja majka prerađivala. Pravila bi ovčji sir za prodaju. Jedan dio odnosile bi mušterije iz kuće, a višak bi prodavala na tržnicama u okolnim mjestima.

Otac bi kroz godinu prodao i lijep broj jagnjadi i šilježadi. Prihoda bi bilo i od vune. Ovce bi šišali u svibnju. Majka bi jedan dio vune ostavljala za kućnu preradu, višak bismo prodali otkupljivačima. Majka i baka bi tu vunu prerađivale, dio i bojile, pa bi u dugim jesenskim i zimskim večerima od nje plele pojedine odjevne predmete. Isto tako, upredale bi je u niti, tanje ili deblje, pa bi se od njih na starinskom razboju, stativama, tkala platna za dalju uporabu i prekrasni ćilimi, ćilimci, torbice i ostale kućne potrepštine«, kaže za kraj Marija Gerin.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

HRVATSKA ČITAONICA I OVE GODINE OKUPILA DJECU

ČETVRTI ETNO KAMP

U organizaciji Hrvatske čitaonice i logističku potporu Gradske knjižnice u Subotici se danas završava IV. etno kamp koji je započeo u ponedjeljak, 22. kolovoza. Završna priredba i prodajna izložba dječjih uradaka nastalih tijekom kampa je u 18 sati u dvorištu Hrvatske čitaonice.

Proteklog tjedna tridesetak djece koja nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, skupa sa svojim voditeljica-

ma Bernadicom Ivanković, Katarinom Čeliković, Sanjom Dulić, Tanjom Stantić, Eminom Kujundžić i Mirom Temunović, radilo je u nekoliko različitih radionica. Pored manualnog rada i glazbeno-plešne radionice djeca su se i ove godine oprobala u dramsko-recitatorskoj skupini, po kojoj je i poznata Hrvatska čitaonica. Tako su uz druženje, igru i naravno, nezaobilazni izlet, na jedan posve prijemčiv način njegovala i razvijala svoju nacionalnu svijest i pripadnost.

Potrebe za organiziranim edukacijskim bavljenjem djecom i tijekom ferija i više su nego evidentne, što pokazuje i velika zainteresiranost roditelja i djece za ovim kampom. Organizatori i djeca sudionici IV. etno kampa su za večeras najavili interesantan i bogat program, te vas sve pozvala ukoliko ste slobodni da dođete i vidite što su naučili, ali i napravili. Ova najava nas je sve zaintrigirala te vam dragi moji mali i veliki čitatelji Hrvkovih strana, detaljnije izvješće o samom kampu i večerašnjoj priredbi, najavljujemo za sljedeći broj.

Do tada ćete već svi, na sreću (ili možda žalost) već krenuti u školu. Želim vam ugodne i bezbrižne posljednje dane ljetnih ferija i ne zaboravite, vidimo se ovog vikenda na Bunariću.

Znate li...

Da bi proizvele kilogram meda, pčele moraju posjetiti 4 milijuna cvjetova i prijeći put 4 puta duži od obujma Zemlje.

Čovjek u prosjeku na dan izgovori 5 tisuća riječi, a 80 posto od toga govori sam sa sobom.

Hrastovi ne dobivaju žirove dok ne dosegnu 50 ili više godina starosti.

Kukci su najbrojnija životinjska skupina. Poznato ih je više od milijun vrsta.

Jabuka sadržava 84 posto vode.

Kad se izlegnu iz jajašca, stonoge obično imaju sedam pari nogu. Kako rastu, dobivaju nove noge. Kad se potpuno razviju, neke stonoge imaju sto nogu, a i više, dok ih neke imaju mnogo manje, samo tridesetak.

Godine 1894. u Americi su postojala samo četiri automobila.

VII. dječja smotra pjevača i zborova – 11. rujna

U okviru Festivala bunjevački pisama i ove će godine biti održana Dječja smotra pjevača i zborova. Iako su još ferije, naši mali solisti i tamburaši uveliko vrijedno rade i pripremaju se za ovaj značajni nastup koji će biti održan 11. rujna. Stoga vas sve pozivaju da u svom kalendaru uplanirate ovaj datum, a zauzvrat vam obećavaju dobar provod. U sljedećem broju slijedi i mala reportaža s njihovih priprema.

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

29. kolovoza - Dan više bilja manje soli

30. kolovoza - Međunarodni dan nestalih osoba

1. rujna - Dan grada Subotice

Piše i uređuje: Bernadica Ivanković

LJETOVANJE ZA PAMĆENJE

Duhovna obnova na Prviću

Od 14. do 22. kolovoza na otoku Prviću kod Šibenika, u franjevačkom samostanu provedena je duhovna obnova nad dijelom obitelji učenika koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku u Subotici i okolici. Djeca su skupa s roditeljima imala svakodnevne mise s pjevanjem i duhovna razmatranja za odrasle. Posjetili su na otoku spomen kuću hrvatskih velikana kao što su *Nikola Tavelić*, *Ante Antić*, *Faust Vrančić*... Na kraju duhovne obnove upriličena je zajednička večer s priredbom za mještane i domaćina don *Božu Škempera*.

Djeca su pjevala duhovne pjesme i prigodnim recitacijama predstavila dio svoje kulture i tradicije. Publika je oduševljeno pjeskala mališanima. Na radionici iz zemljopisa djeca su u cilju upoznavanja matične domovine, predstavila nacionalne parkove Kornati i slapovi Krke, koje su u povratku i posjetili.

Organizator duhovne obnove bila je udruga »Stopa«, uz potporu HNV-a.

N. S.

**PETAK
26.8.2011.**

06:05 Trenutak spoznaje
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:07 Hotel dvorac Orth 7
10:00 Vijesti
10:10 Prirodni svijet 3:
Viktorijini slapovi,
dokumentarna serija
11:00 Kod Ane,
emisija pod
pokroviteljstvom
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca,
telenovela
13:15 Capri 2, serija
14:10 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:19 Vrijeme sutra
14:20 Branitelj domovine
14:25 Koreograf Branko
Šegović,
emisija pučke i
predajne kulture
14:55 Tragovima pračovjeka
15:25 Kulturna baština:
Šibenske šetnje
15:55 ZABA - 90 sekundi
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
- telenovela
16:50 Vijesti
17:00 Hrvatska uživo
18:10 Sve će biti dobro,
TV serija
18:55 Iza ekrana
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi,
emisija pod
pokroviteljstvom
20:10 Capri 2, serija
21:10 Dan poslije sutra,
američki film
23:10 Pastel,
23:15 Dnevnik 3
23:55 Vatrene lisice,
američki film
02:15 Prije svitanja, film
03:55 Skica za portret
04:15 Kojak 3., serija
05:05 Tragovima pračovjeka
05:35 Hotel dvorac Orth 7,
serija

07:00 Kod kuće je najljepše
07:10 Gospodarica tvoga srca,
telenovela
07:55 Moji prijatelji Tigar i
Pooh, crtana serija
08:20 Žutokljunac:
Tvornica igračka

08:45 Cijele note,
serija za djecu
09:10 Ljubitelji dječjeg
svijeta: Izbirljivost
09:20 Boli glava: Hidrosfera
09:35 Obična klinika,
serija za djecu
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
- telenovela
10:40 Puna kuća Raftera 2,
serija
11:25 Tree Hill 6, serij
12:05 Žderonja 1, crtana
serija
12:30 Žutokljunac:
Tvornica igračka
12:55 Johnny Bravo,
crtana serija
13:15 Lagodni život Zacka i
Codyja 2,
serija za mlade
13:40 Zaboravi Paris,
američki film
15:20 Ružna Betty 4, serija
16:00 Danny na moru 2,
dokumentarna serija
16:25 Briljanteen
17:05 Kojak 3, serija
17:50 Šaptač psima 4
18:40 Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
19:00 Crtana serija
19:15 Kod kuće je najljepše
19:25 Garaža: My Buddy
Moose
20:00 Putujmo povoljno:
Helsinki
20:40 Monaco: Nogomet,
Supercup: Barcelona
- Porto
22:40 Laži mi 2, serija
23:25 Zovem se Earl 4
23:45 Retrovizor: Specijalna
postrojba 4, serija
00:30 Prijatelji 0,
00:55 Sledge Hammer 2,
01:20 Sinovi anarhije 1
02:05 Glazbeni spotovi
05:02 Popevka za navek -
Krapina 2008.
05:54 Greenhouse Blues Band

06:20 Naši najbolji dani
07:05 Neustrašivi Scooby
07:30 Jumanji
07:55 Pobjeda ljubavi
09:50 Bijeg, serija R
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi
13:20 IN magazin
14:00 Pobjeda ljubavi
16:00 Zauvijek susjedi
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Bijeg, serija
21:00 Strah iz dubina 1i2,
igrani film
00:00 Savršeno ubojstvo,
igrani film

01:50 Ezo TV, tarot show
02:50 Tihi pad,
igrani film
04:30 Dnevnik Nove TV

05.25 RTL Danas,
informativna emisija
06.00 Zvezdano jutro,
emisija uživo
06.50 Dragon Ball Z,
animirani film
07.40 Staklen dom,
08.30 Cobra 11, akcijska serija
10.40 Ekkluziv Tabloid,
magazin
11.05 Nasljednici, telenovela
12.00 Vrata raja, telenovela
12.50 1001 noć
14.30 Cobra 11
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid,
magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Staklen dom,
obiteljska dramska serija
20.00 Zakon i red
21.00 CSI: NY
22.35 Na smrtonosnoj zemlji,
igrani film, akcijski triler
02.00 Astro show,
emisija uživo
03.00 CSI: Najbolje
od Grissoma,
kriminalistička serija
04.20 RTL Danas,
informativna emisija

**SUBOTA
27.8.2011.**

06:25 Koreograf Branko
Šegović
06:50 Personalizirana
medicina
07:28 TV kalendar
07:40 Iza ekrana
08:10 Hrvatska kronika BiH
08:25 Kinoteka - ciklus
klasičnog vesterna:
Siege at Red River,
američki film
10:00 Vijesti
10:10 Kućni ljubimci
10:45 Gorski Kotar: Goranska
jutrenja,
dokumentarna serija
11:15 Normalan život,
emisija o obitelji
12:00 Dnevnik
12:16 TV kalendar
12:30 Prizma
13:15 Capri 2, serija
14:10 Ekumena: Eutanazija -
moralno-etičke dileme,
religijski program
14:52 Jelovnici kraljice Jelene
15:12 Branitelji domovine

15:14 Zlatna kinoteka:
Anastasia, američki film
16:55 Pastel
17:00 Vijesti
17:06 HAK - Promet info
17:10 Znanstvene vijesti
17:15 Alpe Dunav Jadran
17:45 Lewis 4, mini-serij
19:30 Dnevni
20:01 Vrijeme
20:10 Capri 2, serija
21:05 102 dalmatinca,
američki film
22:50 Vijesti
23:15 Otok, američki film
01:25 Filmski maraton:
Syriana, američki film
03:30 Filmski maraton:
Siege at Red River,
američki film
05:00 Skica za portret
05:15 Gorski Kotar:
Goranska jutrenja

07:00 Panorame turističkih
središta Hrvatske
07:50 O letenju
08:15 Žutokljunac
08:40 Patak Frka
09:05 Grčki mitovi,
serija za djecu
09:30 Majstori svirači:
Koncert u Požegi
10:00 Sportske igre mladih
10:15 ni DA ni NE:
Varanje na testovima
11:10 Simon u oblacima,
kanadski film za djecu
12:35 Doktor Dolittle 2,
američki film
14:00 KS automagazin
14:30 Festival dalmatinske
šansone - Šibenik
16:00 4 zida
16:35 M. Matković:
Na kraju puta
17:35 Svete tajne sestrinstva
Ya Ya, američki film
19:25 Postolar Tripper
20:00 Kraj nafte 1.
21:00 Nick Cave,
BBC4 Sessio
22:05 Mamutica 2, serija
23:50 SP u atletici
00:20 Tamara Obrovac u
Lisinskom 2004.
01:20 Glazbeni spotovi
04:27 Melodije hrvatskog
Jadrana - Split 1996.
05:13 Đorđe Peruzović
06:25 Zagrebfest 2010.

08:10 TV izlog
08:25 Grill Boss
08:55 Timmy Time
09:10 Bakugan II
09:35 Chuggington,
crtana serija

09:50 Beyblade
metal fusion,
crtana serija
10:15 Winx, crtana serija
10:40 Bračne vode
11:40 Frikovi
12:40 Smallville, serija
13:40 Nindže surferi,
igrani film
15:20 Grill Boss,
kulinarski show
15:50 Nad lipom 35,
humoristično
-glazbeni show
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Pijani učitelj,
igrani film
19:15 Dnevnik Nove
20:05 Zlatni kompas,
igrani film
22:05 Divlji zapad,
igrani film
23:50 Bolje ne može,
igrani film
02:05 Ezo TV, tarot
show
03:05 More će reći 1 i 2,
igrani film

06.50 RTL Danas,
informativna emisija
07.25 Dragon Ball Z,
animirani film
08.40 Vrata raja, telenovela
09.45 Discovery: Bez cenzure,
dokumentarna serija
10.35 Zauvijek susjedi,
komedija
12.00 Umrjeti mlad,
igrani film
14.00 Muškarac s crvenom
cipelom, igrani film
15.40 Zbogom, ljubavi,
igrani film, komedija
17.35 Zvijezde Ekstra:
Tiger Woods,
zabavna emisija
18.30 RTL Danas,
informativna emisija
19.05 Bibin svijet,
humoristična serija
20.00 Ledeno doba 2:
Zatopljenje, igrani film,
komedija
21.35 Crna ovca, igrani film,
komedija
23.05 Blade, igrani film,
akcijsko-
fantastični triler
01.05 Astro show,
emisija uživo
02.05 RTL Danas,
informativna emisija
02.40 Tvrtka, igrani film,
triler

**NEDJELJA
28.8.2011.**

05:55 Ekumena: Eutanazija - moralno-etičke dileme, religijski program
 06:35 Alpe Dunav Jadran
 07:00 TV kalendar
 07:15 Mala
 08:10 Prijatelji 1
 09:05 Vrijeme je za Disneyja
 09:30 Einsteinčići
 09:55 Vijesti iz kulture
 10:10 Poirot 12, serija
 11:40 manjinski MOZAIK: Rusija u svijetu ima žensko lice
 12:00 Dnevnik
 12:27 Poljoprivredni savjetnik
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Apokalipsa - Drugi svjetski rat dokumentarna serija
 14:55 Skica za portret
 15:05 Mir i dobro
 15:40 Vijesti
 15:50 Ljubav bez straha, TV film
 17:20 Pavijani, dokumentarna serija
 18:15 Lijepom našom: Pleternica
 19:30 Dnevnik
 20:10 Velo misto, TV serija
 21:30 Jadranske igre: Kaštel Stari
 23:20 Vijesti
 23:40 Vijesti iz kulture
 23:45 Gospodica Marple 5, mini-serija
 01:20 Skica za portret
 01:30 Jelovnici izgubljenog vremena: Jelovnici kraljice Jelene
 01:50 Zvezdani glasnik - Galileo Galilei, dokumentarni film
 03:05 Prizma
 03:50 Lijepom našom: Pleternica
 04:50 Plodovi zemlje

07:40 Panorame turističkih središta Hrvatske
 08:20 Orkestar mladih Europske Unije
 09:05 Treći čovjek, američki film
 10:45 Biblija
 10:55 Zagreb: Misa, prijenos
 12:05 Dvostruka nevolja, američki film
 13:35 Sevdah u Lisinskom
 15:45 Galileo Galilei, dokumentarni film
 17:00 Magazin nogometne Lige prvaka
 17:25 Svemirski kauboji, američki film
 19:30 Ricardo Luque
 20:05 Cimarron, američki film
 22:30 Daegu: SP u atletici

23:05 Mr. Majestyk, američki film
 00:45 Glazbeni spotovi
 03:25 Zdenka Kovačiček - Žena za sva vremena
 04:09 Garaža
 04:39 Koncert u počast pjesmama Drage Mlinarca
 05:59 Miro Ungar - 40 godina pjevanja

06:45 Ah, taj život
 07:15 Timmy Time
 07:30 Bakugan II - New Vestroia
 07:55 Chuggington
 08:10 Beyblade
 08:35 Winx,
 09:00 Automotiv
 09:30 Magazin Lige prvaka
 10:00 Dodir s neba, serija
 11:00 Bračne vode, serija
 12:00 Najgori tjedan
 12:30 Svi mrže Chrisa
 13:00 Kralj ribara, igrani film
 15:30 Nindže surferi, igrani film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Nindže surferi, igrani film
 17:20 Divlji zapad, igrani film
 19:10 INA Plave vijesti
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Nad lipom 35
 21:10 Kuća na jezeru, igrani film
 23:00 Red carpet
 00:10 Bolje ne može, igrani film
 02:25 Kriminalci, igrani film
 04:10 Red carpet
 05:10 Automotiv

07:25 RTL Danas
 08:00 Zvijezde Ekstra: Tiger Woods
 08:50 Dragon Ball Z, animirani film
 10:25 Bibin svijet
 11:25 Muškarac s crvenom cipelom, igrani film
 13:05 Zavadnik, igrani film, komedija
 14:30 Crna ovca, igrani film, komedija
 16:05 Zatopljenje, igrani film,
 17:35 Bez cenzure
 18:30 RTL Danas
 19:05 Jezikova juha
 20:00 Lančana reakcija, igrani film, akcijski
 21:50 CSI: Miami

HTV1 27.08.2011. 10:45, 05:15
Gorski kotar, dokumentarni film
Naslov epizode: Goranska jutrenja
Epizoda: 1.

Gorski kotar je najzelenija pokrajina Hrvatske. Ulazeći u tu vazdazelenu katedralu, znalac s poštovanjem skida šešir. U svakom se godišnjem dobu ovdje očituju goranska protuslovlja: na jednoj strani jasnoća boje i oblika, geometrija i logika, zakon i red, znanost i poetika -

na drugoj sve što se tome suprotstavlja. Ovdje još šumi gorski javor neuta-mničen u kuhinjski ormar, još uvijek šumske plodove jede medvjed, nezasu-žnjen u kavez zooškog vrta, ovdje proljeće slavi tetrijeb gluhan, ptica na rubu opstanka. Činjenica je da živimo u kraj-nje nasilnoj kulturi, kulturi brzog bogaćenja te odobravamo svako nasilje, ako mu je svrha (ono u što vjerujemo) - profit! S druge je strane samorazumljivo očeki-vanje gorskokotarske populacije da im razumnim korištenjem pri-rodni bogatstva omogući bolji život, a njihovim potomcima ostanak i opstanak u zavičaju.

Trajanje: 30'04« min.

Scenarij: Dominik Zen

Snimatelj: Marko Vojanić

Redatelj: Dominik Zen

Urednik Dokumentarnog programa: Ninoslav Lovčević

00:15 Blade, igrani film,
 akcijsko-fantastični triler
 02:10 Astro show,
 emisija uživo
 03:10 RTL Danas

PONEDJELJAK
29.8.2011.

05:45 Rijeka: More
 06:15 Mir i dobro
 06:45 TV kalendar
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:07 Hotel dvorac Orth 7
 10:00 Vijesti
 10:10 Stanovnici šume hrasta plutnjaka, dokumentarna serija
 11:00 Kod Ane, emisija pod pokroviteljstvom
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:15 TV kalendar
 12:30 Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13:15 Capri 2, serija
 14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:19 Vrijeme sutra
 14:20 Hrvatsko podmorje 5 - Rat u Jadranu
 14:50 Tragovima pračovjeka: Četvrti trag - Mudrost i kosti, dokumentarna serija
 15:20 Kulturna baština
 15:50 HAZU portret
 16:00 ZABA - 90 sekundi
 16:05 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela

16:50 Vijesti
 17:00 Hrvatska uživo
 17:55 Sve će biti dobro
 18:40 Ljetna slagalica
 19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:35 Capri 2, serija
 21:35 U krupnom planu
 22:50 Dnevnik 3
 23:20 Vijesti iz kulture
 23:30 Bečka filharmonija i Daniel Barenboim u Salzburgu 2010
 00:15 Mjesec Komanča
 01:50 Kojak 3., serija
 02:40 Skica za portret
 02:55 Kulturna baština
 03:25 Hrvatsko podmorje 5
 03:55 Tragovima pračovjeka: Četvrti trag - Mudrost i kosti
 04:25 Hotel dvorac Orth 7
 05:10 Ljetna slagalica

06:55 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Tigar i Pooh
 08:15 Žutokljunac
 08:40 Cijele note
 09:05 Brlog
 09:20 Sportske igre mladih
 09:35 Obična klinka
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:45 Puna kuća Raftera 2,
 11:30 Tree Hill 6, serija
 12:10 Žderonja 1
 12:30 Žutokljunac: Čudnovato jaje
 13:05 Johnny Bravo
 13:25 Hannah Montana 2
 13:50 Ljubav bez straha, TV film
 15:20 Ružna Betty 4)

16:05 KS automagazin
 16:35 Mijenjam svijet
 17:00 Kojak 3, serija
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 19:25 Glazbeni specijal: Leonard
 20:00 Doktor Who 4, serija
 20:50 Studengora, američki film
 23:20 Daegu: SP u atletici
 23:55 Laži mi 2, serija
 00:40 Zovem se Earl 4
 01:00 Specijalna postrojba
 01:45 Prijatelji 10
 02:10 Sledge Hammer 2
 02:35 Sinovi anarhije 1,
 03:20 Glazbeni spotovi
 05:18 Sevdah u Lisinskom

06:20 Naši najbolji dani
 07:05 Neustrašivi Scooby
 07:30 Jumanji
 07:55 Pobjeda ljubavi
 09:50 Ljubav i kazna
 11:50 TV izlog
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 13:20 In magazin
 14:00 Pobjeda ljubavi, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Ljubav i kazna
 22:10 Najtraženiji, igrani film

23:55 Detektiv i dama, igrani film
01:45 Nestali, serija
03:20 Ezo TV
04:20 Medij, serija
05:05 Bračne vode

06:10 RTL Danas
06:50 Dragon Ball Z, animirani film
07:35 Staklen dom
08:30 Cobra 11, akcijska serija
10:50 Ekkluziv Tabloid
11:15 Nasljednici, telenovela
12:10 Vrata raja, telenovela
13:00 1001 noć
14:25 Cobra 11, akcijska serija
17:05 Ne daj se, Nina!
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:05 Staklen dom, obiteljska dramska serija
20:00 Zakon i red, kriminalistička serija
20:50 Mentalist, kriminalistička serija
21:35 Hawaii Five-O
23:15 RTL Vijesti, informativna emisija
23:30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00:20 CSI: Miami, kriminalistička serija
01:05 Astro show
02:05 CSI: Miami
02:50 RTL Danas, informativna emisija

**UTORAK
30.8.2011.**

06:00 Treća dob: zlostavljanje starijih
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:07 Hotel dvorac Orth 7
09:52 Vijesti iz kulture
10:10 Super podmorice, dokumentarna serija
11:00 Kod Ane
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca
13:15 Capri 2, serija
14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:19 Vrijeme sutra
14:20 Hrvatsko podmorje 5 - Priče iz dubina: Tajne odaje
14:50 Tragovima pračovjeka: Peti trag - Usud, dokumentarna serija
15:20 Kulturna baština

15:50 HAZU portret
16:00 ZABA - 90 sekundi
16:05 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Vijesti
17:00 Hrvatska uživo
17:55 Sve će biti dobro
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 2, serija
21:10 Popust na količinu, američki film
22:50 Dnevnik 3
23:20 Vijesti iz kulture
23:30 Kratki susreti
23:55 Egipatski muzej u Kairu

00:45 Posljednji Apaš, američki film

02:10 Kojak 3., serija
03:00 Skica za portret
03:10 Kulturna baština
03:40 Tragovima pračovjeka: Peti trag - Usud, dokumentarna serija
04:10 Kratki susreti
04:35 Hotel dvorac Orth 7, serija
05:20 Ljetna slagalica

06:00 Ramazanski bajram, prijenos
08:00 Kod kuće je najljepše
08:15 Žutokljunac: Franjina sestra Ružica
08:45 Cijele note, serija za djecu
09:10 Navrh jezika: Stand up komedija
09:20 Etika: Medicinski potpomognuta oplodnja
09:35 Obična klinka
10:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
10:45 Puna kuća Raftera 2, serija
11:30 Tree Hill 6, serija
12:10 Žderonja 1, crtana serija
12:30 Žutokljunac: Franjina sestra Ružica
12:55 Crtani film
13:05 Johnny Bravo, crtana serija
13:30 Hannah Montana 2, serija za mlade
13:55 Posljednji Apaš, američki film
15:20 Ružna Betty 4, serija
16:05 4 zida
16:35 Direkt
17:00 Kojak 3, serija
17:50 Šaptač psima 4
18:40 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
19:15 Kod kuće je najljepše
19:25 Garaža: Morso
20:00 Doktor Who 4
20:55 Ravnice, dokumentarna serija
21:50 Završni udarac 4

22:35 SP u atletici, pregled dana
23:10 Laži mi 2, serija
23:55 Zovem se Earl 4, humoristična serija
00:15 Specijalna postrojba 4, serija
01:00 Sledge Hammer 2, humoristična serija
01:25 Sinovi anarhije 1, serija
02:10 Glazbeni spotovi
05:27 Zagreb gori 1996.- Haustor
06:37 Garaža - Voodoo Lizards

06:20 Naši najbolji dani, serija
07:05 Neustrašivi Scooby
07:30 Jumanji
07:55 Pobjeda ljubavi
09:50 Ljubav i kazna
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi
13:20 IN magazin
14:00 Pobjeda ljubavi
16:00 Zauvijek susjedi
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Ljubav i kazna, serija
21:50 Večernje vijesti
22:10 Navy CIS, serija
23:50 Najtraženiji, igrani film
01:35 Nestali, serija
03:10 Ezo TV, tarot show
04:10 Medij, serija
04:55 Bračne vode, serija

06:10 RTL Danas, informativna emisija
06:45 Dragon Ball Z, animirani film
07:35 Staklen dom, obiteljska dramska serija
08:25 Cobra 11, akcijska serija
10:45 Ekkluziv Tabloid, magazin
11:15 Nasljednici, telenovela
12:05 Vrata raja, telenovela
13:00 1001 noć, dramska serija
14:25 Cobra 11, akcijska serija
17:05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:05 Staklen dom, obiteljska dramska serija

20:00 Zakon i red, kriminalistička serija
20:50 Mentalist, kriminalistička serija
21:35 Uvod u anatomiju, dramska serija
23:15 RTL Vijesti, informativna emisija
23:30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00:20 Hawaii Five-O, akcijska kriminalistička serija
01:05 Astro show, emisija uživo
02:05 Hawaii Five-O, akcijska kriminalistička serija

**SRIJEDA
31.8.2011.**

06:10 Među nama
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:07 Hotel dvorac Orth 8
10:00 Vijesti
10:10 Vrhunske konstrukcije
11:00 Kod Ane
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca
13:15 Capri 2, serija
14:20 More, maslina, loza - dokumentarni film
14:50 Izgubljeni raj, dokumentarni film
15:20 Kulturna baština
15:55 ZABA - 90 sekundi
16:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
17:00 Hrvatska uživo
17:55 Sve će biti dobro, TV serija
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 2, serija
21:10 Miris kiše na Balkanu
22:05 Drugi svjetski rat - izgubljene snimke, dokumentarna serija
23:00 Dnevnik 3
23:40 Ciklus europskog filma: Oligarkh, rusko-francusko-njemački film
01:45 Dječak koji više nije govorio, nizozemski film
03:25 Skica za portret
03:35 Kojak 3., serija
04:25 Hotel dvorac Orth 8, serija
05:10 Ljetna slagalica

06:50 Kod kuće je najljepše
07:05 Gospodarica tvoga srca
07:50 Tigar i Pooh, crtana serija
08:15 Žutokljunac: Pas Bak
08:45 Cijele note, serija za djecu
09:10 Platno, boje, kist: Tapiserija
09:20 Izazovi: Jezik zviždanja, španjolski dokumentarni film
09:35 Obična klinka, serija za djecu
10:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
10:40 Puna kuća Raftera 2, serija
11:25 Tree Hill 6, serija
12:05 Žderonja 1, crtana serija
12:25 Žutokljunac: Pas Bak
12:55 Johnny Bravo, crtana serija
13:15 Hannah Montana 2
13:40 Dječak koji više nije govorio, nizozemski film
15:20 Ružna Betty 4, serija
16:00 Danny na moru 2
16:25 Dobro je znati, znanstveno-obrazovna emisija
16:55 Kojak 3, serija
17:45 Šaptač psima 4
18:35 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
18:55 Kod kuće je najljepše
19:05 Garaža: Mangroove
19:55 Košarka, EP: Hrvatska - Q
22:05 Laži mi 2, serija
22:50 Zovem se Earl 4
23:10 Specijalna postrojba
23:55 Sledge Hammer 2
00:20 Sinovi anarhije 1, serija
01:05 Glazbeni spotovi
03:55 Donatske glazbene večeri - Theatrum Instrumentorum
04:56 Portret umjetnika - Igor Lešnik: Tempo Furioso

06:20 Naši najbolji dani
07:05 Scooby Doo
07:30 Jumanji
7:55 Pobjeda ljubavi, serija
09:50 Ljubav i kazna
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi, serija
13:20 IN magazin
14:00 Pobjeda ljubavi
16:00 Zauvijek susjedi
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV

20:00 Ljubav i kazna
21:50 Večernje vijesti
22:10 Neustrašiva, igrani film
00:20 Sirenine kronike, igrani film
01:55 Navy CIS, serija
03:30 Ezo TV
04:30 Čuvar pravde
05:15 Bračne vode

06.15 RTL Danas, informativna emisija
06.50 Dragon Ball Z, animirani film
07.35 Staklen dom
08.30 Cobra 11, akcijska serija
10.50 Ekkluziv Tabloid, magazin
11.15 Nasljednici, telenovela
12.10 Vrata raja, telenovela
13.00 1001 noć, dramska serija
14.25 Cobra 11, akcijska serija
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Staklen dom
20.00 Zakon i red
20.50 Mentalist
21.35 CSI: NY
23.15 RTL Vijesti
23.30 Zaboravljeni slučaj
00.20 Mentalist
01.05 Astro show
02.05 Zaboravljeni slučaj
02.50 RTL Danas

ČETVRTAK
01.9.2011.

06:00 Riječ i život: Majka Crkva i žena, religijski program
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:07 Hotel dvorac Orth 8, serija
10:10 Vrhunske konstrukcije dokumentarna serija
11:00 Kod Ane
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 Minuta zdravlja iz Dietpharm
12:16 TV kalendar
12:28 Živjeti zdravlje
12:32 Gospodarica tvoga srca
13:17 Capri 2, serija
14:20 More, maslina, loza - dokumentarni film
14:50 Zdravice i napitnice, dokumentarni film
15:20 Kulturna baština
15:55 ZABA - 90 sekundi, emisija pod pokroviteljstvom
16:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovel
17:00 Hrvatska uživo
17:55 Sve će biti dobro, TV serija
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 2, serija
21:05 Boje turizma
22:00 Putovanje kroz historiju, istoriju i povijest

23:05 Dnevnik 3
23:35 Vijesti iz kulture
23:45 Klasici hrvatskog dokumentarizma: Miroslav Mikuljan
00:30 Strani igrani film
02:05 Kojak 3, serija
02:55 Skica za portret
03:00 Kulturna baština
03:30 Boje turizma
04:20 Hotel dvorac Orth 8, serija
05:05 Ljetna slagalica

06:55 Kod kuće je najljepše
07:05 Gospodarica tvoga srca, telenovela
07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
08:15 Žutokljunac: Robin Hood
08:40 Cijejele note, serija za djecu
09:05 Iznad crte: Step by step
09:20 Kokice
09:35 Obična klinika, serija za djecu
10:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
10:45 Puna kuća Raftera 2, serija
11:30 Tree Hill 6, serija
12:10 Žderonja 2, crtana serija
12:30 Žutokljunac: Robin Hood
12:55 Pipi Duga Čarapa, crtana serija
13:20 Hannah Montana 2, serija za mlade

13:45 Obiteljski igrani film
15:20 Ružna Betty 4, serija
16:05 Danny na moru 2, dokumentarna serija
16:30 City Folk 2011: Argentin
16:55 Kojak 3, serija
17:45 Šaptač psima 4
18:35 Silvestrovo i Čičijeve tajne, crtana serija
18:55 Kod kuće je najljepše
19:05 Garaža
19:40 Košarka, EP - emisija
19:55 Košarka, EP: Hrvatska - Makedonija, prijenos
21:40 Košarka, EP - emisija
22:00 Daegu: SP u atletici
22:35 Laži mi 2, serija
23:20 Zovem se Earl 4
23:40 Specijalna postrojba
00:25 Sledge Hammer 2
00:50 Sinovi anarhije 1, serija

06:20 Naši najbolji dani
07:05 Neustrašivi Scooby
07:30 Jumanji
07:55 Pobjeda ljubavi
09:50 Ljubav i kazna
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi
13:20 IN magazin
14:00 Pobjeda ljubavi
16:00 Zauvijek susjedi
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Ljubav i kazna
21:50 Večernje vijesti
22:10 Provjereno

23:05 Opasna zona, igrani film
00:45 Sirenine kronike, igrani film
02:20 Dr. Huff, serija
03:55 Ezo TV
04:55 Čuvar pravde
05:40 IN magazin

06.05 RTL Danas
06.40 Dragon Ball Z, animirani film
07.25 Staklen dom, obiteljska dramska serija
08.20 Cobra 11, akcijska serija
10.40 Ekkluziv Tabloid, magazin
11.05 Nasljednici, telenovela
12.00 Vrata raja, telenovela
12.50 1001 noć
14.25 Cobra 11, akcijska serija
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Staklen dom, obiteljska dramska serija
20.00 Zakon i red
20.50 Mentalist
21.35 CSI
23.15 RTL Vijesti
23.30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00.20 CSI: NY, kriminalistička serija
01.05 Astro show, emisija uživo
02.05 CSI: NY, kriminalistička serija
03.05 RTL Danas, informativna emisija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16
sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
kom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

HEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija • Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • »Popularne melodije« - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • »Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije« - narodna glazba (utorkom) • »Veliki
majstori glazbe« - ozbiljna glazba (srijedom) • »Rock
vremeplov« (četvrtkom) • »Minute za jazz« (petkom)

19,30 - 20,00

• »Europski magazin« - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • »Kulturna povijest« (utorkom)
• »Znanjem do zdravlja« (srijedom) • »Razmišljanje
dopušteno« (četvrtkom) • »Tjedni vodič« (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • »Aktuali-
je« (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

HEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 »Vojvodanski tjedan«
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 »Vjerska emisija«, duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 »Putnici kroz vrijeme« emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 »Hrvatima izvan domovine« - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA SOMBOR – APATIN
– ODŽACI – KULA

Uspavani napadači

RIBAREVO – Na otvorenju sezone 2011./12. Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula nogometaši sončanskog Dinama gostovali su u obližnjem Ribarevu. Plavi su na ovu utakmicu otputovali u najjačoj postavi, a protiv ne tako jakog ali borbenog protivnika uspjeli su zabilježiti samo poraz od 1-3, poluvrijeme 0-0. Jedini suvisli komentar utakmice glasio bi: nevjerojatno! Sončani su, osim početnih nekoliko minuta imali igru, stvarali prigode, no napadači su očito još uvijek na ljetnoj stanki. Već u prvom poluvremenu Ileš, Kmezić, Vučićević i A. Duraković promašili su ono što su i žmureći trebali smjestiti u mrežu protivnika. Tako su na odmor, umjesto s prednošću od nekoliko zgoditaka, otišli s mršavih 0-0.

Plavi su u drugom dijelu nastavili s napadima, ali i dalje uz vrlo traljavu završnicu. Plod takve igre bila su dva zgoditka u mreži vratara Durakovića, primljena nakon grubih grešaka i krajnje indolencije obrambenih igrača. Nada makar za polovicu plijena ukazala se nakon prekrasnog zgoditka veznjaka Tadijana, međutim već u sljedećem napadu domaćina obrana plavih je ponovno bila samo promatrač i domaćini su postavili krajnji rezultat 3-1. Katastrofalan start imala je i ekipa Dunava iz Bačkog Monoštora. S gostovanja u Laliću vratili su se s punom mrežom, zabilježivši težak poraz od 0-8. Već u sljedećem kolu u Monošturu se igra šokački derbi, pa će to za ekipe Dunava i Dinama biti prilika za vađenje teških fleka iz prvog kola.

Dinamo: D. Duraković, Krstin, Bačić (Vuković), Nesvanulica, Mihaljev, A. Duraković (Topal), Tadijan, Klipa (Barunov), Ileš, Vučićević, Kmezić

Ostali rezultati: Panonija – Dunav (Bački Monoštor) 8-0, Terekveš – Rusin 1-2, OFK Šikara – Radnički 1-1, OFK Metalac – Aleksa Šantić 3-2, Rastina 1918 – OFK Odžaci 0-0 i OFK Mladost – Lipar 3-0.

I. A.

Remi na startu

SUBOTICA – Nogometaši Bačke otvorili su sezonu Vojvođanske lige skupina Istok 2011./12. neodlučenim rezultatom (1-1) na domaćem terenu protiv momčadi Jedinstva (Banatsko Karađorđevo). Pogodak za Subotičane postigao je Sovilj na početku drugoga poluvremena.

Bačka: Gorjanac, Đereg, Bator, Vojnić Zelić, Vasić, Marković S., Rajkovača, Marković N., Sovilj, Trešnjic, Nikutović.

DIZANJE UTEGA

Kup Subotice

SUBOTICA – Prošloga vikenda u subotičkoj Dvorani sportova održan je 26. kup Subotice u dizanju utega. Na ovom međunarodnom natjecanju sudjelovalo je 9 ekipa iz 5 država: Soroksar (Budimpešta, Mađarska), Arad (Rumunjska), Šturovo (Slovačka), Željezničar (Sarajevo, Bosna i Hercegovina), i iz Srbije Hercules (Bač), Radnički (Sombor) i domaći Spartak s trima ekipama. Subotički dizači utega bili su veoma uvjerljivi, slavili su u pojedinačnoj kao i u ekipnoj konkurenciji i još jednom dokazali svoju kvalitetu.

Rezultati, pojedinačno: 1. Čaba Nađ (Spartak I) (170 kg trzaj+190 kg izbačaj, 360 kg olimpijski biatlon), 2. Miloš Knežević (Spartak I.) (156+180, 336 kg), 3. Michal Belan (Šturovo-Slovačka) (102+133, 235 kg).

Ekipno: 1. Spartak I. (Dejan Peić Tukuljac 105+135, 240 kg; Miloš Knežević 156+180, 336 kg; Čaba Nađ 170+190, 360 kg), 2. Spartak II. (Kristijan Horvat 120+140, 260 kg; Jožef Lukač 110+145, 255; Ervin Rožnjik 110+140, 251 kg), 3. Šturovo (Radoslav Hudec 115+145, 260 kg; Michal Belan 102+133, 235 kg; Robert Hatala 116+140, 256 kg).

Proglašeni su i najbolji mladi natjecatelji: Aleksandru Casacu (Arad) i Tamaš Kajdoči (Spartak). Najuspješniji inozemni natjecatelj je Michal Belan (Šturovo). Posebno priznanje dobio je trener KDT Spartak, Stipen Vert za dugogodišnji uspješan rad u subotičkom klubu.

TENIS

Spartak viceprvak Srbije

SUBOTICA – Juniorska momčad TK Spartak, tenisači do 16 godina starosti, osvojili su drugo mjesto na državnom prvenstvu Srbije održanom prošloga tjedna na terenima u Dudovoj šumi. U finalnom susretu, pobjedom od 3-1 naslov državnog prvaka je osvojila momčad Crvene zvezde iz Beograda.

DARIO NIMČEVIĆ, DRŽAVNI PRVAK I BIKIKLIST SPARTAKA

Želio bih obraniti naslov

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Ove nedjelje u Valjevu se održava državno prvenstvo u brdskoj vožnji, na kojemu je mladi Subotičanin jedan od glavnih favorita

Iako se biciklizmom bavi svega nekoliko godina, mladi biciklist subotičkog Spartaka Dario Nimčević (1997.) već u svojim vitrinama ima pokal namijenjen prvaku Srbije u brdskoj vožnji.

Još jedan budući vrsni majstor vožnje na dva kotača ponikao je iz kluba koji već desetljećima predstavlja nepresušan izvor talenata koji potom profesionalnu karijeru nastavljaju u jakim domaćim i inozemnim momčadima. U ponedjeljak navečer, kada se svi članovi i prijatelji kluba tradicionalno okupljaju ispred klupskih prostorija pokraj subotičke Dvorane sportova, razgovarali smo s državnim prvakom kojega ovoga vikenda očekuje obrana naslova.

»Redovito trenirati započeo sam koncem 2008. godine i evo već dvije i pol godine sam aktivan u biciklističkom sportu. Prošle sam godine u Valjevu

osvojio naslov prvaka u disciplini brdska vožnja, a u istom gradu će i ove godine, u nedjelju 28. kolovoza, biti održana utrka prvenstva Srbije na kojoj ću braniti prošlogodišnje prvo mjesto«, upoznaje nas sa svojim prvim državnim naslovom Dario Nimčević.

LJUBAV BIKIKLIZMU PREMA

Na pitanje zašto je odabrao biciklizam, a ne neki od puno popularnijih sportova današnjice poput nogometa, košarke ili tenisa, branitelj naslova prvaka Srbije u kadetskoj konkurenciji spremno odgovara:

»U pitanju je adrenalin i brzina koju posjeduje ovaj sport, zasigurno jedan od najtežih u obitelji sportova. Od najranijeg djetinjstva sam svakodnevno vozio bicikl, i onda sam jednoga dana odlučio trenirati. Od toga se dana ne razdvajam od

bicikla i svakodnevno prelazim kilometre trening vožnji pripremajući se za brojna natjecanja u mom starosnom uzrastu. Sada se konkretno pripremam za nastup na državnom prvenstvu i prema planu treninga vozim svakoga dana oko dva sata.«

BRDSKA VOŽNJA

Iako je rođen u ravnici, gdje i trenira skupa sa svojim klupskim kolegama, Dario je prošle godine postao državni prvak u brdskoj vožnji. Kako je uspjelo momku iz ravnice zavladati brdskim stazama?

»S obzirom da sam mršav i visok, ljudi iz kluba su mi od početka govorili kako sam predodređen za brdsku vožnju. Istina, ovdje u Subotici nemamo mogućnost niti simulirati ikakav oblik brdske vožnje, ali zato imamo dosta jak vjetar s kojim možemo dobro trenirati i imitirati otežane uvjete za vožnju kakvi su oni pri-

TEŽINA BIKIKLA

Bicikl koji Dario Nimčević vozi je aluminijski i teži oko 8 kg, dok profesionalni karbonski modeli teži oko 6 kg.

likom teških brdskih uspona. Također, za dobar rezultat u brdskoj vožnji važna je i određena količina snage i izdržljivosti, ali ponavljam, najvažnije je biti lagan.«

BRZINA

Razvojem suvremenih materijala i legura od kojih se izrađuju današnji natjecateljski bicikli već i u mlađim natjecateljskim kategorijama se postižu respektabilne brzine.

»Prosječna brzina koju razvijam tijekom vožnje na klasičnoj utrci je negdje oko 35 kilometara na sat, dok se ona tijekom brdskih vožnji kreće oko 30 km na sat.«

TAKTIKA

»Volim voziti sam i nametati tempo, ali ukoliko ima nekog jačeg koji me prati, volim mu u jednom dijelu utrke prepustiti vodstvo i potom čekati idealnu priliku za preuzimanje čelne pozicije i što bolji finiš. Tijekom utrke vrlo sam koncentriran i najviše razmišljam o tim prilikama kada bih mogao 'uskočiti', osobito kada se voze kružne vožnje«, kaže Nimčević.

RAZVOJ

Tek mu je četrnaesta i zasigurno će još napredovati u biciklističkom sportu. Što smatra da bi trebao u dolazećem razvojnem razdoblju popraviti?

»Prije svega sprint, jer nisam tip sprint vozača. Zato moram više vježbati ovu disciplinu i taktičku koncepciju koju zahtijeva ovaj atraktivni dio biciklističkog sporta. Upravo zbog toga u ovom dijelu svog biciklističkog usavršavanja i treniram sve segmente i discipline kako bih u budućnosti mogao postizati još bolje rezultate. Treniram pod stručnim nadzorom trenera *Dejana Perčića*, koji je umnogome zaslužan za moje postignute rezultate.«

BUDUĆNOST

»Imam još mnogo vremena pred sobom, slijedi još nekoliko utrka od kojih je svakako najvažnija ona koju ćemo voziti za Dan grada u Subotici, a potom slijedi i nastup u Arandelovcu. Sezona se polagano bliži kraju i mogu biti zadovoljan postignutim rezultatima. Još ako uspijem obraniti naslov u Valjevu...«, priča o svojim željama mladi biciklist subotičkog Spartaka Dario Nimčević.

POGLED S TRIBINA

Liga prvaka

Trebalo je preživjeti posljednjih 10 minuta Dinamovog uzvratnog susreta protiv švedskog prvaka Malmoa, kada je domaćin imao 2-0 i nedostajao mu je samo jedan pogodak za čudo i prolaz u Ligu prvaka nakon 1-4 tjedan dana ranije u Zagrebu. Ali čuda se ne događaju svakoga dana, pa nisu ni u utorak 23. kolovoza između 20,45 i 22,45 sati. Dinamo je nakon 12 godina dugog čekanja uspio, posve zaslužen, ući među 32 najbolje europske momčadi i konačno ispuniti san svih svojih navijača i simpatizera. I to prvi puta u povijesti pod svojim matičnim imenom, jer su prijašnja dva sudjelovanja u Champions league bila pod imenom Croatia. Vjerujemo da bi ovaj treći put mogao poći po onoj treća-sreća, pa bi Zagrepčani, ukoliko ih u četvrtak ždrijež malko posluži, mogli i napraviti nešto više osim sudjelovanja u prvoj fazi natjecanja po skupinama.

Momčad pod vodstvom Krune Jurčića, nekadašnjeg nogometaša Croatie koji je igrao u vrijeme jedina dva nastupa u Ligi prvaka, polagano europski sazrijeva i nastavlja s iskustvom »malog pakla« u Malmou. Na koncu, iako je, kada se sve sretno završi, neprimjereno izdvajati pojedince, jednoga se ipak mora. Vratar Ivan Kelava potpuno je dokazao i opravdao poziv reprezentativnoga izbornika Slavena Bilića, jer se slobodno može reći kako su njegove obrane sačuvale Dinamo od neočekivanog ispadanja nakon već gotove stvari iz prvog susreta i goleme rezultatske prednosti. I još jedna stvar prije slatkoga kraja, jer šećer uvijek dolazi na kraju. Dinamova mladost nošena velikim talentima Kovačića i Šituma, koje je trener bacio u grotlo velike drame drugoga poluvremena, uspjela je izdržati rame uz rame s mnogo iskusnijom momčadi. A to je zbilja velika stvar. Kao i igranje u Ligi prvaka...

D. P.

NOGOMET

Pobjede Dinama i Hajduka

Nakon 5. kola 1. HNL stvari polagano dolaze na svoje mjesto, a dvije najbolje hrvatske momčadi zauzimaju vrh prvenstvene tablice. Prvak Dinamo prošetao se Osijekom (4-0), dok su Splitskani istim rezultatom (4-0) na Poljudu slavili protiv Zagreba. Ostali rezultati 5. kola: Varaždin – Istra 1961 2-2, Šibenik – Zadar 1-1, Karlovac – Cibalia 2-2, Lučko – Split 1-2, Lokomotiva – Rijeka 0-0, Slaven – Inter 3-2.

Tablica: Dinamo 15, Hajduk 12, Lokomotiva 11, Slaven 10, Split, Rijeka, Osijek, Zadar 8, Inter 7, Zagreb 6, Istra 1961, Šibenik, Cibalia, Karlovac 4, Lučko 1, Varaždin 1.

KOŠARKA

Priprema za EP

Muška košarkaška reprezentacija Hrvatske odigrala je još jedan turnir u sklopu priprema za nastup na predstojećem Europskom prvenstvu u Litvi. Izabranici izbornika Vrankovića zabilježili su u Londonu tri pobjede (Srbija, Velika Britanija i Kina), a poraženi su u duelima protiv Australije i Francuske.

TENIS

Karlović se vratio u TOP 100

Najviši tenisač na ATP touru Ivo Karlović (208 cm) sve boljim igrama u posljednje vrijeme uspio se vratiti među najboljih 100 igrača svjetske ranking ljestvice, gdje mu je objektivno i mjesto. Hrvatska i dalje ima tri tenisača među TOP 40, Marin Ljubičić drži 27. poziciju, Ivan Ljubičić je na 31. mjestu, dok je Ivan Dodig s najboljim rankingom karijere trenutačno 33. tenisač svijeta.

ATLETIKA

Vlašić ipak na SP-u

Najbolja svjetska i hrvatska skakačica u vis Blanka Vlašić ipak putuje na Svjetsko prvenstvo u Južnu Koreju, unatoč najavama kako bi zbog ozljede skočne noge mogla otkazati nastup. Na tiskovnoj konferenciji prošloga petka, istina u suzama, objavila je svoju namjeru i želju za nastupom na smotri najboljih svjetskih atletičara i atletičarki. Kvalifikacije skoka u vis, prema programu SP-a, su u četvrtak 1. rujna.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Prodajem jednosoban stan na Prozivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Izdajem u Kraljevici dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškovića križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Izdajem u Novom Sadu, kod Master centra dvosoban namješten stan, 56 četvornih metara, I. kat. Cijena 150 eura, plus depozit. Tel.: 064 3486975

Izdajem poslovni prostor u Subotici veličine 240 m² (radionica/skladište 100 m², 2 ureda 56 m² i 4 prazne prostorije za maloprodaju ili usluge) u Ulici Ivana Ivanića br. 33 (iz Braće Radića). Tel.: 069 754 202.

Izdajem sobu za bruća, ulica Petra Lekovića 13/13. Tel.: 024 522 794

Izdajem jednosobni namješten stan u naselju Tokio za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/538-109.

Izdajem jednosobni namješten stan na Mliječnoj tržnici, na I. katu za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/538-109.

Prodajem vikendicu na Paliću u Vikend naselju, stambeni dio 54 m², a dvorišni oko 400 m². Tel.: 063 502 396 i 063 504 972

Izdaje se namješten stan od 25 m² za dva učenika ili studenta u Zemunu. Tel.: (011) 2104 257

Prodaju se razna bunjevačka ruva, svile, sefiri, žoržet, svilene i druge marame, kožne muške čizme i ženske folklor cipele. Tel.: 024/532570

Prodaje se kombajn 780 Zmaj sa adaptacijom za sunco-kret 142 ili 141. Tel.: 024/532570

Izdajem jednosobni namješten stan u naselju Tokio za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/368-109.

Izdajem jednosobni namješten stan na Mliječnoj tržnici, na I. katu za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/368-109.

Prodajem sveže vrcani med: suncokretov (400 din/kg) i bagremov (450 din/kg). Tel.: 065/ 505 1957.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

RIBARSKO OSTRVO – RIBARAC

Dragulj na Dunavu

Turističko i vikend naselje »Ribarsko ostrvo« nalazi se u Novom Sadu, na samoj obali Dunava, u srcu istoimenog izletišta, i predstavlja pravi prostor za odmor i uživanje. Ova prirodna oaza nadomak grada najbolje predstavlja odnos čovjeka i rijeke, onaj odnos koji postoji ili ne postoji, osjećaj da voliš tu divlju neukrotivu rijeku ili je se plašiš.

Ovo bajkoliko stanište krije uske ulice i malene i ušuškane kućice u kojima Novosađani provode vrele ljetne dane, čamce na privezu i bovama, brodice, jedrilice, čarde iz kojih se širi miris fiš paprikaša i pečene ribe.

Dunav, ta čudna, hirovita rijeka u nemogućnosti da probije čvrste fruškogorske stijene na desnoj obali, izgradila je veliki meandar na bačkoj strani i tu intezivno nagomilavala riječni materijal kao i nanose fruškogorskih potoka. Plodni riječni mulj i vlaga pogodovali su razvoju vegetacije u ovom dijelu. Prvobitne šume vrba i topola, pretežito bijele vrbe, domaće topole i jablana, umjetno su popunjavane kopri- vičem, jasenom, dudom, američkom topolom i nizinskim brijestom.

Dunav se kod Novog Sada račvao u dva kraka i pravio poluotok koji je uskim pojasom vezan za zemlju. Ovaj poluotok je bio pust, šibljem obrastao i jedino što ga je krasilo jesu stoljetnje vrbe i topole. Danas kada promatrate ovo mjesto koje obiluje šarenilom boja, netaknutom prirodom, velikim brojem ptica,

ne možete vjerovati kako su se samo prije 60-ak godina na tom mjestu jedva razaznavale dvije trošne čarde do kojih su stizali oni najuporniji zanesenjaci i zaljubljenici u rijeku i mornari, koji su u njima tražili utjehu za obitelji i obalu. Oni koji su imali veliku želju za rijekom, a to je Udruga ribolovaca, raskrčili su to šiblje i počelo je rasti naselje i na takvom tlu nastalo je Ribarsko ostrvo prvobitno kao naselje ribolovaca, a danas su tu kuće za odmor, ugostiteljski objekti i mnoge ribarske čarde.

Ribarac je očuvao svoj duh upravo zahvaljujući samim ribarima. U veljači 1945. godine, pedesetak novosadskih ribiča okupilo se oko ideje o osnivanju udruge. Počeli su skromno, sa 114 članova, pod imenom Udruga sportskih ribolovaca. Kasnije su promijenili naziv u Novosadska udruga ribolovaca i započeli podizanje objekta na Ribarskom ostrvu. Tako su novosadski ribiči dobili i svoju kuću, u kojoj se već više od šezdeset godina okupljaju sve generacije zaljubljenika u prirodu, Dunav i ribolov.

Danas je ovo čuveno novosadsko izletište, poznato kao sastajalište zaljubljenika u reku,

pecaroša, pjesnika, slikara, gradskih boema. U ovakvim vrelim ljetnim danima odličan je izbor za bijeg od užarenog asfalta i za pravu uživanciju u ljepotama ljeta. Na Špicu je predivna, skrivena, romantična pješčana plaža, nezaboravan fiš paprikaš iz restorana »Kućerak kod česme« gazde Saleta, kome je okus tog jela dovoljna reklama, čarde, šetalište, bungalovi za odmor, fensi restorani u kojima je veliki broj mladenaca izrekao sudbomosno »Da«, splavovi za noćni provod, i ponajvažnije - debeli 'lad i kotlić u kome se krčka čorba od tek ulovljene ribe. Eto razloga da se iz lude atmosfere grada koliko još s proljeća presele ovdje i do jeseni ne napuštate ovaj prirodni lijek za opuštanje i uživanje.

Kada biste upitali turista odakle je najljepši pogled na Dunav kada je u Novom Sadu, većina

bi vam rekla - s Petrovaradinske tvrđave i doista točno je da je taj pogled prizor koji se ne zaboravlja, međutim malo je onih kojima je pružena prilika ovu rijeku osjetiti na drugačiji način, kao što se doživljava s Ribarskog ostrva. Jednostavni lokali i restorani, strpljivi pecaroši i lakoća življenja i postojanja koju odaje ovo mjesto zaštitni su znak ove nepravedno zanemarene lokacije, koja je idealni pokazatelj kako ljudi, uz malo poštivanja i ljubavi, mogu živjeti u savršenoj simbiozi s rijekom i prirodom, dok je za nautičare i ljubitelje rijeke ovaj kompleks od vitalne važnosti.

Ovdje se okuplja puno mladih jer se tu mogu kupati skriveni od očiju drugih i sanjariti. Ribarsko ostrvo živi od ranog proljeća do kasne jeseni. Njega vole i domaći i gosti, i turisti i prolaznici. Na ovaj dunavski dragulj nitko, ma i samo da je jednom bio, nije ostao ravnodušan. Ribarac je svakako i obilježje po kome se razlikuje i prepoznaje Novi Sad kao grad na rijeci a ujedno i materijalni trag ekološke kulture ovog grada.

Ankica Jukić-Mandić

MOJ KUĆNI LJUBIMAC:

Crnja

O nima koji gutaju doslovno sve o poznatima, iz holivudskog žutog tiska poznato je kako je slavni glumac *George Clooney* godinama za kućnog ljubimca imao patuljastu vijetnamsku svinju po imenu Maks. Od pojave u Americi svojevrmeno, ova se ljupka životinja proširila i u Europu, pa je tako uvezena i u naše krajeve. Svoje ljubitelje našla je poglavito u ruralnim sredinama, jer ju je u gradskim uvjetima gotovo nemoguće uzgojiti.

Ove, za naše pojmove neobične životinje, krasi i paorsko dvorište Sonćanina Marka Miloša. Relativno veliki prostor pruža ovim Markovim ljubimcima gotovo idealne uvjete za potrebne im aktivnosti. »Imam ove dvije krmače, iz istog su legla. Ova krupnija vjerojatno je neplodna jer se parila u više navrata, međutim nikada nije ostajala suprasna. Ova druga, zovem ju Crnja, majka je petero prasadi, starih sedam tjedana«, kaže Marko gladeći svoju ljubimicu između ušiju, u čemu Crnja očito uživa.

»Prasići su pitomi, umiljati, znaju se i oni zaigrati poput mačića ili kučića, ili poput djece. Ukoliko čovjek otvoreno pokaže koliko ih voli, vežu se za njega za sva vremena«, priča Marko razbijajući lubenicu prasićima, njihovoj majci i tetki. Vijetnamske svinje Marko ne uzgaja iz ekonomskih razloga. Iako je njihovo meso za prehranu puno zdravije od mesa obične svinje, za njegovu konzumaciju na ovim prostorima ne postoje ni tržište, niti navike, a većina ljudi za ovu životinju ni ne zna.

»Godinama sam dijabetičar i kao takvom, nije mi dopuštena uporaba svinjetine. No, meso vijetnamskog praseta ubraja se u crvena mesa, vrlo je ukusno i zdravo za prehranu, bez kolesterola je i blagog je okusa. Hranim ih isključivo domaćom hranom, travom, kukuruzom, bez trunke koncentrata. U ovo vrijeme najveće slastice su im dinje i lubenice. Vijetnamsko prase je, slobodno mogu reći, dijetalno prase, a njegovo meso je izuzetno zdravo«, kaže Marko dok mu prasići otimaju posljednje parče lubenice iz ruke.

Svinje su papkari (*Ungulatae*) iz roda sisavaca (*Suidae*). Kako su svaštojedi, relativno je jednostavno uzgojiti ih. Imaju odličan njuh, a mnogi za ove životinje tvrde kako su među nainteligentnijima, pa ih je lakše dresirati nego pse. Mini svinje u svojem izvornom obliku i veličini potječu iz Vijetnama, odakle su prvo bile uvezene u Sjedinjene Američke Države 1984. godine. Od tada uzgojitelji imaju uspone i padove u postizanju idealne veličine i težine mini svinje kao kućnog ljubimca. S pravilnim režimom prehrane i tjelesnih aktivnosti mini svinja će izrasti u genetski joj predodređenu veličinu.

Ivan Andrašić

26. kolovoza 2011.

U NEKOLIKO REDAKA

RIS

Kolovoz je mjesec kada se voze kola puna plodova minuloga rada. Žito je davno pokošeno, a vrijeme raznih berbi u neprestanom je tijeku. Sve je to lijepo, ali bio je još jedan ris. Zbog ljetovanja i ostalih slobodnovremenskih putovanja »pokošene« su i financijske zalihe mnogobrojnih korisnika godišnjih odmora.

FOTO KUTAK

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Jel' grize?

KVIZ

Viktor Kovačić

Koje je godine i gdje rođen hrvatski arhitekt Viktor Kovačić?
Što je prethodilo njegovoj tehničkoj naobrazbi?
Što je upisao 1896. godine u Beču?
Tko je bio njegov učitelj i mentor?
S kojim je glasovitim arhitektom surađivao u radu?
Koja su čuvena djela ovog glasovitog hrvatskog arhitekta?
Kada je i gdje umro Viktor Kovačić?

Roden je 28. kolovoza 1874. godine u Lokvoj Vasi.
Rad u Bollievom ateljeu u Zagrebu.
Akademie der bildenden Künste.
Otto Wagner.
S Adolfom Loosom.
Villa Perok, regulacija Kaptola, crkva sv. Blaža, palača Zagrebačke burze.
21. listopada 1924. godine u Zagrebu.

VICEVI

Dogovaraju se prijatelji da naprave tulum. Svatko sugerira što bi mogao donijeti. Netko piće, netko hranu, a jedan od njih, inače veliki škrtac, će:
A ja ću dovesti brata, pa ćemo pjevati svi zajedno!

Vozio škrtac djevojku na motorkotaču, pa prošli pored čevabdžinice.

Uh, kako lijepo miriše - komentira djevojka.

Hoćeš još jedan krug? - odgovori joj škrtac.

Škrtac namještao TV antenu na krovu kuće. Okliznuo se i dok je pado na viče:

Ženo, ne spremaj ručak za mene. Jest ću u bolnici!

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz moćan stabilan jeftin prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

The advertisement for SGINTERNET features a series of five overlapping circles in red and blue, each containing a word: 'brz', 'moćan', 'stabilan', 'jeftin', and 'prvi u gradu'. Above these circles is the 'SGINTERNET' logo, and below them is the question 'KAKO ODOLJETI?'. At the bottom, there is a blue banner with white text providing the address and phone number. A 'TIPNET INTERNET' logo is also present in the center.

JÖVÖ
VODA POWER
ENERGIA
WATER
BUDUĆNOST
VÍZ FUTURE
ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

The advertisement for JKP Vodovod i Kanalizacija Subotica features a large, stylized water drop logo on the left. To the right, the text 'JÖVÖ', 'VODA POWER', 'ENERGIA', 'WATER', 'BUDUĆNOST', 'VÍZ FUTURE', and 'ENERGIA' is arranged in a vertical stack. At the bottom right, the company name 'JKP Vodovod i Kanalizacija Subotica' is displayed. The background is dark with a subtle grid pattern.

FOND ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE

Upravni odbor

Broj: 1-00-320- 68/2011

Dana: 22. 08. 2011. godine

SUBOTICA

Trg slobode br. 1

Temeljem članka 16. stavak 1. alineja 5. Pravila Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (pročišćeni tekst) broj 1-02-25/2010 od 08. 11. 2010. godine,

Upravni odbor Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice dana 22. 08. 2011. godine raspisuje

NATJEČAJ ZA DODJELU SREDNJOROČNIH KREDITA ZA POTICANJE I UNAPRJEĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstva su učešće u osiguravanju financijskih sredstava za poticanje poljoprivredne aktivnosti i efikasnosti poslovanja u području poljoprivrede.

2. UVJETI, NAMJENA I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se fizičkim osobama - nositeljima ili članovima registriranih poljoprivrednih gospodarstava s prebivalištem i nekretninom na području Grada Subotice, ZA FINANCIRANJE KUPNJE:

KVALITETNIH RASPLODNIH GRILA;

OPREME ZA STOČARSKJE OBJEKTE I OPREME ZA UZGOJ DOMAĆIH ŽIVOTINJA I STOČARSKU PROIZVODNJU.

Kriteriji za dodjelu sredstava Fonda su:

- sudionik natječaja nema nepodmirenih obveza prema Fondu za razvitak poljoprivrede Grada Subotice;
- visina vlastitog učešća u vrijednosti investicije u poljoprivredna gospodarstva;
- ekonomska opravdanost zahtjeva;
- zapošljavanje većeg broja radnika;
- zaštita okoliša.

3. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA:

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava osim zahtjeva u propisanoj formi, kojeg dobivaju u uredu Službe za lokalni ekonomski razvitak, gospodarstvo, poljoprivredu Gradske uprave Grada Subotice, (Gradska kuća, II. kat, ured br. 200.) podnose i sljedeće dokumente:

- originalni predračun proizvođača kvalitetnog rasplodnog grla i rodovnik za svaku kvalitetnu rasplodnu jedinku, odnosno originalni predračun za opreme iskazan u dinarskom iznosu (napomena: Fond neće prihvatiti izmjene predračuna tijekom trajanja natječaja);

poslovni plan;

izvadak iz zemljišne knjige ili list nekretnina za nekretninu na koju se može staviti hipoteka u korist Fonda u vrijednosti jedan i pol puta većoj od odobrene vrijednosti kredita, ne stariji od 15 dana (napomena: podnositelj zahtjeva ne mora biti i vlasnik nekretnine, koja će se staviti pod hipoteku);

potvrda o aktivnom statusu poljoprivrednog gospodarstva za 2011. godinu, a ukoliko je član poljoprivrednog gospodarstva sudionik natječaja, izvadak iz registra poljoprivrednog gospodarstva za 2011. godinu;

potvrda ovlaštenog tijela o podmirenom glavnom dugu na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika za 2010. godinu. Za one podnositelje koji su status osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika stekli u 2011. godini, potreban je dokaz o stjecanju statusa osiguranika od Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika; preslik osobne iskaznice (za podnositelja zahtjeva, za vlasnika i svakog suvlasnika nekretnine).

4. UVJETI KREDITIRANJA

maksimalni iznos odobrenih sredstava je 1.000.000 (jedanmilijun dinara);

rok otplate kredita: 4 (četiri) godine;

kamatna stopa: 2% na godišnjoj razini;

primjena valutne klauzule;

razdoblje mirovanja otplate kredita (grace period) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarnih kamata od 1,5%;

anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju kvartalno.

Instrument osiguranja kredita je HIPOTEKA I. REDA upisana u korist Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice.

Podnositelj zahtjeva kojemu je odobren kredit (Korisnik kredita) mora dostaviti procjenu vrijednosti kuće (ili stana) izdanu od strane ovlaštenog procjenitelja s fotografijama (ukoliko je predmet hipoteke stambeni objekt).

Trošak konstituiranja hipoteke snosi Korisnik kredita prije potpisivanja ugovora o kreditu.

Natječaj Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice otvoren je od 27. 08. 2011. godine do 12. 09. 2011. godine.

Natječaj se objavljuje u listu »Subotičke novine«, »Magyar Szó«, »Hrvatska riječ«, u »Službenom listu Grada Subotice« i na internet-skoj stranici Grada.

Odobrena sredstva Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice koriste se isključivo na temelju predračuna i upućuju se na račun dobavljača.

Zahtjev za dodjelu sredstava sa svim prilogima dostaviti na adresu: Fond za razvitak poljoprivrede Grada Subotice, 24000 Subotica, Trg slobode br. 1, s naznakom »ZA NATJEČAJ« ili osobno predajom u Gradskom uslužnom centru u prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode 1, radnim danom od 7,30 do 14,30 sati.

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi neće biti razmatrani.

Sve dodatne informacije dostupne su u uredu br. 200 na II. katu Gradske kuće (Ivan Budinčević) osobno, ili telefonom: 626 - 871 od 7,00 do 15,00 sati.

Odluka Upravnog odbora Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

UPRAVNI ODBOR FONDA ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE
Grgo Tikvicki, spec. vet.

HR IZJASNI SE! RABRO!

POPIS STANOVNIŠTVA U SRBIJI
1.-15. LISTOPADA 2011.

RAZLOGA ZA STRAH VIŠE NEMA.
NA POPISU STANOVNIŠTVA REĆI ĆU TKO SAM!

HRVAT(ICA) PO NACIONALNOSTI,
HRVATSKI JE MATERINSKI JEZIK,
KATOLIK PO VJEROISPOVIJESTI.

IMA NAS VIŠE OD **70.000**

